

**T.C. BAŞBAKANLIK
DEVLET PLANLAMA TEŞKİLATI**

**BAŞLANGICINDAN BUGÜNE
TÜRKİYE'DE
ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARI
(1984-1994)**

Metin Kilci

**Yıllık Programlar ve Konjonktür Değerlendirme
Genel Müdürlüğü**

Temmuz 1994

ISBN 975 – 19 – 0909-0 (basılı nüsha)

Bu Çalışma Devlet Planlama Teşkilatının görüşlerini yansıtmaz. Sorumluluğu yazarına aittir. Yayın ve referans olarak kullanılması Devlet Planlama Teşkilatının iznini gerektirmez; İnternet adresi belirtilerek yayın ve referans olarak kullanılabilir. Bu e-kitap, <http://ekutup.dpt.gov.tr/> adresindedir.

Bu yayın 500 adet basılmıştır. Elektronik olarak, 1 adet pdf dosyası üretilmiştir

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No.
GİRİŞ	1
A.ÖZELLEŞTİRME ÖNCESİNDE HAZIRLIK ÇALIŞMALARI	2
B.YASAL ÇERÇEVE	6
1.Yasal Düzenlemeler	6
2.Özelleştirme Araç ve Yöntemleri	9
3.Kurumsal Yapı	11
4.Özelleştirme Kapsamı ve Uygulama Esasları	15
5.Türkiye Elektrik Kurumu'nun Özelleştirilmesine İlişkin Hükümler	18
6.PTT'nin Telekomünikasyon Hizmetlerinin Özelleştirilmesine İlişkin Hükümler	19
7.Özelleştirmeye Bağlı İşsizlik Sorunlarının Çözümü	20
8.Yap-İşlet-Devret Modelinin Uygulanmasına İlişkin Hükümler	21
C.ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARI	24
1.Özelleştirme Kapsamına Alınan Kuruluşlar	24
2.Özelleştirme Uygulamaları	29
2.1.İşletme Hakkı Devri Uygulaması	29
2.2.Tesis ve İşletme Satışları	30
2.3.Blok Satış yoluyla Özelleştirilen Kuruluşlar	31
2.4.Halka Arz Yoluyla Özelleştirilen Kuruluşlar	34
2.5.İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda Satışlar	36
3.Özelleştirme Uygulamalarının sonuçları	38
3.1.Uygulanan Yöntemler	38
3.2.Özelleştirme Gelirleri	39
3.3.Özelleştirme Giderleri	43
4.Özelleştirme Uygulamalarının Özellikleri	43

TABLOLAR

	Sayfa No:
TABLO : 1 - ÖZELLEŞTİRME YÖNTEMLERİ	5
TABLO : 2 - ÖZELLEŞTİRME KAPSAMINA ALINAN KURULUŞLAR	26
TABLO : 3 - TESİS SATIŞ VE DEVİRLERİ	31
TABLO : 4 - BLOK SATIŞ YOLUYLA ÖZELLEŞTİRİLEN KURULUŞLAR	32
TABLO : 5 - HALKA ARZI İÇEREN BLOK SATIŞ YOLUYLA ÖZELLEŞTİRİLEN KURULUŞLAR	33
TABLO : 6 - HALKA ARZ YOLUYLA ÖZELLEŞTİRİLEN KURULUŞLAR	35
TABLO : 7 - İSTANBUL MENKUL KIYMETLER BORSASI'NDA YAPILAN . . . . SATIŞLAR (TL)	37
TABLO : 8 - İSTANBUL MENKUL KIYMETLER BORSASI'NDA YAPILAN . . . . SATIŞLAR (US DOLAR)	37
TABLO : 9 - ULUSLARARASI KURUMSAL ARZ YOLUYLA ÖZELLEŞTİRİLEN . . . KURULUŞLAR	38
TABLO : 10 - ÖZELLEŞTİRME YÖNTEMLERİ	39
TABLO : 11 - ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ (TL.)	41
TABLO : 12 - ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ (US DOLAR)	41
TABLO : 13 - ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ (YÜZDE PAYLAR)	41
TABLO : 14 - ÖZELLEŞTİRME GELİR VE GİDER DENGESİ (TL.)	42
TABLO : 15 - ÖZELLEŞTİRME GELİR VE GİDER DENGESİ (US DOLAR)	42
TABLO : 16 - YÜZDE 50'DEN FAZLA KAMU PAYI SATILARAK ÖZELLEŞTİRİLEN KURULUŞLAR	44
TABLO : 17 - ÇİMENTO FABRİKALARINDA ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARI	45
EK TABLO : 1 - ÖZELLEŞTİRME MEVZUATI	47
EK TABLO : 2 - ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARI ÖZETİ	48
EK TABLO : 3 - ÖZELLEŞTİRME KAPSAMINDAKİ KURULUŞLAR	55
EK TABLO : 4 - ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ (TL.)	56
EK TABLO : 5 - ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ (US DOLAR)	58
EK TABLO : 6 - ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ (BÜYÜKLÜK SIARASINA GÖRE)	60

GİRİŞ

Türkiye'de özelleştirme uygulamalarının on yıllık bir geçmişi bulunmaktadır. Dolayısıyla yeterli düzeyde bir deneyim birikimi sağlandığı kabul edilebilir. Özelleştirme uygulamaları amaç ve strateji yönüyle ülkeden ülkeye büyük ölçüde farklılaşmaktadır. Bu nedenle geleceğe dönük etkin bir özelleştirme programının uygulanabilmesi için deneyimler son derece önemlidir.

Bu çalışmada ülkemizdeki özelleştirme sürecinin bir envanterinin çıkarılması amaçlanmıştır. Çalışmada öncelikle özelleştirme öncesindeki hazırlık çalışmaları ve yasal boyut incelenmiştir. Daha sonra uygulamalar kronolojik bir sırayla sunularak uygulama özelliklerine kısaca değinilmiştir. Çalışmanın bir veri tabanı oluşturma amacı çerçevesinde kalmasına özen gösterilmesi nedeniyle sorunlara ve çözümlerine ilişkin değerlendirme ve subjektif yorumlardan uzak kalınmaya dikkat edilmiştir.

Çalışmanın bir diğer özelliği ise 1994 yılında yapılan son yasal değişiklikler öncesindeki uygulamaları içermekte olmasıdır. Bilindiği üzere 3987 sayılı Yetki Kanununa dayanılarak çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnamelerle, özelleştirme uygulamalarında önemli bir dönüm noktasına gelinmiştir.. Bundan böyle özelleştirmenin daha tutarlı ve hızlı bir şekilde uygulanacağı varsayılmaktadır. Bu noktada durum tespiti önem arz etmektedir.

Çalışmada, Kamu Ortaklığı İdaresi'nin yayınları yanında, Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu, Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu, Yüksek Planlama Kurulu, Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı ve Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulu kararları tek tek incelenmiştir.

A-ÖZELLEŞTİRME ÖNCESİNDE HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

Özelleştirme uygulamalarının stratejik bir plana dayandırılması amacıyla, 1985 yılında, amaçların, önceliklerin, kapsamın ve termin planının belirlendiği bir stratejinin oluşturulması gereğinden hareketle Devlet Planlama Teşkilatı tarafından Özelleştirme Ana Planı hazırlanmasına karar verilmiştir. Açılan uluslararası ihale sonucunda, Morgan Guaranty Trust Company of New York firması, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası, Sınai Yatırım ve Kredi Bankası, Yatırım Finansman A.Ş. ve Price Waterhouse/Muhaş A.Ş. ile birlikte Özelleştirme Ana Planı hazırlamakla görevlendirilmişlerdir.

Özelleştirme Ana Planı kapsamında, öncelikle Türkiye şartlarında özelleştirmenin amaçları öncelik sırasına göre şu şekilde belirlenmiştir;

- 1-Pazar güçlerinin ekonomiyi harekete geçirmesine imkan verilmesi,
- 2-Verimliliğin ve randımanın artırılması,
- 3-Malların ve hizmetlerin kalite, miktar ve çeşitliliğinin artırılması,
- 4-Halka açık şirketlerin teşvik edilmesi,
- 5-Sermaye piyasalarının geliştirilmesinin hızlandırılması,
- 6-Hazinenin KİT'lere sağladığı mali desteğin asgariye indirilmesi,
- 7-KİT'ler tarafından uygulanan tekelci fiyatlandırma ve dolaylı vergilendirmenin azaltılması,
- 8-Kamu görevlilerinin politika ve yönetmelik konularında çalışmalarına izin verilmesi,
- 9-Modern teknoloji ve yönetim tekniklerinin cezbedilmesi,
- 10-Çalışanlara hisse senedi vermek suretiyle iş verimliliğinin artırılması,
- 11-Kamu ve özel sektör kuruluşları arasındaki dengenin değiştirilmesi,
- 12-Yabancı yatırımlarla uluslararası ekonomik ve politik bağların kuvvetlendirilmesi,
- 13-Mevcut sermaye yatırımlarındaki iç karlılığın artırılması ve
- 14-Devlete gelir sağlanması.

Belirlenen amaçların çeşitliliğine karşın, çoğunun bir diğerini kapsadığı görülmektedir. Bilindiği üzere amaçlar ülke şartlarına göre değiştiği gibi, önceliklerin belirlenmesi açısından da kritik bir faktördür. Bu nedenle amaçlarının nisbi önem derecesine göre sıralanması önem arz etmektedir. Bu amaç dizisinde de gerçekçi bir yaklaşımla, ekonomik etkinliğin artırılması

amacının ön sıralarda, bütçeye gelir sağlanması amacının ise son sırada yer aldığı görülmektedir.

Özelleştirme Ana Planı'nda özelleştirme uygulamasının başarısı için yapılması önerilen düzenlemeler Genel Eylem Planı ana başlığı altında yasal, sosyal ve muhasebe sistemine ilişkin olarak sınıflandırılmış ve incelenmiştir.

Plan'da, özelleştirmeye ilişkin önemli bir yasal engel bulunmadığı, ancak 233 sayılı KHK'nin bazı bölümlerinin KİT'lerin özel hukuk hükümlerine tabi birer anonim şirket haline getirilmesine, KİT genel müdürlerinin yönetim kurulu tarafından atanmasına ve yönetim kuruluna karşı sorumlu olmasına, kuruluşların bağımsız dış denetim kuruluşları tarafından denetlenmesine ve yıllık bütçe ve yatırım programlarının yönetim kurulu kararı ve genel kurul onayı ile yapılmasına imkan verecek şekilde yeniden düzenlenmesi önerilmektedir.

Bu değişikliklerle, yönetim sorumluluğunun ve kuruluş amaçlarının açıklığa kavuşturulması, kamu kurumları ile KİT'ler arasındaki yetki karmaşasının ortadan kaldırılması, yönetimin özerk bir tarzda hareket edebilmesi ve hissedarların kuruluş faaliyetlerini izleyerek denetleyebilmesine imkan sağlanması amaçlanmaktadır.

Ayrıca Plan'da, KİT'lerde 657 sayılı Kanuna tabi olarak çalışan personelin maaşlarının teşvik unsurlarıyla ilişkilendirilmesi ve bu personelin devlet memuru niteliğinden çıkarılarak özel firmalardakine benzer bir personel rejiminin oluşturulmasına, fiyat kontrollerinin kaldırılmasına ve KİT borçları üzerindeki devlet garantileri alacaklılarla yapılacak anlaşmalar çerçevesinde kaldırılması garantilerin devam etmesi halinde bu garantilere karşılık Hazine tarafından bir komisyon alınmasına yönelik diğer yasal düzenlemeler de önerilmektedir.

Plan'da kısa vadede, hızla özelleştirilebilecek KİT'lerin herhangi bir sosyal soruna yol açmayacağı, uzun vadede özelleştirilebilecek olan ya da kamu mülkiyetinde kalacak KİT'lerin özelleştirilmesinde devletin, sosyal amaçları ile KİT'lerin ticari faaliyetlerini bütünleştirilmesi sonucu ortaya çıkan istihdam ve kuruluş yeri seçimi politikalarından kaynaklanan sorunların ortaya çıkabileceği ifade edilmekte ve bu sorunların aşılabilmesi için erken emekliliğin teşvik edilmesi, işgücü eğitiminin geliştirilmesi, bölgesel ve sosyal öncelikler nedeniyle kamu mülkiyetinde zararlı olarak sürdürülmesi tercih edilen faaliyetlerin KİT bünyesinden ayrılarak devlet tarafından desteklenmesi, KİT faaliyetlerinin

sübvance edilmesi yerine nihai tüketicilerin sübvance edilmesi ve bölgesel kalkınma programlarının uygulanması önerilmektedir.

Plan'da, özelleştirilecek KİT'lere talip olanların, kreditorlerin ve diğer ilgili kişi veya kurumların açık, tekdüzen, uyumlu ve karşılaştırılabilir nitelikte bir muhasebe sistemine ihtiyaç duyacağı ifade edilerek, muhasebenin genel kabul görmüş ilkelerini, Muhasebe Standartları Kurumu'nu ve profesyonel denetimcileri içeren bir muhasebe sisteminin özelleştirme uygulamaları için olduğu kadar ülke için de vazgeçilmez bir gereklilik olduğu vurgulanmaktadır.

Özelleştirme uygulamalarının sağlıklı bir baza oturtulması amacıyla, uluslararası denetim firmaları tarafından KİT hesaplarının denetlenmesi, tekdüzen muhasebe sisteminin enflasyon muhasebesi ilkelerine göre yeniden düzenlenmesi ve KİT'ler kamu mülkiyetinde kaldığı sürece, devletin ihtiyaç duyacağı muhasebe bilgilerinin sağlığı açısından KİT muhasebecileri ve Yüksek Denetleme Kurulunun elemanlarının eğitilmesi Özelleştirme Ana Planı'nın önerileri arasında yer almaktadır.

Özelleştirme Ana Planı'nda 32 KİT ekonomik yaşayabilirlik ve yatırım ihtiyaçları kriterleri dikkate alınarak özelleştirme önceliklerine göre sınıflandırılmış ve 3 ana kategori ile 8 alt kategori belirlenmiş ve bu kategorilerde yer alan her bir kuruluş için önerilen özelleştirme yöntemleri bir termin planı içerisinde sunulmuştur.

BİRİNCİ ÖNCELİK

I. Tamamen Satılabilecek KİT'ler

1. TURBAN
2. THY
3. USAŞ
4. Seçilmiş iştirakler

II. Çoğunluk Payı Satılabilecek KİT'ler

1. YEMSAN
2. ÇİTOSAN

III. Büyük Kısmı Satılabilecek KİT'ler

1. TİGEM
2. TPAO
3. ETİBANK

İKİNCİ ÖNCELİK**I.Bazı Bölümleri Satılabilecek Geri Kalan Kısımları ise Rehabilitasyona Tabi Tutulacak KİT'ler.**

1. SÜMERBANK
2. TSEK

II.Tedricen Özelleştirilecek KİT'ler

1. PTT
2. TEK

III.Özelleştirilmesi Muhtemel KİT'ler

1. EBK
2. TKİ
3. MKEK
4. T.GEMİ SAN. A.Ş.
5. ORÜS

IV.Devlet Desteği İle Özelleştirilebilecek KİT'ler

1. ÇAYKUR
2. T.ŞEKER FAB. A.Ş.
3. SEKA
4. PETKİM
5. TÜGSAŞ
6. TDÇİ
7. ASOK
8. TTK

ÜÇÜNCÜ ÖNCELİK**I.Kamu Hizmeti Yapan KİT'ler**

1. DMO
2. T.DENİZCİLİK İŞL.
3. TCDD
4. DHMİ
5. TMO
6. TZDK
7. TUSAŞ

Tablo : 1 - Özelleştirme Yöntemleri

		Kategori							
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Mülkiyet Devri	Bütün Şirketin Satışı								
	Varlıkların Büyük Bir Kısımının Satışı								
	Tesis ve Varlıkların Satışı								
	Bazı Varlıkların Satışı								
	İştirak Hisselerinin Satışı								
Diğer Özelleştirme Alternatifleri	Gelir Ortaklığı Senetleri								
	Kiralama								
	Yönetim Sözleşmeleri								
	Hizmet Sözleşmeleri								
	Özel Kesimin Teşvik Edilmesi								
	Avantajların ve Kısıtlamaların Kaldırılması								

Özelleştirme Ana Planı'nda, ayrıca, özelleştirme uygulamaları çerçevesinde, mali sektörün genişletilmesini, ekonomide rekabeti önleyici kısıtlamaların kaldırılmasını, kamu mülkiyetinde kalacak ya da kısa vadede özelleştirilmeleri mümkün olmayan KİT'lerin bir reform programı içinde yeniden yapılandırılmasını kapsayan öneriler de yer almaktadır.

B-YASAL ÇERÇEVE

1.Yasal Düzenlemeler

Özelleştirmeye ilişkin ilk yasal düzenleme, 29.2.1984 tarih ve 2983 sayılı Kanun ile yapılmıştır. Kanun, özelleştirme uygulamalarına ilişkin geniş bir hareket alanı belirlemiş ve özelleştirmenin kurumsal mekanizmasını oluşturmuştur. Bu çerçevede, gelir ortaklığı senedi, hisse senedi ve işletme hakkı devrinden oluşan özelleştirme yöntemleri tanımlanarak, Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu, Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi ve Kamu Ortaklığı Fonu kurulmuştur. Daha sonra 2985 sayılı Kanun ile Toplu Konut Fonu kurularak, Fonun, Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu ve Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi ile ilişkileri tanımlanmıştır.

Özelleştirmeye ilişkin ikinci yasal düzenleme 8/6/1984 tarih ve 233 sayılı KHK'nin 38'inci maddesi ile yapılmıştır. Bu madde ile daha önce Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu'na verilen özelleştirme ile ilgili karar alma yetkisi Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu'na verilmiş ve yürütme görevi Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi'nde kalmıştır.

Diğer taraftan, 1984 yılında, 4/12/1984 tarih ve 3092 sayılı Çay Kanunu ile çay tarımı, üretimi, işlenmesi ve satışı serbest bırakılmış, aynı tarih ve 3096 sayılı Kanun ile de Türkiye Elektrik Kurumu dışında, özel sektörün elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı yapabilmesine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemelerle devlet tekelindeki iktisadi faaliyet alanlarına özel sektörün girişini engelleyen hükümler kaldırılmıştır.

Daha sonra, 28.5.1986 tarih ve 3291 sayılı Kanun ile 233 sayılı KHK'nin 38'inci maddesinin uygulanmayacağı hükmü getirilerek, özelleştirmenin karar alma ve uygulama aşamalarına ilişkin yeni düzenlemeler yapılmıştır. 3291 sayılı Kanun ile getirilen en önemli düzenleme özelleştirme kapsamının ve kapsama alınma sürecinin tanımlanması ve Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon

Kurulu'na verilen görev ve yetkilerin yeniden Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kuruluna verilmesidir. 3291 sayılı Kanun ile getirilen bir diğer önemli düzenleme ise 1177 sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu'nda yapılan değişikliklerle özel kesimin tütün ve tütün mamulleri üretimi, ithalatı ve satışı yapabilmesine imkan tanınmasıdır.

Özelleştirme konusunda yetkili kurullarla ilgili olarak 28.12.1987 tarih ve 304 sayılı KHK ile yeni düzenlemeler yapılmıştır. Bu KHK ile Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu ile Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu kaldırılarak bu kurullara verilen görev ve yetkiler Yüksek Planlama Kurulu'na devredilmiştir.

Özelleştirme mevzuatında yapılan dördüncü önemli düzenleme 9.4.1990 tarih ve 414 sayılı KHK ile yapılmıştır. 2983 sayılı Kanunu değiştiren 414 sayılı KHK ile getirilen en önemli değişiklik Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi'nin Kamu Ortaklığı İdaresine dönüştürülerek, özelleştirme ve Kamu Ortaklığı Fonu ile ilgili görev ve yetkilerinin Kamu Ortaklığı İdaresi'ne devredilmesidir. Bir diğer önemli düzenleme ise Yüksek Planlama Kurulu'nun özelleştirmeye ilişkin görev ve yetkilerinin Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'na verilmesidir. Bu değişiklikler yanında 2985 sayılı Toplu Konut Kanununu değiştiren 412 sayılı KHK ile Toplu Konut İdaresi kurulmuş ve Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi'nin toplu konutla ilgili görev ve yetkileri bu idareye devredilmiştir.

Özelleştirme mevzuatında daha sonra yetkili kurullara ilişkin bir takım yeni düzenlemeler yapılmıştır. 6.3.1991 tarih ve 3701 sayılı Kanun ile Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'na verilen özelleştirme ile ilgili karar alma yetkisi yeniden Yüksek Planlama Kurulu'na devredilmiştir. 3701 sayılı Kanun 17.7.1991 tarih ve 437 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılmış, 20.12.1991 tarihli ve 470 sayılı KHK ile Yüksek Planlama Kurulu'nun görevleri yeniden tanımlanmış, aynı tarih ve 473 sayılı KHK ile Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulu oluşturularak özelleştirme ve Kamu Ortaklığı Fonu hakkında karar alma yetkisi bu kurula bırakılmıştır.

Özelleştirme mevzuatında bazı kuruluşlara ilişkin özel düzenlemeler de yapılmıştır. 20.8.1993 tarihli ve 509 sayılı KHK ile PTT'nin haberleşme hizmetleri ayrılarak yeni bir şirket kurulmuş ve bu şirketin özelleştirilmesine ilişkin hükümler ihdas edilmiştir. Ancak KHK 21/10/1993 tarihli ve 93/40-2

sayılı Anayasa Mahkemesi Kararı ile iptal edilmiştir. Son olarak çıkarılan 10/6/1994 tarih ve 4000 sayılı Kanun ile PTT'nin posta ve telgraf dışında kalan hizmetlerinin ayrılması ve özelleştirilmesine ilişkin hükümler yeniden düzenlenmiştir.

Bir diğer özel düzenleme ise 3911 sayılı Yetki Kanununa dayanılarak çıkarılan 13.8.1993 tarihli ve 513 sayılı KHK ile yapılmıştır. 513 sayılı KHK ile 3291 sayılı Kanuna Türkiye Elektrik Kurumu'nun özelleştirilmesine ilişkin hükümler eklenmiştir. 513 sayılı KHK ile getirilen hükümler, daha sonra 22.2.1994 tarihli ve 3974 sayılı Kanun ile kabul edilerek, 3291 sayılı Kanuna eklenmiştir..

Özelleştirme ilgili yasal boşlukların zaman içerisinde belirginleşmesi ve genel yetki kanunları ile bu yetki kanunlarına dayanılarak çıkarılan KHK'lerin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi nedeniyle, sadece özelleştirme ile ilgili düzenlemeleri kapsayan ve iptal gerekçelerini dikkate alan bir düzenleme yapılması gereği ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda, çıkarılan 5.5.1994 tarihli ve 3987 sayılı Kanun ile hükümete üç ay süre ile özelleştirme konusunda KHK çıkarma yetkisi verilmiştir.¹ Bu yetkiye dayanılarak çıkarılan 30.5.1994 tarihli ve 530, 531 ve 532 sayılı KHK ile özelleştirme ve özelleştirmeye bağlı istihdam sorunlarının çözümüne yönelik önemli düzenlemeler yapılmıştır.

530 sayılı KHK ile 2983 sayılı Kanun büyük ölçüde değiştirilerek, özelleştirmenin kurumsal yapısı yeniden düzenlenmiştir. Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulu ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı, Özelleştirme Yüksek Kurulu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığına dönüştürülmüş, ayrıca Kamu Ortaklığı Fonu yanında yeni olarak Özelleştirme Fonu kurulmuştur. Kamu Ortaklığı Fonu ile ilgili görev ve yetkiler ise Hazine Müsteşarlığı ile ilişkilendirilmiştir.

531 sayılı KHK ile 3291 sayılı Kanunun özelleştirme ile ilgili 13, 14, 15 ve 16'ncı maddelerinde çeşitli değişiklikler ve Kanuna eklemeler yapılmıştır. Bu değişikliklerle özelleştirme uygulamalarının kapsamı genişletilmiş ve uygulama esas ve usulleri ayrıntılı bir şekilde yeniden düzenlenmiştir.

¹Anayasa Mahkemesi tarafından 7/7/1994 tarihinde 3987 sayılı Yetki Kanununun iptal edildiği açıklanmış, ancak gerekçeli Karar henüz Resmi Gazete'de yayımlanmadığı için iptal Kararı geçerlilik kazanmamıştır. Ayrıca sözkonusu Yetki Kanununa dayanılarak çıkarılan 530, 531, 532 ve 546 sayılı KHK'lerle ilgili olarak 7/7/1994 tarihi itibarıyla Anayasa Mahkemesi'ne henüz bir iptal başvurusu yapılmamıştır.

532 sayılı KHK ise, özelleştirme sonucunda ortaya çıkabilecek istihdam sorunlarının çözümü için uygulama esaslarını düzenlemekte ve bu konuda İş ve İşçi Bulma Kurumu'nu görevlendirmektedir.

Özelleştirme konusu kapsamında değerlendirilebilecek bir diğer yasal düzenleme ise 8.6.1994 tarih ve 3996 sayılı Kanun ile yapılmıştır. Bu Kanun ile yap-işlet-devret modelinin uygulanabilmesi için yasal dayanak oluşturulmuştur.

Son olarak 13.6.1994 tarih ve 546 sayılı KHK ile özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda çalışan Emekli Sandığı iştirakçilerinin durumuna ilişkin düzenlemeler yanında, 530 sayılı KHK ile değişik 2983 sayılı Kanun ve 531 sayılı KHK ile değişik 3291 sayılı Kanun'da bazı yeni düzenlemeler yapılmıştır.

Yürürlükteki özelleştirme mevzuatındaki önemli hususlar aşağıda incelenmektedir.

2.Özelleştirme Araç ve Yöntemleri

2983 sayılı Kanunun temel amacı kamu yatırımlarının finansmanında özel tasarrufların harekete geçirilmesi olarak özetlenebilir. Kanun, bu amaçla üç temel araç ve düzenleme öngörmektedir.

i)Gelir Ortaklığı Senedi: Kamu kurum ve kuruluşlarına (KİT'ler dahil) ait alt yapı tesislerinin gelirlerine gerçek ve tüzel kişilerin ortak olmasını sağlamak için çıkarılan senetleri ifade etmektedir. Altyapı tesisleri de Kanunda, köprü, baraj, elektrik santrali, karayolu, demiryolu, telekomünikasyon sistemleri ile sivil kullanıma yönelik deniz ve hava limanları v.b. şeklinde tanımlanmıştır.

Bu yönüyle, doğal tekel niteliğindeki kamu faaliyetlerinden elde edilecek gelirlere özel kesimin ortak olmasını sağlamak suretiyle kamu yatırımları için ek finansman temini amaçlanmaktadır. Diğer taraftan Gelir Ortaklığı Senetlerinin özel tasarruflar açısından çekici olması için, sözkonusu bu faaliyetlerin, piyasa şartlarında fiyatlandırılması ve etkinliklerinin artırılması amaçlanmaktadır.

Gelir Ortaklığı Senedi bir mülkiyet devrini öngörmemekte, sadece ait olduğu tesisin gelirlerine ortak olmayı ifade etmektedir. Dolayısıyla kendileri için Gelir Ortaklığı Senedi çıkarılan tesislerin, bu senetlerin piyasa şartlarında makul

bir getiri sağlamasını güvence altına almak için, karlı ve verimli çalışmaya özen göstermelerinin temini amaçlanmaktadır.

ii)İşletme Hakkı Devri: Kamu iktisadi teşebbüslerinin müessese, işletme, bağlı ortaklıklarına ve benzerlerine ait tesislerin belirli süre ve şartlar dahilinde gerçek ve tüzel kişiler tarafından işletilmesi ve varsa mamullerinin pazarlama ve dağıtımının yapılması hakkının devrini ifade etmektedir.

Finansal kiralama yöntemine benzeyen bu uygulama biçimi, genellikle özelleştirmenin bir ön aşaması olarak değerlendirilmektedir. Mülkiyet devri sözkonusu olmamakla birlikte işletme ve yönetim hakları doğrudan bir bedel karşılığı devredilmektedir.

iii)Hisse Senedi: Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunlara ait tesislere gerçek ve tüzel kişilerin ortaklığını sağlamak üzere çıkarılan senetlerdir.

Burada gerçek anlamda bir mülkiyet devri sözkonusudur. Kamu hisselerinin özel kesime devri ya da artırılan sermayenin özel kesimin katılımına sunulması şeklinde uygulanabilmektedir.

2983 sayılı Kanunda özelleştirme araçları ve yöntemleri ayrı ayrı tanımlanmış olmakla birlikte, 3291 sayılı Kanun özelleştirme uygulamaları için daha geniş bir alan belirlemektedir. 3291 sayılı Kanununun 14'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (C) bendinde, "özelleştirme programına alınan kuruluşlarla ilgili olarak ...satış, devir, kiralama, işletme hakkı devri, mülkiyetin gayri ayni hakların tesisi ve işin gereğine uygun sair akitler yoluyla devirleri veya diğer yöntemlerle devredilmeleri suretiyle özelleştirilmelerine ve bunlara ilişkin uygulama esaslarına İdarece karar verilir", (D) bendinde ise "özelleştirme programına alınan kuruluşların küçültülmesine, kısmen veya tamamen süreli veya süresiz olarak faaliyetlerinin durdurulmasına, kapatılmasına veya tasfiyesine Kurulca karar verilir" hükmü bulunmaktadır. Buna göre Özelleştirme İdaresi ve/veya Özelleştirme Yüksek Kurulu her türlü özelleştirme yöntemini uygulama imkanına sahip olmaktadır.

Diğer taraftan bir diğer özelleştirme yöntemi olan yap-işlet-devret modelinin uygulanabilmesi için 3996 sayılı Kanun ile ayrı bir yasal düzenleme yapılmıştır. Bu konu aşağıda ayrıntılı olarak açıklanacaktır.

3.Kurumsal Yapı

Özelleştirmenin kurumsal yapısı 2983 sayılı Kanun ile düzenlenmiştir. Özelleştirme sürecinde zaman zaman Bakanlar Kurulu, Hazine Müsteşarlığı ve İş ve İşçi Bulma Kurumu yer alsa da, kurumsal yapı başlıca Özelleştirme Yüksek Kurulu, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Özelleştirme Fonundan oluşmaktadır.

Özelleştirme Yüksek Kurulu, Başbakanın başkanlığında, Başbakanın uygun göreceği üç Bakan ile Özelleştirme İdaresi Başkanından oluşmaktadır. Kurulun sekreteryaya hizmetlerini yürütme görevi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na verilmiştir.

Kanunda Özelleştirme Yüksek Kurulunun görevleri;

a) Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devredilen kuruluşların; "Özelleştirme kapsamı"na alınarak "mali ve hukuki yönden yeniden yapılandırılmalarına", yeniden yapılandırma işlemleri tamamlananların, bu işlemlerin ikmalini müteakip "özelleştirme programı"na alınmasına, yeniden yapılandırılmasına lüzum görülmeyenlerin doğrudan doğruya özelleştirme programına alınmasına karar vermek,

b) Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devredilen kuruluşların Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nca sonuçlandırılan özelleştirme işlemleri hakkında nihai kararı vermek,

c) Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devredilen kuruluşlardan gerekli görülenlerin küçütülmesine, faaliyetlerinin süreli ve süresiz olarak durdurulmasına, kısmen veya tamamen kapatılmasına veya tasfiyesine karar vermek,

d) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilen kuruluşların yönetim kurullarında alınacak kararlarda, ekonomi ve güvenlik ile ilgili olarak milli yararın korunması için söz ve onay hakkı verecek imtiyazlı hisselerin miktarını ve bu paylara dayanarak Devletin sahip olacağı imtiyazlı hakları belirlemek,

e) Yurt içi ve yurt dışından Özelleştirme Fonu'nun kullanım alanlarında yararlanmak üzere kredi almaya ve bu amaçla Devlet garantili ve garantisiz iç ve

dış tahviller ile gerekli görülen hallerde her türlü menkul kıymet ihracı ve diğer kıymetli evrakın düzenlenmesine karar vermek,

f) Gerekli görülen hallerde, hisse senetleri ve her türlü menkul kıymet ile diğer kıymetli evrakın satın alınmasına ve tekrar satılmasına karar vermek,

g) Özelleştirme Fonu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bütçelerini görüşerek onaylamak,

h) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın gelecek yıl programları ile yıl içindeki programlarının uygulanmasını değerlendirerek varsa aksaklıkları giderecek tedbirleri almak,

ı) Kanunlarla ve diğer mevzuatla verilen işleri karara bağlamak

şeklinde sayılmıştır.

530 sayılı KHK ile değişik 2983 sayılı Kanun'da yapılan bir diğer önemli düzenleme ise Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'nın Özelleştirme İdaresi Başkanlığı adı altında yeniden örgütlenmesidir. 530 sayılı KHK ile Kamu Ortaklığı İdaresi'nin özelleştirme dışında kalan bütün görevleri Hazine Müsteşarlığı'na devredilmiştir. Dolayısıyla bu değişikliklerle tek başına özelleştirmeden sorumlu bir kurumun oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu nedenle Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'na ait 170 kişilik kadro iptal edilerek Özelleştirme İdaresi Başkanlığı adına 355 kişilik kadro ihdas edilmiş ve bir başkan, beş başkan yardımcısı, sekiz fonksiyonel daire başkanlığı ve beş sektörel daire başkanlığı, iki danışma birimi ile dört yardımcı hizmet biriminden oluşan geniş bir örgüt yapısı oluşturulmuştur.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığına;

a) Özelleştirme Yüksek Kurulu kararlarını uygulamak,

b) Özelleştirme Yüksek Kurulu'nca devredilen görev ve yetkilerle ilgili konularda karar vermek ve gerekli işlemleri yürütmek,

c) Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devredilen kuruluşların özelleştirilmelerine ilişkin her türlü işlemler ile, bunların özelleştirilmelerine

hazırlık amacıyla stratejik yönlendirilmelerini, sevk ve idarelerini, faaliyetlerinin takip ve koordinasyonunu yürütmek,

d) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilen kuruluşların mali, idari, hukuki ve teknik yapıları ile hesapları ve faaliyetlerine ilişkin olarak her türlü düzenlemeyi yapmak ve bu işlemleri kolaylaştırıcı tedbirleri almak,

e) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilen kuruluşların kaynak kullanımına, gayrimenkul edinmelerine, kiralamalarına ve bu gayrimenkuller üzerinde sair akitler yoluyla tasarruf etmelerine, yurt içi ve yurt dışı borçlanmalarına, yeni yatırımlarına, personel alımı ve indirimlerine, çalışma şartlarına, personelinin yurt dışı geçici görevlendirilmelerine ilişkin işlemleri (yetkili makamların onay yetkileri saklı kalmak kaydıyla) onaylamak,

f) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilen kuruluşların yönetim, denetim ve tasfiye kurulu üyelikleri ile genel müdürlüklerine yapılacak atamalar ve bu görevlerden alınma işlemlerine ilişkin olarak Başbakan'a teklifte bulunmak,

g) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilen kuruluşların sermayelerine aynı sermaye konulması hallerinde aynı sermayenin değerlendirmesini yapmak veya yaptırmak,

h) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilen kuruluşlardan anonim şirkete dönüştürülmelerine gerek görülmeyen müesseselerde, müessese müdürü ve yönetim komitesinin, işletme ve işletme birimlerinde bunların müdürlerinin atanma ve görevden alınmalarına karar vermek,

ı) Özelleştirme Yüksek Kurulu'nca ihracına karar verilen her türlü menkul kıymet ile diğer kıymetli evrakın düzenlenmesine yönelik olarak bunların adedi, değeri ve ilgili diğer hususları tespit etmek,

d) Özelleştirme yöntemlerini ve uygulama esaslarını belirlemek ve bu doğrultuda özelleştirme uygulamalarının gerektirdiği her türlü işlemi yürütmek,

k) Özelleştirme Fonu'nu idare etmek,

l) Gerektiğinde her çeşit araştırma, proje işleri, reklam, tanıtım, halkla ilişkiler işlemleri ile mali, hukuki, teknik ve idari denetim ve değerlendirme

işlemlerini yapmak veya bu işlerin danışman görevlendirilmesi suretiyle yaptırılmasını temin etmek ve

m) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilen kuruluşlara, özelleştirme uygulamalarının gerektirdiği hallerde borç vermek, Özelleştirme Fonu'ndan sağlanacak bu finansmana uygulanacak faiz oranlarını ve şartlarını belirlemek,

görevleri verilmiştir.

Ayrıca Kanunda Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na, Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından kendisine devredilen görev ve yetkiler ile mevzuatla kendisine verilen diğer görev ve yetkilerinin bir kısmını, hizmetin ifası için yarar görülen hallerde, kamu payı yüzde 50'nin üzerinde bulunan ilgili kuruluşların yönetim kurullarına devredebilme yetkisi verilmiştir.

2983 sayılı Kanunda, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı yönetiminde özelleştirme gelirlerinin toplanması ve giderlerinin finansmanı için T.C. Merkez Bankası nezdinde kurulan Özelleştirme Fonu'nun başlıca kaynakları;

a) Özelleştirme işlemleri sonucu sağlanan tüm gelirler,

b) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilen kuruluşlardan elde edilen temettüler,

c) Özelleştirme uygulamaları çerçevesinde ihraç edilecek her türlü menkul kıymet ile diğer kıymetli evrakın satışından sağlanan gelirler,

d) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilen kuruluşlara sağlanan finansmandan elde edilen gelirler ve

e) diğer mevzuat ile tahsis edilen kaynaklar

olarak tanımlanmıştır.

Özelleştirme Fonu'nun kullanım alanları ise;

a) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın, pay sahibi olduğu şirketlerin sermaye artırımlarına katılması,

b) Hisse senetleri ve her türlü kıymetli evrak ile özelleştirme uygulamalarının yerine getirilebilmesi için gereken her türlü mal ve hizmetin satın alınması,

c) İş kaybı tazminatı ödenmesi ve iş kaybı ile ilgili verilecek hizmetlerin sağlanması amacıyla kurulacak hesaba aktarmalar yapılması,

d) Özelleştirilmek üzere Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilen kuruluşlara borç olarak finansman sağlanması,

e) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın bütçesi için gerekli miktarların ayrılması,

f) Özelleştirilmek üzere Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilen kuruluşlarda idari, mali, hukuki ve teknik yönden yeniden yapılacak düzenlemelerin gerektirdiği giderlerin karşılanması ve

g) Mevzuatla Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na verilen görevlerin yerine getirilmesi,

olarak öngörülmüştür.

Fona ilişkin olarak Kanunda yer alan diğer düzenlemeler ise fon bakiyesinin kullanımı ve nemalandırılması ile ilgilidir.

4.Özelleştirme Kapsamı ve Uygulama Esasları

Özelleştirme kapsamına alınabilecek kuruluşlar, kapsama alınma süreci ve kuruluşların özelleştirme kapsamı içinde buldukları dönemdeki statüleri ve tabi olacakları hükümler 3291 sayılı Kanunda belirtilmiştir.

Kanunda; Kamu iktisadi teşebbüslerinin, bunların müessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimleri ile varlıklarının ve iştiraklerindeki kamu paylarının; Kamu iktisadi teşebbüsleri statüsü dışında kalmakla beraber sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası Devlete ve/veya diğer kamu tüzel kişilerine ait olan ticari amaçlı kuruluşlardaki kamu payları ile bunların varlıkları ve iştiraklerindeki kamu paylarının; Devletin diğer iştiraklerindeki kamu paylarının ve Hazineye ait payların; diğer kamu tüzel kişilerinin (mahalli idareler hariç) iştiraklerindeki

kamu paylarının özelleştirme kapsamına alınmasına Özelleştirme Yüksek Kurulu'nca karar verileceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca Özelleştirme Yüksek Kurulu, bu sayılan kuruluşlar yanında Genel ve Katma bütçeli idarelere (mahalli idareler hariç) ait kamu hizmeti ile ilgili olmayan her türlü (hangi isim altında olursa olsun dinlenme, oturma ve sosyal tesisler dahil) varlıklarının özelleştirme kapsamına alınmasına karar verebilmektedir.

Ancak kamu iktisadi teşebbüsleri ile kamu iktisadi teşebbüsleri statüsü dışında kalmakla beraber sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası Devlete ve/veya diğer kamu tüzel kişilerine ait olan ticari kuruluşların özelleştirme kapsamına alınmasına ilişkin Kurul kararlarının Bakanlar Kurulunun onayına sunulması ve Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile onaylandığı tarihte yürürlüğe girmesi şartı getirilmiştir. Böylelikle önemli özelleştirme uygulamalarında en üst siyasi yürütme organının onayının alınması ilkesi benimsenmiştir.

Kanunda getirilen bir diğer önemli yenilik ise özelleştirme kapsamının "özelleştirme programı" ve "mali ve hukuki yönden yeniden yapılandırma" kapsamı olarak ikiye ayrılması ve kuruluşların özelleştirme kapsamına alınmasına ilişkin kararda doğrudan özelleştirme programına mı alınacağı veya mali ve hukuki yönden yeniden yapılandırmaya mı tabi tutulacağı hususunun belirtilmesidir.

Buna göre özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlardan; yeniden yapılandırılmalarına kurulca karar verilenlerin yeniden yapılandırma işlemleri tamamlanıncaya kadar, bağlı oldukları Bakanlık veya kurumlar ile ilgileri ve mevcut statüleri aynen devam etmektedir. Bunlarla ilgili mali ve hukuki yeniden yapılandırma işlemlerinin yapılması görevi ise Hazine Müsteşarlığı'na verilmektedir. Yeniden yapılandırma işlemleri tamamlananlar Kurul kararı ile özelleştirme programına alınmaktadır.

Özelleştirme programına alınarak Özelleştirme İdaresi'ne devredilenler ise Kurul kararı tarihinden itibaren bağlı oldukları Bakanlık veya Kurumla ilişkileri kesilerek Başbakanlığa bağlanmış sayılmakta ve özel hukuk hükümlerine tabi tutularak kendi kuruluş kanunları ile 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri dışına çıkarılmaktadır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, özelleştirme programına alınan kuruluşlarla ilgili olarak; idari, hukuki, mali ve teknik yönden düzenlemeler

yapmaya ve bu kuruluşların, "satış, devir, kiralama, işletme hakkı devri, mülkiyetin gayri ayni hakların tesisi ve işin gereğine uygun sair akitler yoluyla devirleri veya diğer yöntemlerle devredilmeleri suretiyle" özelleştirilmelerine karar vermeye ve bunlara ilişkin uygulama esaslarını belirlemeye yetkili kılınmıştır. Ancak İdare tarafından yürütülen özelleştirme uygulamalarının sonunda yapılacak nihai devir işlemleri Kurulun onayı ile yürürlüğe girmektedir.

Özelleştirme programına alınan kuruluşların küçültülmesine, kısmen veya tamamen süreli veya süresiz olarak faaliyetlerinin durdurulmasına, kapatılmasına veya tasfiyesine ise Kurul tarafından karar verilecek olup, bu kararlar İdare tarafından yürütülecektir.

Özelleştirme programına alınan anonim şirket statüsündeki kuruluşların ana sözleşmelerinin 3291 sayılı Kanunun hükümlerine uygun hale dönüştürülmeleri ile anonim şirket statüsünde bulunmayanlardan gerekli görülenlerin ana sözleşmelerinin hazırlanarak anonim şirkete dönüştürülmelerine İdarece karar verilmekte ve bunların ana sözleşmeleri İdarece onaylanmaktadır. Kuruluşların anonim şirkete dönüştürülmelerinde ve anonim şirkete dönüştürülenlerin özelleştirme programında buldukları süre içinde Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili diğer kanunlardaki şirket kuruluşuna ilişkin şartlar aranmamakta, ancak gerçek ve tüzel kişilerin Türk Ticaret Kanunu'ndan doğan ortaklık hakları saklı tutulmaktadır.

Anonim şirket haline dönüştürülenlerin sermayelerindeki kamu payı yüzde 50'nin altına düşünceye kadar, diğerlerinde ise özelleştirme uygulamaları sonucu devredilmeleri tarihine kadar bunların; sermaye miktarını tespit etmeye, kuruluş, birleşme veya bölünmelerinde gerekli düzenlemeleri yapmaya; mal varlıklarına, hak ve yükümlülüklerine ilişkin esasları tespit etmeye, hesapları ve faaliyetleri ile ilgili her türlü düzenlemeyi yapmaya, bu işlemleri kolaylaştırıcı tedbirler almaya, İdare yetkili kılınmıştır.

Özelleştirme programına alınan kuruluşlardan anonim şirkete dönüştürülenlerden kamu payı yüzde 50'nin altına düşünceye kadar, diğerlerinde ise özelleştirme uygulamaları sonucu devredilmeleri tarihine kadar bu kuruluşların yönetim, denetim ve tasfiye kurulu üyelikleri ile genel müdürlüklerine yapılacak atamalar ve bu görevlerden alınma işlemleri, İdare Başkanının teklifi ve Başbakanın onayı ile yapılmaktadır.

Kuruluşların özelleştirme programına alınmalarından önce mülkiyetinde ve/veya tasarrufunda bulunan her türlü hak ve mameleki ile borçlarının, özelleştirme programına alındıktan sonra da aynen devam edeceği hükme bağlanmıştır. Müessese, işletme ve işletme birimlerinin ayrı ayrı anonim şirkete dönüştürülmeleri halinde bağlı oldukları kuruluşların hak ve yükümlülüklerinden hangilerinin anonim şirkete dönüştürülen bu kuruluşa intikal edeceği ise İdarenin yetkisine bırakılmıştır.

5. Türkiye Elektrik Kurumu'nun Özelleştirilmesine İlişkin Hükümler

3291 sayılı Kanun ile yapılan bir diğer önemli düzenleme ise Türkiye Elektrik Kurumu'nun özelleştirilmesi ile ilgilidir. Buna göre, Türkiye Elektrik Kurumu'nun mevcut veya yeniden yapılanma sonucu oluşacak teşebbüslerin özelleştirilmesine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın önerisi ile Bakanlar Kurulunca; Kurum'un mevcut veya yeniden yapılanma sonucu oluşacak müessese, bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimlerinin özelleştirilmesine ise yine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın önerisi ile Yüksek Planlama Kurulu'nca karar verileceği hükmü getirilmiştir.

Özelleştirme kapsamına alınan diğer kuruluşlardan farklı olarak bu şekilde özelleştirilmesine karar verilen teşekkül, kuruluş, müessese, bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri tamamen özelleştirilinceye kadar 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile ilgilerinin devam etmesi öngörülmektedir. Ancak bunların hisse ve varlıklarının satılmasına ilişkin işlemlerin yürütülmesi görevi 3291 sayılı Kanun hükümlerine göre Özelleştirme İdaresine verilmektedir. Bununla birlikte, bu kuruluşların sermayelerindeki kamu payı yüzde 50'nin altına düşünceye kadar kuruluşları, faaliyetleri, organları, yönetimi, denetimi, sermaye miktarını tespiti, bu işlemleri kolaylaştırıcı tedbirleri almaya, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Kanunda ayrıca, Türkiye Elektrik Kurumu'nun özelleştirilmesinden elde edilen gelirlerin, oranları Yüksek Planlama Kurulu tarafından tespit edilmek suretiyle, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından, Elektrik Enerjisi Fonu ile elektrik üretim, iletim ve dağıtım yatırımlarında kullanılmak üzere bu alanda faaliyet gösteren teşebbüslere tahsis edilmesi hükmü getirilmektedir.

6.PTT'nin Telekomünikasyon Hizmetlerinin Özelleştirilmesine İlişkin Hükümler

PTT'nin posta ve telgraf hizmetleri dışındaki hizmetlerinin ayrılarak haberleşme hizmetlerinin ayrı bir şirket bünyesinde yeniden örgütlenmesi ve özelleştirilmesi ile ilgili ilk yasal düzenleme 20.8.1993 tarih ve 509 sayılı KHK ile yapılmıştır. Ancak, Anayasa Mahkemesi tarafından 21.10.1993 tarih ve 1993/40-1 sayılı Karar ile 509 sayılı KHK'nin yürürlüğü durdurulmuş, daha sonra yine Anayasa Mahkemesi'nin 1993/40-2 sayılı Kararı ile KHK iptal edilmiştir.

Bu konuda en son yasal düzenleme 10.6.1994 tarih ve 4000 sayılı Kanun ile yapılmıştır. Kanun esas itibarıyla 4.2.1994 tarih ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununda yeni düzenlemeler yapmaktadır. Buna göre 406 sayılı Kanunun 1'inci maddesi değiştirilerek posta ve telgraf tesis ve işletmesine ilişkin hizmetler için T.C. Posta İşletmesi (P.İ.), telekomünikasyon hizmetleri için ise Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi kurulmaktadır. Kanun, Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi hisselerinin yüzde 49'unun satılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi hususunda Ulaştırma Bakanını yetkilendirmektedir. Ayrıca, Bakanlık mobil telefon, çağrı cihazı, data şebekesi, akıllı şebeke, kablo TV, ankesörlü telefon, uydu sistemleri, rehber basım ve benzeri katma değerli hizmetler konularında sermaye şirketlerine tekel oluşturmayacak koşulları da dikkate almak suretiyle işletme, lisans ve ruhsat verilmesi konusunda yetkili kılınmıştır.

4000 sayılı Kanunda, Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi'nce yürütülen hizmetlerden sermaye şirketlerine verilen işletme lisans ve ruhsatları karşılığı alınan ücretler, Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin hisse senedi satışlarından elde edilen hasılat ve sermaye şirketlerinin işletme hasılatından Türk Telekomünikasyon A.Ş.'ne ayrılacak paylar olmak üzere başlıca üç tür gelir kaynağı belirlenmiştir. Bu kaynaklardan elde edilen gelirlerin posta ve telekomünikasyon hizmetlerinin geliştirilmesinde kullanılacak kısmının ise Ulaştırma Bakanı tarafından belirlenmesi öngörülmüştür. Söz konusu gelirlerin bakiyesinin ne şekilde kullanılacağına ilişkin bir hüküm olmamakla birlikte, şirketin 233 sayılı KHK hükümlerine tabi olması ve dolayısıyla sermayesinin Hazine ait olması nedeniyle, bakiyelerin Bütçe'ye gelir kaydedileceği sonucuna ulaşılabilir.

Kanunda yer alan diğer düzenlemeler T.C. Posta, Telgraf ve Telefon İşletmesinin iki ayrı kurum olarak yeniden örgütlenmesini içermektedir.

7.Özelleştirmeye Bağlı İşsizlik Sorunlarının Çözümü

Kuşkusuz özelleştirme uygulamalarının en hassas konularından birini özelleştirmeye bağlı olarak ortaya çıkabilecek işsizlik sorunu oluşturmaktadır. Bu sorunun çözümüne yönelik olarak 30/5/1994 tarih ve 532 sayılı KHK ile 3291 sayılı Kanun uyarınca özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda hizmet akitleri feshedilenlere iş kaybı tazminatı ödenmesi ve diğer hizmetlerin verilmesine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

KHK'de, iş kaybı tazminatı ve diğer hizmetlerden yararlanabilmek için, iş kaybının, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların küçültülmesi veya faaliyetlerinin ne suretle olursa olsun durdurulması, kapatılması, tasfiye edilmesi, yeniden yapılandırılması ya da özelleştirilmesi sırasında ortaya çıkmış olması ve çalışanların hizmet akitlerinin tabi oldukları İş Kanunları ile toplu iş sözleşmeleri gereğince tazminata hak kazanacak şekilde veya haklı nedenlerle kendileri tarafından feshedilmesi şartı getirilmiştir.

Diğer taraftan iş kaybı tazminatı ve diğer hizmetlere hak kazanılabilmesi için iş kaybının kuruluşların kapatılması, küçültülmesi, tasfiye edilmesi, faaliyetlerinin durdurulması, yeniden yapılandırılması, anonim şirket statüsünde olanlar için sermayelerindeki kamu payının yüzde 50'nin altına düşmesi veya anonim şirket statüsünde olamayanlar için devir-teslim işleminin gerçekleşmesinden itibaren bir yıl içinde ortaya çıkmış olması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

KHK'ye göre, iş kaybı tazminatı ve diğer hizmetlerden yararlanma imkanı, Kanunlardan ve yürürlükteki toplu iş sözleşmelerinden doğan tazminatların ödenmesine engel teşkil etmemektedir.

KHK ile özelleştirme nedeniyle hizmet akitleri feshedilen işçilere, iş kaybı tazminatı yanında yeni bir iş bulma ve meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi verilmesi öngörülmektedir. Bu ödeme ve sağlanabilecek diğer hizmetlere ilişkin işlemlerin yürütülmesi görevi, yetki ve sorumluluğu ise İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğü'ne verilmiştir.

Özelleştirmenin neden olduğu iş kaybının telafisine yönelik bu hizmetlerin finansmanı için, Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca, İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürlüğü adına "Özelleştirmeye Bağlı İş Kaybı Tazminatı ve Diğer Hizmetler Hesabı" açılmaktadır. Hesabın kaynakları ise KHK'de; Özelleştirme Fonunda toplanacak özelleştirme gelirlerinin yüzde 15'i, yurtiçi ve yurtdışından iş kaybı tazminatı ve diğer hizmetler ile ilgili sağlanacak özel tahsisli kaynaklar olarak sayılmıştır.

KHK'de iş kaybı tazminatının tutarı 506 sayılı Kanunun 78'inci maddesindeki usul ve esaslara göre hesaplanacak günlük net kazanç olarak belirlenmiştir. Buna göre hizmet akdi kesintisiz 550 günden beri devam edenlere 90 gün, 1100 günden beri devam edenlere 120 gün, 1650 günden beri devam edenlere 180 gün, 2200 günden beri devam edenlere 240 günlük net kazanç tutarındaki iş kaybı tazminatı hizmet akdinin feshinden itibaren 30 gün içerisinde İş ve İşçi Bulma Kurumu'na başvurulduğu takdirde ödenmektedir. İş ve İşçi Bulma Kurumu incelemeleri 30 gün içinde sonuçlandırarak, hak kazanıldığını tespit etmesi halinde 10 gün içinde aylık, olarak, iş kaybı tazminatı ödemekle görevlendirilmiştir.

KHK'de ayrıca yürürlükteki mevzuat uyarınca yaşlılık aylığına hak kazanların iş kaybı tazminatı ve diğer hizmetlerden yararlanamayacağı hükmü getirilmiştir.

Son olarak 13.6.1994 tarih ve 546 sayılı KHK ile 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 39'uncu maddesine bir fıkra eklenerek özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda çalışan Emekli Sandığı iştirakçilerinin fiili hizmet sürelerini doldurmaları halinde re'sen emekli edilebilmeleri hüküm altına alınmıştır. KHK'de ayrıca emeklilik işlemlerine ilişkin düzenlemeler yanında özelleştirilen kuruluşlarda çalışan personelin istihdamında kullanılmak üzere 190 sayılı KHK'ye 20.000 adet kadro ilave edilmiştir.

8.Yap-İşlet-Devret Modelinin Uygulanmasına İlişkin Hükümler

Geniş anlamda düşünüldüğünde yap-işlet-devret modeli bir çeşit özelleştirme yöntemidir. Model başta altyapı yatırımları olmak üzere bazı yatırım ve hizmetlerin gerçekleştirilmesinde özel kesimin kaynaklarının harekete geçirilmesini, özel teşebbüsün bilgi ve becerisinin kullanılmasını öngörmektedir.

Yap-işlet-devret modelinin yasal çerçevesi 8.6.1994 tarih ve 3996 sayılı Kanun ile belirlenmiştir. Kanun; köprü, tünel, baraj, sulama, içme ve kullanma suyu, arıtma tesisi, kanalizasyon, haberleşme, enerji üretimi, iletimi, dağıtımı, maden ve işletmeleri, fabrika ve benzeri tesisler, çevre kirliliğini önleyici yatırımlar, otoyol, demiryolu, yeraltı ve yerüstü otoparkı ve sivil kullanıma yönelik deniz ve hava limanları ve benzeri yatırım ve hizmetlerin yaptırılması, işletilmesi ve devredilmesi konularında, yap-işlet-devret modeli çerçevesinde sermaye şirketlerinin veya yabancı şirketlerin görevlendirilmesine imkan tanımaktadır.

Kanunda yap-işlet-devret modeli; ileri teknoloji ve yüksek maddi kaynak ihtiyacı duyulan projelerin yatırım bedelinin (elde edilecek kar dahil) sermaye şirketine veya yabancı şirkete, şirketin işletme süresi içerisinde ürettiği mal veya hizmetin idare veya hizmetten yararlananlarca satın alınması suretiyle ödenmesi şeklinde tanımlanmaktadır.

Kanuna göre; yap-işlet-devret modelinin usul ve esasları, yüklenici şirketlerde aranılacak özellikler, sözleşmelerin kapsamı, yatırım sonucu oluşacak mal ve hizmetlerin ücretinin belirlenmesinde uygulanacak kriterler ve konuya ilişkin diğer ilkeler Maliye, Bayındırlık ve İskan, Ulaştırma, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlıkları, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca müştereken hazırlanarak Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmaktadır.

Kanunda yap-işlet-devret modeli ile hizmetlerini gerçekleştirecek kuruluşların kapsamı oldukça geniş tutulmuştur. Buna göre kamu iktisadi teşebbüsleri ve fonlar dahil bütün kamu kurum ve kuruluşları Yüksek Planlama Kurulu'nca yetkilendirilebilmektedir. Yatırım ve hizmetleri yap-işlet-devret modeline göre yaptırmak isteyen İdare, Yüksek Planlama Kurulu'na müracaat etmekte ve Kurulun izninden sonra sermaye şirketi veya yabancı şirketle sözleşme imzalayabilmektedir. Sözleşme özel hukuk hükümlerine tabi ve imtiyaz teşkil etmeyecek nitelikte olmalıdır.

Yatırım ve/veya hizmetin belirlenen süre içerisinde projelendirilmesi, finansmanı, kurulması ve işletilmesinden sermaye şirketi veya yabancı şirket sorumlu tutulmakta ve buna ilişkin müeyyidelerin sözleşmede yer alması hüküm altına alınmaktadır. Ayrıca, yapılacak sözleşmelerde sermaye şirketinin veya yabancı şirketin yapım ve işletmesini üstleneceği yatırım ve hizmetin süresinin

belirlenmesinde yatırım bedelinin (elde edilecek kar dahil) ve yatırım için sağlanan kredilerin geri ödeme süresi ile projenin mahiyeti, sermayenin miktarı ve işletme esasları da dikkate alınmaktadır. Sözleşmelerin süresi ise 49 yıla sınırlı tutulmuştur.

Kanuna göre yap-işlet-devret modeli ile gerçekleştirilecek yatırım sonucu üretilen mal ve/veya hizmetlerin karşılığı olarak ödenecek ücretler Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak usul ve esaslar uyarınca gerekli görülen hallerde idarenin bağlı veya ilgili bulunduğu bakan tarafından belirlenebilmektedir.

C-ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARI

1-Özelleştirme Kapsamına Alınan Kuruluşlar

1984 yılında çıkarılan 2983 sayılı Kanun ve 233 sayılı KHK'nin 38'inci maddesine göre teşebbüs, bağılı ortaklık, müessese, işletme ve işletme birimleri ile iştiraklerin tasfiye, devir, satış ve işletme haklarının verilmesi kararının Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu (EİYKK) tarafından alınacağını ve bu işlemlerin 2983 sayılı Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu (TKKOK) tarafından yürütüleceğini hükme bağlamıştır.

Bu çerçevede, EİYKK tarafından 1985 yılında bir kısmı yarım kalmış tesisler olmak üzere KİT'lere ait 20 adet iştirak, işletme ve tesisin, 1986 yılında ise 9 adet iştirak, işletme ve tesis ile 2 adet bağılı ortaklığın özelleştirilmesine karar verilmiştir.

3.6.1986 tarih ve 3291 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi ile bağılı ortaklık, müessese, iştirak, tesis, işletme ve işletme birimlerinin özelleştirilmesine karar verme yetkisi TKKOK'na bırakılmıştır. Bu doğrultuda, 1986 yılının ikinci yarısından itibaren TKKOK tarafından 2 iştirak ile 2 işletme ve tesis özelleştirme kapsamına alınmıştır.

1987 yılında TKKOK'nun 30.4.1987 tarih ve K-54 sayılı Kararı ile THY A.O.'nın bağılı ortaklıkları Uçak Servisi A.Ş. (USAŞ) ve Boğaziçi Hava Taşımacılığı (BHT), Çitosan'ın bağılı ortaklıkları Afyon, Ankara, Balıkesir, Trakya ve Söke Çimento Fabrikaları, T.C. Turizm Bankası'na bağılı işletmeler (Turban) ile KİT ve bağılı ortaklıklarına ait 33 adet iştirak dahil olmak üzere toplam 41 kuruluş özelleştirme kapsamına alınmıştır. Bunların dışında, 1987 yılında, TKKOK'nun K-60/I, K-71, ve K-76 sayılı kararlarıyla KİT'lere ait 6 yarım kalmış tesis özelleştirilmek üzere Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi (TKKOİ)'ne devredilmiştir.

Ayrıca, 1987 yılında, Bakanlar Kurulu'nun 11.9.1987 tarih ve 87/12184 sayılı Kararı ile KİT sisteminin iki dev kuruluşu Sümerbank ve Petkim özelleştirme kapsamına alınmıştır. Özelleştirme politikasındaki kararlılığı göstermek açısından bu kuruluşların özelleştirme kapsamına alınması son derece önemlidir.

28.12.1987 tarih ve 304 sayılı KHK ile TKKOK ve EİYKK'na ait olan görev ve yetkiler Yüksek Planlama Kurulu (YPK)'na devredilmiş ve bundan böyle özelleştirme kararları YPK tarafından alınmaya başlanmıştır. Ancak 1988 yılında, sadece YPK'nun 8.7.1988 tarih ve 88/3 sayılı Kararı ile Keskin Kalıp Fabrikası tesisinin özelleştirilmesine karar verilmiştir.

1989 yılında YPK tarafından, aralarında TÖBANK, Denizcilik Bankası T.A.Ş., ÇAYBANK'taki kamu hisseleri ile Etibank'ın bankacılık kesiminin bulunduğu 9 adet KİT, bağlı ortaklık, iştirak ve tesis özelleştirilmek üzere TKKOİ'ne devredilmiştir.

1990 yılının ilk üç aylık döneminde YPK tarafından 20 adet iştirakteki muhtelif oranlardaki kamuya ait hisseler ve PETLAS özelleştirme kapsamına alınmıştır.

1990 yılında 9.4.1990 tarih ve 414 sayılı KHK ile özelleştirme sürecine ilişkin mevzuatta yapılan önemli değişiklikler çerçevesinde daha önce YPK'na ait olan bağlı ortaklık, müessese, işletme ve işletme birimleriyle iştiraklerinin özelleştirilmesine karar verme yetkisi sözkonusu KHK ile yeniden düzenlenen Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı (KOİB)'na verilmiştir.

KOİB bu yetkiye dayanarak 10.7.1990 tarih ve 90/3 sayılı Kararı ile TÜPRAŞ ve POAŞ'ın özelleştirme kapsamına alınmasına karar vermiştir. THY A.O.'nın da Bakanlar Kurulu tarafından 22.8.1990 tarih ve 90/822 sayılı Karar ile özelleştirme kapsamına alınması sonucunda KİT sisteminin üç önemli kuruluşu daha özelleştirme sürecine dahil edilmiştir.

1991 yılında 6.3.1991 tarih ve 3701 sayılı Kanun ile yeniden YPK'na verilen özelleştirme konusunda karar alma yetkisi çerçevesinde 11 adet bağlı ortaklık ile 12 adet iştirakteki KİT'lere ait hisseler özelleştirilmek üzere Kamu Ortaklığı İdaresi'ne devredilmiştir.

1992 yılı içinde Bakanlar Kurulu'nun 20.5.1992 tarih ve 92/3088 sayılı Kararı ile KİT statüsündeki, Türkiye Süt Endüstrisi Kurumu, Et ve Balık Kurumu, Orman Ürünleri Sanayi Kurumu ve Yem Sanayii T.A.Ş.; YPK'nun 20.5.1992 tarih ve Özelleştirme-92/2 sayılı Kararı ile Türkiye Çimento ve Toprak Sanayii T.A.Ş.'nin bağlı ortaklığı Kütahya Manyezit İşletmeleri A.Ş. özelleştirme kapsamına alınmıştır.

TABLO: 2 – ÖZELLEŞTİRME KAPSAMINA ALINAN KURULUŞLAR (30.06.1994)

KURULUŞUN ÜNVANI	KARARI	KARARIN		DEVREDİLEN
	ALAN ORGAN	TARİHİ	SAYISI	KAMU PAYI (Yüzde)
I. KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ				
1 Petkim Holding A.Ş. (2)	BK	11.9.1987	87/12184	99,60
2 Sümer Holding A.Ş. (3)	BK	11.9.1987	87/12184	100,00
3 Denizcilik Bankası T.A.Ş. (4)	YPK	17.7.1989	Öz.- 89/15	100,00
4 Etibank Bankacılık A.Ş. (5)	YPK	17.7.1989	Öz.- 89/17	100,00
5 THY A.O.	BK	22.8.1990	90/822	99,90
6 Et ve Balık Kurumu (6)	BK	20.5.1992	92/3088	100,00
7 Yem Sanayii T.A.Ş. (7)	BK	20.5.1992	92/3088	100,00
8 T.Süt Endüstrisi Kurumu (8)	BK	20.5.1992	92/3088	100,00
9 Orman Ürünleri San. Kurumu (9)	BK	20.5.1992	92/3088	100,00
10 T. Denizcilik İşl.	BK	10.8.1993	93/4693	100,00
11 T. Gemi Sanayii A.Ş.	BK	10.8.1993	93/4693	100,00
II. BAĞLI ORTAKLIKLAR				
1. Bursa Soğuk Depo Ltd. Şti.	EİYKK	19.2.1986	86/4	52,00
2. Ordu Soya San. A.Ş.	EİYKK	18.3.1986	86/5	100,00
3. Söke Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	99,60
4. Afyon Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	99,60
5. Balıkesir Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	98,30
6. Trakya Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	99,00
7. Ankara Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	99,30
8. USAŞ Uçak Servisi A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	100,00
9. Boğaziçi Hava Taşımacılığı A.Ş. (10)	TKKOK	30.4.1987	K-54	100,00
10. TURBAN Turizm A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	100,00
11. Niğde Çimento San. T.A.Ş.	YPK	30.3.1989	Öz.- 89/4	99,80
12. Adana Kağıt Torba A.Ş.	YPK	30.3.1989	Öz.- 89/4	60,00
13. TESTAŞ-T.Elektromekanik San.T.A.Ş. (11)	YPK	30.3.1989	Öz.- 89/4	99,62
14. TÜPRAŞ	KOİB	10.7.1990	90/3	100,00
15. POAŞ-Petrol Ofisi A.Ş.	KOİB	5.9.1990	90/7	97,10
16. PETLAS A.Ş. (12)	YPK	4.4.1990	Öz.- 90/10	99,92
17. Adıyaman Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00
18. Aşkale Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00
19. Bartın Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	99,78
20. Çorum Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00
21. Denizli Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00
22. Gaziantep Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00
23. İskenderun Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00
24. Ladik Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00
25. Sivas Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00
26. Şanlıurfa Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00
27. Trabzon Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00
28. KÜMAŞ-Kütahya Manyezit İşl. A.Ş.	YPK	20.5.1992	Öz.- 92/3	99,28
29. D.B. Deniz Nak. T.A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	99,92
30. HAVAŞ Havaalanları Yer Hiz. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	51,00
31. DİTAŞ-Deniz Taşımacılığı A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	50,96
32. ÇİNKUR-Çinko Kurşun Madenleri A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	98,41
33. KBİ-Karadeniz Bakır İşl. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	99,94
34. TÜDEMSAŞ-T.Demiryolu Mak. A.Ş. (13)	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	100,00
35. TÜLOMSAŞ-T.Lokomotif San. A.Ş. (13)	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	100,00
36. TÜVASAŞ-T. Vagon San. A.Ş. (13)	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	100,00
III. İŞTİRAKLER				
1. Bingöl Yem Süt Bes. A.Ş.	EİYKK	18.3.1985	85/11	47,50
2. Yemta-Tariş Yem San. A.Ş.	EİYKK	22.10.1985	85/27	20,00
3. Biga Yem Fab. A.Ş.	EİYKK	22.10.1985	85/27	40,00
4. Isparta Yem Fab. A.Ş.	EİYKK	22.10.1985	85/27	15,70
5. Manisa Yem Fab. A.Ş.	EİYKK	22.10.1985	85/27	15,00
6. Samaş San. Madenleri A.Ş.	EİYKK	2.12.1985	85/29	36,29
7. AEG-ETİ Elektrik A.Ş. (14)	EİYKK	18.12.1985	85/32	47,85
8. Keban Hol. ve Ort. Demir-Çelik San. A.Ş.	EİYKK	19.2.1986	86/4	49,00
9. Turhal Yem Süt A.Ş.	EİYKK	19.2.1986	86/4	2,60

TABLO: 2 – ÖZELLEŞTİRME KAPSAMINA ALINAN KURULUŞLAR (30.06.1994)

KURULUŞUN ÜNVANI	KARARI	KARARIN		DEVREDİLEN
	ALAN ORGAN	TARİHİ	SAYISI	KAMU PAYI (Yüzde)
10. Çeştaş-Çukurova Elektrik A.Ş.	EİYKK	26.5.1986	86/13	2,29
11. Maksan A.Ş.	EİYKK	26.5.1986	86/13	47,50
12. AKMOSAN-Aksaray Motor San. ve Tic. A.Ş.	EİYKK	26.5.1986	86/13	
13. NETAŞ-Northern Electric Tel.T.A.Ş.	TKKOK	28.10.1986	K-36	49,00
14. TELETAŞ-Telekomünikasyon End. T.A.Ş.	TKKOK	28.10.1986	K-36	40,00
15. Güney San.ve Tic. İsl. A.Ş. (15)	TKKOK	30.4.1987	K-54	10,00
16. Ditaş Doğu Yedek Parça İmalat A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	14,50
17. ANSAN - MEDA A.Ş. (16)	TKKOK	30.4.1987	K-54	88,33
18. Arçelik T.A.Ş. (17)	TKKOK	30.4.1987	K-54	9,20
19. Bolu Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	25,00
20. Çelik Halat ve Tel San. T.A.Ş. (18)	TKKOK	30.4.1987	K-54	45,66
21. Çukurova Elektrik A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	18,65
22. Erdemir-Ereğli Demir ve Çelik Fab. A.Ş. (19)	TKKOK	30.4.1987	K-54	48,60
23. Kepez Elektrik T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	42,05
24. Hektaş Ticaret Türk A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	5,36
25. Aroma Bursa Meyva Suyu Gıda A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	43,70
26. Çanakkale Seramik Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	9,60
27. Gübre Fab. A.Ş. (20)	TKKOK	30.4.1987	K-54	
28. Toros Gübre ve Kimya End. A.Ş. (21)	TKKOK	30.4.1987	K-54	17,74
29. Adana Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	47,30
30. Fruko-Tamek Meyva Suyu San. A.Ş. (22)	TKKOK	30.4.1987	K-54	36,00
31. GİMA-Gıda İht. Mad. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	50,60
32. İpragaz A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	49,30
33. Konya Çimento San. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	39,90
34. Mardin Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	46,20
35. Migros Türk T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	42,20
36. Tamek Gıda San. T.A.Ş. (22)	TKKOK	30.4.1987	K-54	31,00
37. Tofaş Oto Ticaret A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	39,00
38. Tofaş Türk Oto Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	23,10
39. Türk Kablo A.O.	TKKOK	30.4.1987	K-54	38,00
40. Ünye Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	49,20
41. Bandırma Yem Fab. Ltd. Şti.	TKKOK	30.4.1987	K-54	24,62
42. Kars Yem Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	37,07
43. Sivas Yem Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	4,00
44. Aksaray Yem Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	40,00
45. Çorum Yem Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	30,00
46. Eskişehir Yem Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	45,00
47. Kayseri Yem Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	13,30
48. Toros Zirai İlac Paz. A.Ş.	YPK	24.4.1989	Öz.- 89/5-2	25,00
49. Töbank (23)	YPK	17.7.1989	Öz.- 89/14	99,60
50. Çaybank	YPK	17.7.1989	Öz.- 89/16	49,00
51. Çamsan Ağaç San. T.A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	26,83
52. Gönen Gıda San. A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	49,00
53. Polinas Plastik Sn A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	30,00
54. Türk Traktör ve Zirai Makina A.Ş. (24)	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	44,90
55. Trakmak Traktör-Zirai Makina A.Ş. (24)	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	45,00
56. İstanbul Demir Çelik A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	40,00
57. Ankara Halk Ekmek A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	6,63
58. Köytaş Tarım Makina A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	33,50
59. T.Sınai Kalkınma Bankası	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	11,94
60. Aksaray Azmi Milli T.A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	30,44
61. İmsa İst. Meş. San. A.Ş. (22)	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	2,35
62. Metal Kapak San. A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	18,66
63. Niğde Meyva Suyu A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	92,67
64. Hascan Gıda End. A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	17,00
65. Mekta Tic. A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	28,00
66. Meysu A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	96,15
67. Meybuz A.Ş. (22)	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	98,54
68. Güneysu A.Ş. (25)	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	67,31
69. Pınar Entegre Et A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	5,76
70. Güneş Sigorta A.Ş.	YPK	12.4.1991	91/T-33	30,70
71. Konya Şeker Fab. A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	24,00
72. Layne Bowler Dik.Trb.Pom. A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	25,00

TABLO: 2 – ÖZELLEŞTİRME KAPSAMINA ALINAN KURULUŞLAR (30.06.1994)

KURULUŞUN ÜNVANI	KARARI	KARARIN		DEVREDİLEN
	ALAN ORGAN	TARİHİ	SAYISI	KAMU PAYI (Yüzde)
73. Pancar Motor San. A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	16,00
74. Şekerbank T.A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	10,00
75. Şeker Sigorta A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	13,37
76. Tat Konserve San. A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	17,27
77. Pan Tohum Islah ve Üretme A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	43,93
78. Tümaş Türk Müh.Müş. ve Müt. A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	49,00
79. BASF Sümerbank Kimya San. A.Ş. (26)	YPK	10.6.1991	Öz.- 91/26	40,00
80. TOE Türk Otomotiv End. A.Ş.	YPK	10.9.1991	Öz.- 91/37	81,35
81. RAY Sigorta A.Ş.	YPK	10.9.1991	Öz.- 91/37	49,70
82. ALTEK-Elk.Sant. Tes. İsl. ve Tic. A.Ş.	YPK	21.6.1993	Öz.- 93/16	30,00
83. SOYTEK-Elk. Sant. Tes. İsl. ve Tic. A.Ş.	YPK	21.6.1993	Öz.- 93/16	30,00
84. SUNTEK-Ağır Isı San. A.Ş.	YPK	21.6.1993	Öz.- 93/16	39,00
85. NURTEK-Elk. Sant. Tes. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	30,00
86. Kayseri ve Civarı Elk. T.A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	20,00
87. TGT Elk Sant. Tes. İsl. ve Tic. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	30,00
88. MİTAŞ Madeni İnş. İsl. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	49,96
89. ETİTAŞ Elk Tec. İmal Tes. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	46,64
90. AKTAŞ Elektrik Tic. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	15,00
91. Sivas Demir ve Çelik A.Ş.	YPK	26.1.1994	Öz.- 94/3	1,50
IV. İŞLETME VE TESİSLER				
1. İğdır Pamuklu Tesisi	EİYKK	3.1.1985	85/1	
2. Kelkit Ayakkabı Tesisi	EİYKK	18.3.1985	85/11	
3. Yalvaç Hazır Giyim Tesisi	EİYKK	18.3.1985	85/11	
4. Tortum Yünlü San. Tes.	EİYKK	18.3.1985	85/11	
5. Gercüş Ayakkabı Tesisi	EİYKK	18.3.1985	85/11	
6. Sungurlu Hazır Giyim Tesisi	EİYKK	18.3.1985	85/11	
7. Gaziantep Tekstil Makinaları Fab.	EİYKK	18.3.1985	85/11	
8. İspir Ayakkabı Fabrikası	EİYKK	18.3.1985	85/11	
9. Boyabat Ayakkabı Fabrikası (27)	EİYKK	18.3.1985	85/11	
10. Bingöl Et Kombinası	EİYKK	18.3.1985	85/11	
11. Pasinler Sigara Fabrikası	EİYKK	5.8.1985	85/20	
12. Adıyaman Yem Fabrikası (28)	EİYKK	14.8.1985	85/21	
13. Kars Süt Mamulleri (29)	EİYKK	14.8.1985	85/21	
14. Sincan Et İsl. Tes.	EİYKK	19.2.1986	86/4	
15. Güneypoğlu San. ve Tic. İsl. (Günaş Tes.)	EİYKK	14.4.1986	86/9	
16. Sorgun Amonyak Tesisi	EİYKK	29.7.1986	86/19	
17. Kütahya Seramik Fabrikası	EİYKK	29.7.1986	86/19	
18. Darende Çimento Tesisi	TKKOK	30.5.1986	K-21	
19. Dumlu Yün Tesisi (30)	TKKOK	30.5.1986	K-21	
20. Kemah Et Kombinası	TKKOK	26.5.1987	K-60/1	
21. Siirt Peynir Fabrikası	TKKOK	28.7.1987	K-69	
22. Yozgat Yerköy Tesisi	TKKOK	28.7.1987	K-71	
23. Bayburt Süt Mam. Tes.	TKKOK	6.10.1987	K-76	
24. Diyarbakır Sigara Fabrikası (31)	TKKOK	6.10.1987	K-76	
25. Erzurum Süt Mam. Tes.	TKKOK	6.10.1987	K-76	
26. Keskin Kalıp Fabrikası	YPK	8.7.1988	88/3	
27. K.Maraş Süt Mamülleri İsl.	YPK	9.10.1989	Öz.-89/27	

1993 yılında, Bakanlar Kurulu'nun 10.8.1993 tarih ve 93/4693 sayılı Kararı ile Türkiye Denizcilik İşletmeleri ve Türkiye Gemi Sanayii A.Ş.; Yüksek Planlama Kurulu'nun Özelleştirme-93/16 sayılı Kararı ile 3, Özelleştirme-93/32 sayılı Kararı ile 6 adet KİT iştiraki ve Özelleştirme-93/35 sayılı Kararı ile KİT'lere ait 8 adet bağlı ortaklık özelleştirme kapsamına alınmıştır. Ancak 1993 yılında özelleştirme kapsamına alınan TCDD'nin bağlı ortaklıkları TULOMSAŞ, TÜVASAŞ ve TÜDEMSAŞ YPK'nun 26.1.1994 tarih ve Özelleştirme-94/2 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsamından çıkarılmıştır. 1994 yılında, 30.6.1994 tarihine kadar sadece TDÇ'nin Sivas Demir ve Çelik A.Ş.'deki yüzde 1,5 oranındaki iştirak payı özelleştirme kapsamına alınmıştır.

30.6.1994 tarihi itibarı ile 11'i KİT, 36'sı bağlı ortaklık, 91'i iştirak ve 27'si işletme ve tesis olmak üzere toplam 165 kuruluşun özelleştirilmesine karar verilmiştir. Ancak bu dönemde; Denizcilik Bankası T.A.Ş. Türkiye Emlak Bankası T.A.Ş.'ne; Töbank T.A.Ş. Türkiye Halk Bankası A.Ş.'ne devredilerek; Güney San. ve Tic. A.Ş. ve Basf-Sümerbank hisseleri Sümerbank'a; yarım kalmış tesis ve işletmelerden satılamayanlar ilgili kuruluşlarına; BHT A.Ş. tasfiye edilmek üzere THY A.O.'na iade edilerek özelleştirme kapsamından çıkarılmıştır.

2- Özelleştirme Uygulamaları

Özelleştirme mevzuatının 17.3.1984 tarihinde ilk yürürlüğe girişinden bu yana özelleştirme uygulamalarına ilişkin geniş bir hareket alanı belirlenmiştir. Daha açık bir ifadeyle, özelleştirmeye ilişkin bütün yöntemlerin uygulanması mümkündür. Mevzuatta yapılan değişiklikler tamamen yetkili kurullara ilişkindir. Dolayısıyla Türkiye'de işletme hakkı devri, blok satış, halka ve borsaya arz gibi çok farklı özelleştirme yöntemleri ayrı ayrı veya birlikte uygulanabilmektedir.

2.1. İşletme Hakkı Devri Uygulaması

Türkiye'de ilk ve tek işletme hakkı devri uygulaması Kars Süt Mamülleri Müessesesinin EİYKK'nun 14.8.1985 tarih ve 85/21 sayılı Kararı ile gerçekleşmiştir. Bu tesis sözkonusu Karar ile 1986'dan itibaren ilk üç yıl için sırasıyla 20 milyon TL., 40 milyon TL. ve 100 milyon TL., takibeden 6 yıl için Toptan Eşya Fiyat Endeksinin yüzde 75'i oranında artırılacak tutar üzerinden 9 yıl süreyle özel bir firmaya kiralanmıştır. Ancak özel firmanın sözleşmede belirlenen şartlara uymaması nedeniyle, Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulu (KOYK)'nun

1.4.1992 tarih ve Özelleştirme-92/9 sayılı Kararı ile sözkonusu müessese geri alınarak Türkiye Süt Endüstrisi Kurumu'na (TSEK) devredilmiştir.

2.2. Tesis ve İşletme Satışları

Özelleştirme uygulamaları içinde KİT'lere ait yarım kalmış tesis veya işletmelerin bir bölümünün satışı, bir bölümünün de defter değeri üzerinden ilgili kurumlara devri yapılmıştır. Bu suretle tasfiye edilen işletme ve tesislerden 1991 yılı sonuna kadar 24,1 milyon dolar gelir elde edilmiştir. Ayrıca 1993 yılından itibaren Süt Endüstrisi A.Ş. ile Yem Sanayii A.Ş.'nin toplam 30 adet gayrimenkul ve işletmesinin satış işlemi gerçekleştirilmiş ve bu işlemlerden 20,8 milyon dolar gelir elde edilmiştir. Böylece yarım kalmış işletme ve tesislerin satış ve devirleri de dahil işletme ve tesis satışlarından 30.6.1994 tarihine kadar toplam 44,9 milyon dolar gelir elde edilmiştir.

2.3. Blok Satış Yoluyla Özelleştirilen Kuruluşlar

Yem Sanayii T.A.Ş.'nin iştiraki iken, özelleştirme kapsamına alınan bazı yem fabrikaları başta olmak üzere 1986 yılından itibaren blok olarak kamu hisselerinin satışı yapılmaya başlanmıştır. Ancak 1989 yılına kadar yapılan blok satış uygulamaları, borçları dolayısıyla T.C. Ziraat Bankası'na intikal eden ve daha sonra TKKOİ tarafından hisseleri blok olarak satılan Ansan-Meda T.A.Ş. dışında genellikle küçük iştirak paylarından ibaret kalmıştır.

Blok satış uygulamalarında 1989 yılından itibaren bir yöntem değişikliğine gidilerek, gecikmeli halka arz olarak da nitelendirilebilecek, "halka arz kaydıyla blok satış" yöntemi uygulanmaya başlanmıştır.

Bu yöntemle 1989 yılında, TKKOK'nun 30.4.1987 tarih ve K-54 sayılı Kararı ile TKKOİ'ne devredilen USAŞ ile ÇİTOSAN'ın bağlı ortaklıkları Afyon, Ankara, Balıkesir, Trakya ve Söke Çimento Fabrikaları yabancı yatırımcılara satılmıştır.

Bu uygulama ile özelleştirme politikasındaki amaç ve yöntem değişikliği dikkat çekicidir. Geçici bir süre ile halka arz uygulamasından vazgeçilmiş ve özelleştirmenin sermayeyi tabana yayma hedefinden uzaklaşmış, özelleştirmenin diğer bir amacını oluşturan devlete gelir sağlanması hedefine yönelinmiştir. Nitekim K-54 sayılı Kararın, sözkonusu kuruluşların öncelikle çalışanlarına, yöre halkına, küçük tasarruf sahiplerine, yurtdışındaki işçilere ve halka satılmasına

TABLO : 3 - TESİS SATIŞ VE DEVİRLERİ (30.6.1994)

KURULUŞUN ADI	SATIN ALAN KİŞİ / KURULUŞ	SATIŞ TARİHİ	SATIŞ BEDELİ	
			TL.	US \$ (1)
SATIŞLAR			18.025.000.000	23.313.159
Sümerbank İçdir Pamuk Dok. Tes.	Aras Tekstil A.Ş.	03.01.1985	3.000.000.000	6.703.162
Sümerbank İspir Ayakkabı Fab.	Altay Koll. Şti.	02.07.1986	750.000.000	1.118.485
Sümebank Tortum Yünlü Sanayii Mües.	Oskar A.Ş.	30.05.1986	3.000.000.000	4.424.452
EBK Kemah Et Kombinasyonu	Kemah Gıda A.Ş.	09.09.1987	275.000.000	305.556
Tekel Pasinler Sigara Fabrikası	Ervizyon	25.07.1987	8.500.000.000	9.733.753
TSEK K.Maraş Süt Mamülleri İşletmesi	Yaşar Dondurma	09.10.1989	1.600.000.000	708.755
TİGEM Günüş Zeytinyağı Fabrikası	Kilis Belediyesi	11.12.1990	900.000.000	318.996
DEF. DEĞ. ÜZERİNDEN DEVREDİLENLER			1.310.300.000	797.760
Sümerbank G.Antep Tekstil Mak. Fab.	G.Antep Belediyesi	02.07.1986	152.300.000	227.127
Sümerbank Yalvaç Hazır Giyim Tes.	Yalvaç Belediyesi	21.11.1986	13.000.000	17.374
MKEK Keskin Kalıp Fabrikası	KÖYTEKS	08.07.1988	370.000.000	264.730
TSEK Siirt Peynir Fabrikası	KÖYTEKS	08.07.1988	90.000.000	64.394
Taksan Yerköy Tesisinin Bir Bölümü	KÖYTEKS	08.07.1988	36.600.000	26.187
Sümerbank Kelkit Ayakkabı Fab.	Tekel Genel Müdürlüğü	02.08.1989	156.100.000	72.682
TÜGSAŞ Sorgun Amonyak Gübre Fab.	T.Şeker Fab. Gen. Müd.	07.06.1990	110.600.000	42.428
Sümerbank Gerçüş Ayakkabı Tesisi	Jan.Gen.Kom.-Em.Gen.Müd.	10.09.1991	381.700.000	82.838
SÜT END. KURUMU A.Ş.			1.631.250.000	159.939
İzmir-Tire Süt Toplama Merkezi	Levent Yatkın	10.5.1993	505.000.000	51.750
Çatalca Süt Toplama Merkezi	Z. Yücel-A.Hasbayram	13.5.1993	675.250.000	67.912
Denizli-Acıpayam Arsası	Dr. İsa Tuzcu	16.7.1993	451.000.000	40.277
YEM SANAYİİ A.Ş.			358.939.913.498	20.596.441
Tavşanlı Yem Sanayii A.Ş.	Mustafa Nadir Uysal	14.4.1993	155.000.000	16.359
Balıksan A.Ş.	Yavuz Ali Oğuz	14.4.1993	191.000.000	20.158
Çukoyem A.Ş.	Ceyhan Sanayi ve Tic. İşl. A.Ş.	15.4.1993	65.000.000	6.834
Çaycuma Yem Fabrikası	Yurtbay Ltd. Şti.	23.7.1993	12.771.500.000	1.133.088
Adıyaman Yem Fabrikası	Güçlü Yem Sanayii ve Tic. A.Ş.	1.11.1993	6.200.000.000	478.136
Korkuteli Yem Fabrikası	Korkutelim Yem San. ve Tic. A.Ş.	2.11.1993	12.000.000.000	919.762
Samsun Yem Fabrikası	Samsun Yem San. A.Ş.	2.11.1993	42.000.000.000	3.219.168
Acıpayam Yem Fabrikası	Acıpayam Yem San. A.Ş.	3.11.1993	10.500.000.000	801.847
Bursa Yem Fabrikası	Van-Er Gıda San. Ltd. Şti.	3.11.1993	27.000.000.000	2.061.893
Çankırı Yem Fabrikası	Çan-Yem Çankırı Yem San. A.Ş.	3.11.1993	11.500.000.000	878.214
Devrekani Yem Fabrikası	Oruçoğlu Ltd. Şti.	3.11.1993	6.298.080.000	480.000
Elazığ Yem Fabrikası	Elazığ Yem San. A.Ş.	3.11.1993	13.635.033.498	1.039.176
Göksun Yem Fabrikası	Befa İnş. Tic. San A.Ş.	3.11.1993	12.000.000.000	916.397
Yatağan Yem Fabrikası	Yatağan Yem San. A.Ş.	3.11.1993	18.000.000.000	1.374.596
Konya Yem Fabrikası-I	Hüsnü Özbey Mad. Ltd. Şti.	12.11.1993	5.000.000.000	377.119
Konya Yem Fabrikası-II	Hüsnü Özbey Mad. Ltd. Şti.	12.11.1993	21.000.000.000	1.583.898
Uşak Yem Fabrikası	Mahmut Özgöbek	16.11.1993	9.000.000.000	676.065
Kızıltepe Yem Fabrikası	Karaboğa A.Ş.	20.4.1994	1.500.000.000	47.485
Adapazarı Yem Fabrikası	Yılmaz Trans Gıda Mad. A.Ş.	21.4.1994	3.081.300.000	100.000
Erzurum Yem Fabrikası	Has Nur Yem San. Ltd. Şti.	21.4.1994	6.615.500.000	215.129
Siirt Yem Fabrikası	Refik Kızılay	21.4.1994	1.000.000.000	32.519
Diyarbakır Yem Fabrikası	Arık Kardeşler Yem Ltd. Şti.	22.4.1994	9.364.000.000	315.886
Tunceli Yem Fabrikası	Feniş Yem San. Tic. A.Ş.	22.4.1994	2.000.000.000	67.468
Tatvan Yem Fabrikası	Rona Otomotiv Koll. Şti.	22.4.1994	3.250.000.000	109.636
Malatya Arsası	Zübeyde Gündoğdu	11.5.1994	13.500.000	385
Van Yem Fabrikası	Van Yem San. A.Ş.	12.5.1994	9.800.000.000	286.329
İstanbul Yem Fabrikası	Jet Ulusal Gıda San. A.Ş.	13.5.1994	115.000.000.000	3.438.894
Toplam			379.906.463.498	44.867.299

Kaynak : KOİ

(1) TL. cinsinden satış tutarlarının döviz değeri satış onay ya da sözleşme tarihindeki T.C. Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden hesaplanmıştır.

TABLO : 4 - BLOK SATIŞ YOLUYLA ÖZELLEŞTİRİLEN KURULUŞLAR (30.6.1994) (1)

KURULUŞUN ADI	DEVREDİLEN KAMU PAYI (Yüzde)	SATIN ALAN KİŞİ / KURULUŞ	SATIŞ TARİHİ	SATIŞ BEDELİ	
				TL.	US \$ (2)
Manisa Yem	15,00	Halil Yurtseven	23.07.1986	50.000.000	74.627
Isparta Yem	15,00	Dr.Turhan Özgül	23.07.1986	65.000.000	97.015
Biga Yem	40,00	Silivri Yem	21.11.1986	112.000.000	149.683
Ordu Soya (2)	100,00	Tarım Kredi Koop.	02.07.1986	1.500.000.000	322.762
Bursa Soğuk Depo Ltd. Şti.	52,00	Bursa Belediyesi	21.11.1986	80.136.000	107.050
Binaş	47,50	T.Kalkınma Vakfı	02.07.1986	479.500.000	715.085
Yemta	20,00	Tariş Genel Müd.	21.11.1986	60.000.000	80.187
Samaş	36,29	Tokat İl Özel İdaresi	23.01.1987	98.000.000	131.279
Ansan-Meda	88,33	Atlantic İnd. Ltd.	28.10.1988	22.849.970.000	13.588.168
Aksaray Yem	40,00	H.Özot-M.Demiray	01.05.1989	950.000.000	457.867
Çorum Yem	30,00	Pankobirlik	01.05.1989	250.000.000	120.491
Eskişehir Yem Fab.	45,00	Zeytinoglu Holding	01.05.1989	2.250.000.000	1.084.421
Kayseri Yem Fab.	13,33	Kayseri Yem Fab. Ortakları	01.05.1989	175.000.000	84.344
Adana Kağıt Torba A.Ş.	60,00	Çitosan Memur Yardım. Der.	15.03.1991	1.400.000.000	402.065
Türk Kablo	38,00	Nokia Int.-Finnish Fund Ltd.	26.04.1991	44.605.000.000	11.000.000
Güneş Sigorta	30,00	Gan International	10.06.1991	81.937.359.000	18.900.000
Çaybank	49,00	Derviş Temel	20.01.1992	13.500.000.000	2.465.290
İpragaz	49,33	Primagaz A.G.	21.01.1992	350.000.000.000	64.066.776
Tat Konserve	17,27	Koç Holding	21.01.1992	41.439.728.000	7.578.534
Çamsan	26,83	Gökhan Poyraz	07.02.1992	8.000.000.000	1.387.817
Ray Sigorta	49,65	Doğan Şirketler Grubu	04.05.1992	69.000.000.000	10.376.455
Polinas	30,00	Ülker Gıda	04.05.1992	45.000.000.000	6.767.253
Şeker Sigorta	13,37	Sert Holding	15.06.1992	6.500.000.000	918.621
Meysu	96,15	Ünal Doğan Grubu	07.07.1992	8.500.000.000	1.229.897
Ankara Halk Ekmek Fab.	3,79	Ank. Büyükşehir Belediyesi	04.08.1992	600.000.000	84.072
Türk Traktor	33,73	Koç Holding	22.09.1992	56.750.000.000	7.683.247
Trakmak	45,00	Koç Holding	22.09.1992	29.250.000.000	3.960.088
Gaziantep Çimento	99,73	Rumeli Holding	16.11.1992	434.266.895.418	52.695.898
İskenderun Çimento	100,00	OYAK-SABANCI	16.11.1992	509.035.500.000	61.500.000
Trabzon Çimento	100,00	Rumeli Holding	16.11.1992	268.252.782.759	32.551.000
Çorum Çimento	100,00	Yibitaş Holding	25.12.1992	296.730.000.000	35.000.000
Sivas Çimento	100,00	Yibitaş Holding	25.12.1992	249.253.200.000	29.400.000
Şekerbank	10,00	Pankobirlik	22.2.1993	31.823.000.000	3.505.195
TOE	81,35	Süper Oto	14.4.1993	75.952.000.000	8.000.000
Ladik Çimento	100,00	Rumeli Çimento	21.4.1993	553.062.592.574	57.598.687
Şanlıurfa Çimento	100,00	Rumeli Çimento	21.4.1993	551.212.296.776	57.405.988
Bartın Çimento	99,78	Rumeli Çimento	6.5.1993	200.544.522.750	20.568.669
Aşkale Çimento	100,00	Erçimsan	17.6.1993	328.436.478.000	31.158.000
Çukurova Elektrik	11,25	Rumeli Elk. Yat.	16.2.1993	740.332.586.781	81.096.791
Kepez Elektrik	25,39	Rumeli Elk. Yat.	16.2.1993	302.708.401.452	33.158.988
Netaş	20,00	NTL Northern Telecom	1.3.1993	255.510.473.815	27.816.447
GİMA	50,38	Bilfer Dedeman	2.3.1993	201.000.000.000	21.002.400
Teletaş	18,00	Alcatel Holding	21.8.1993	245.455.048.800	21.787.413
Bandırma Yem Ltd. Şti.	24,62	Bandırma Soğ. Hav. T.A.Ş.	15.11.1993	5.000.000.000	374.721
Kars Yem Süt A.Ş.	37,07	Lütfü Karaman ve 14 Çalışan	17.11.1993	1.138.900.000	85.080
AEG-ETİ A.Ş.	11,11	AEG Aktiengesellschaft	10.12.1993	30.644.025.000	2.199.542
İstanbul Demir-Çelik	40,00	Birlik İnş. Mad. A.Ş.	10.12.1993	2.285.075.923	164.345
Güneysu	67,31	Ayşe Balcı	24.02.1994	6.000.000.000	333.058
Layne Bowler	4,17	Konya Şeker Fab.	15.04.1994	250.000.000	6.912
Sivas Yem	3,57	Haluk Dinçer	01.06.1994	11.250.000	361
Hascan Gıda	3,40	Ali Baysal	02.06.1994	200.000.000	6.531
AEG-ETİ A.Ş.	27,85	AEG A.G./ Deuschland	1994	181.946.682.000	5.871.330
Altek	30,00		1994	12.397.078.400	560.000
Çestaş	2,29	Çukurova Elk. End. A.Ş.	18.05.1994	250.000.000	8.059
Toros Zirai İlaç Paz.			1994	2.000.000.000	64.668
TOPLAM				6.271.100.483.448	737.753.177

Kaynak : KOİ

(1) TL. cinsinden satış tutarlarının döviz değeri satış onay ya da sözleşme tarihindeki T.C. Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden hesaplanmıştır.

(2) Temmuz 1986'da 10 yıl süre ile net karın yüzde 10'u karşılığında yapılan satış sözleşmesi Eylül 1991'de iptal edilerek 1.500 TL. milyon üzerinden yeni bir sözleşme imzalanmıştır.

ilişkin bir hükmü bulunmasına karşın, blok olarak satış işlemi uygulamadaki amaç ve yöntem değişikliğini ortaya koymaktadır.

TABLO : 5 - HALKA ARZI İÇEREN BLOK SATIŞ YOLUYLA ÖZELLEŞTİRİLEN KURULUŞLAR (30.6.1994)

KURULUŞUN ADI	DEVR.	SATILAN	SATIN ALAN KİŞİ/ KURULUŞ	SATIŞ TARİHİ	SATIŞ BEDELİ	
	KAMU PAYI (Yüzde)	KAMU PAYI (Yüzde)			Milyon TL.	Bin \$ (1)
USAŞ (2)	100,00	70,00	SAS	09.02.1989	32.014,8	14.450
Afyon Çimento Fab.	99,59	51,00	SCF	09.05.1989	30.371,4	13.000
Ankara Çimento Fab.	99,30	99,30	SCF	09.05.1989	77.097,0	33.000
Balıkesir Çimento Fab.	98,30	98,30	SCF	09.05.1989	53.733,7	23.000
Trakya Çimento Fab.	99,90	99,90	SCF	09.05.1989	58.406,8	25.000
Söke Çimento Fab.	99,60	99,60	SCF	09.05.1989	25.699,3	11.000
Tofaş Oto Ticaret	39,00	16,00	FIAT AUTO S.p.A.	22.02.1991	42.204,8	13.070
Niğde Çimento Fab.	99,83	87,10	OYAK-SABANCI	13.03.1992	139.328,6	22.500
Denizli Çimento Fab.	100,00	100,00	Modern Çimento	16.11.1992	579.376,5	70.100
Toplam					1.038.232,8	225.120

Kaynak : KOİ

(1) TL. cinsinden satış tutarlarının döviz değeri satış onay ya da sözleşme tarihindeki T.C. Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden hesaplanmıştır.

(2) Peşin tahsil edilen 14.450 Bin Dolar dışında 10 yıl süre ile vergi sonrası karın yüzde 21'i tahsil edilecektir.

USAŞ ve çimento fabrikalarının blok olarak satışı, temelde K-54 sayılı Karardaki önceliklere uyulmamış olması nedeniyle, hukuki sorunlara yol açmış ve Ankara I.Bölge İdare Mahkemesi tarafından satış kararı iptal edilmiş, ancak YPK'nun sırasıyla Özelleştirme-90/8 ve 90/1 sayılı Kararı ile geriye ve ileriye dönük işlem tesisine imkan bulunmadığı gerekçesiyle sözkonusu satış işleminin geçerliliği sürdürülmüştür.

1989 yılında ayrıca, TKKOK'nun K-54 sayılı Kararı ile özelleştirilmek üzere TKKOİ'ne devredilen Yem Sanayii T.A.Ş.'nin iştirakleri durumundaki Aksaray, Çorum, Eskişehir ve Kayseri Yem Fabrikaları da yerli kişi ve kuruluşlara blok olarak satılmıştır.

1989 yılındaki USAŞ ve çimento fabrikaları deneyiminden sonra blok satış uygulamalarına uzunca bir süre ara verilmiştir. 1991 yılında gerçekleştirilen blok satış uygulamaları ise Adana Kağıt Torba Fabrikası A.Ş. dışında genellikle küçük iştirak paylarının satışından ibarettir.

Blok satış uygulamaları 1992 yılından itibaren hızlanmıştır. Halka arzı içeren blok satış uygulamaları dahil, blok satışlardan elde edilen toplam gelirlerin yüzde 81'i 1992 yılından sonra gerçekleşmiştir. Blok satış uygulamasının bir

diğer özelliği de tam anlamıyla mülkiyet devrinin büyük ölçüde bu yöntemle gerçekleştirilmiş olmasıdır.

Halka arzı içeren blok satış uygulamalarından elde edilen toplam 225,1 milyon dolar dahil toplam blok satış gelirleri 30.6.1994 tarihi itibarıyla 962,9 milyon dolara ulaşmıştır. Blok satış gelirlerinin toplam özelleştirme gelirleri içindeki payı yüzde 42,4 düzeyindedir.

2.4. Halka Arz Yoluyla Özelleştirilen Kuruluşlar

Özelleştirmede halka arz uygulamasına 1988 yılında başlanmıştır. Uygulamanın ölçeği ve niteliği nedeniyle Teletaş'daki kamu hisselerinin halka arzedilmesi özelleştirme uygulamalarında önemli bir aşama oluşturmuştur.

TKKOK'nun 28.10.1986 tarih ve K-36 sayılı Kararı ile özelleştirilmek üzere TKKOİ'ne devredilmiş olan Teletaş'ın yüzde 40 oranındaki hissesinden yüzde 22'lik bölümü 1988 yılında halka ve çalışanlara arz edilmek suretiyle satılmıştır.

Genellikle ülkemizdeki özelleştirme uygulamalarının gerçek anlamda başlangıç noktası olarak nitelendirilen bu uygulama, ilk olması ve boyutu nedeniyle ilgi çekicidir.

Teletaş'ın PTT'den KOİ'ye devredilen yüzde 40 oranındaki iştirak payından yüzde 22 oranına tekabül eden kısmı Şubat 1988'de halka arzedilmiştir. Şirket hisselerinin halka arzından önce toplanan olağanüstü genel kurulda şirketin ana sözleşmesinde bazı değişiklikler yapılarak, şirket hisseleri A, B, C ve D olmak üzere dört gruba bölünmüştür. A grubu hisseler yüzde 39 oranındaki yabancı ortak payını, B grubu hisseler KOİ dahil yerli ortakların payını, C grubu hisseler de halka arzedilmesi öngörülen yüzde 22'lik payı temsil etmektedir. D grubu hisse senedi, sermayede temsil edilmeyen, ancak KOİ'ye şirket üzerinde bir takım imtiyazlar sağlayan Altın Hisse'dir. Böylece Türkiye'de ilk kez Altın Hisse uygulaması başlatılmıştır.

Altın Hisse imtiyazı ile KOİ'ye; şirketin, ana statüsünde belirlenen amaçlara uygun olarak yönetilmesini ve küçük hissedarların haklarının korunabilmesini sağlamak, A ve B grubu hisselerin, Hükümetin stratejik politikalarının olumsuz yönde etkileyecek biçimde devrini önlemek ve KOİ'nin

payı yüzde 3'ün altına düşünceye kadar bu konularda veto hakkını kullanmak yetkisi verilmiştir.

Teletaş hisselerinin satışında küçük tasarruf sahiplerine öncelik verilmesi amacıyla bazı önlemler ve kısıtlamalar getirilmiştir. Bu kapsamda çalışanların hisse senedi alımında taksit ve borçlanma imkanları getirilmiş ve satışlar önemli sayıda banka şubesi ve aracı kurum vasıtasıyla yurtiçi ve yurtdışında yapılmıştır. Taleplerin karşılanmasında öncelik 20'lik ve 50'lik hisse senedi gruplarına verilerek toplam 41.695 kişinin hisse senedi alması sağlanmıştır. Teletaş hisselerine gösterilen ilgi kuruluşun karlılığı ile birlikte potansiyel hisse senedi talebinin yoğunluğuna işaret etmektedir. Hisselerin İMKB'nin ikinci pazarındaki işlem performansı da beklentileri tatmin edecek düzeydedir. Teletaş hisselerinin halka arzından 13,1 milyon dolar gelir elde edilmiştir.

TABLO : 6 - HALKA ARZ YOLUYLA ÖZELLEŞTİRİLEN KURULUŞLAR (30.6.1994)

KURULUŞUN ADI	ARZ .	HALKA	BEHER	HALKA	SATIŞ BEDELİ	BAŞVURU	
	TARİH	ARZ	HİSSE				ARZ
	KAMU	KAMU	BEDELİ	TARİHİ	Milyon TL.	Bin \$ (3)	
	(Yüzde)	PAYI (1)	(2)				SAYISI
Teletaş	40,00	22,00	5.000	29.02.1988	15.400,0	13.090,2	41 695
Erdemir	51,53	2,93	11.750	09.04.1990	132.392,5	53.105,7	33 953
Kepez Elektrik	43,68	8,14	14.400	16.04.1990	23.457,0	9.390,4	8 320
Çukurova Elektrik	25,45	5,45	23.750	16.04.1990	96.995,5	38.829,4	22 184
Arçelik	15,00	5,83	21.500	30.04.1990	50.162,1	19.890,2	12 618
Bolu Çimento	35,33	10,38	12.750	30.04.1990	20.851,9	8.268,2	8 157
Çelik Halat	29,28	13,25	13.750	30.04.1990	19.545,6	7.750,2	6 517
Petkim	99,97	7,83	2.500	18.06.1990	397.177,5	150.617,2	76 119
Konya Çimento	39,87	31,13	25.000	24.10.1990	48.619,8	17.664,0	6 396
Ünye Çimento	49,21	2,86	10.000	01.11.1990	2.570,5	927,2	281
Mardin Çimento	46,23	25,46	50.000	22.11.1990	25.463,8	9.161,5	1 280
THY	100,00	1,55	3.000	29.11.1990	13.925,3	4.976,2	2 488
Adana Çimento (A)	23,86	17,16	270.000	18.02.1991	79.128,9	25.162,6	3 355
Adana Çimento (C)	23,42	17,16	30.000	18.02.1991	8.792,1	2.795,8	3 355
Migros	42,22	36,40	8.000	25.02.1991	18.199,2	5.609,2	3 951
Afyon Çimento	99,59	39,87	30.000	25.03.1991	29.899,7	8.422,7	12 591
Ditaş	14,77	2,51	7.000	06.05.1991	864,5	219,4	1 263
Niğde Çimento	99,83	12,72	165.000	13.05.1991	10.494,0	2.647,3	1 125
TÜPRAŞ	100,00	1,64	2.000	27.05.1991	24.278,8	6.036,6	15 456
POAŞ	100,00	4,02	4.000	27.05.1991	57.863,2	14.386,9	17 206
Gima	49,86	4,15	4.000	03.06.1991	1.660,9	406,9	283
Tofaş Türk I	23,13	0,85	19.000	13.06.1991	25.809,6	6.119,6	3 147
Tofaş Oto	39,00	1,36	15.000	13.06.1991	4.075,2	966,2	3 147
NETAŞ	49,00	7,75	8.250	3-12.3.93	80.522,3	8.723,6	4 897
USAŞ	100,00	29,99	32.000	20-22.10.93	192.000,0	15.205,9	4 672
Tofaş Türk II	4,46	0,13	72.000	04.03.1994	56.642,4	2.824,2	804
Toplam					1.436.792,0	433.197,3	295 260

Kaynak : KOİ

(1) Halka arzedilen kamu payı şirketlerin toplam sermayeleri üzerinden hesaplanmıştır.

(2) Beher hisse satış fiyatları, 1000 TL. nominal değerdeki hisse senedi fiyatlarını göstermektedir.

(3) TL. cinsinden satış tutarlarının döviz değeri satış onay ya da sözleşme tarihindeki T.C. Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden hesaplanmıştır.

Teletaş'ın Kamuda kalan yüzde 18 oranındaki hissesi de 1993 yılı içinde 21,8 milyon dolar karşılığı blok olarak satılmıştır.

Teletaş'daki başarılı uygulamaya karşılık halka arz yoluyla özelleştirme uygulamalarına uzun bir süre ara verildiği görülmektedir. Teletaş uygulamasının ardından halka arz uygulamaları beklendiği ölçüde hız kazanamamıştır. Temelde Borsanın yeterince gelişmemesinden kaynaklanan bu gecikme 1990 yılına kadar devam etmiştir.

1990 yılında kamu iştiraklerindeki kamu paylarının bir bölümünün halka arz edilmek suretiyle satışı yanında Petkim ve THY A.O.'nın da sırasıyla yüzde 7.83 ve yüzde 1.55 oranındaki hisseleri de halka arz edilerek satılmıştır. Petkim hisselerinin halka satışında rekor düzeyde (76.119 kişi) bir taleple karşılaşılmış olmasına rağmen, hisselerin ikincil piyasalarda başarılı bir performans göstermemiş olması, THY A.O. hisselerine olan talebi olumsuz etkilemiştir. Ancak diğer iştirak paylarında, özellikle de çimento fabrikalarının hisselerinin satışında talep yönünden herhangi bir sorunla karşılaşılmamıştır.

Çoğunlukla kamu iştiraklerindeki devlete ait payların bir bölümünün satışı şeklinde gerçekleşen halka arz uygulamalarına 1991 yılında ağırlık verilmiştir. Adana, Afyon ve Niğde Çimento Fabrikalarındaki kamuya ait hisselerin bir bölümü ile TÜPRAŞ ve POAŞ gibi KİT sisteminin önemli kuruluşlarının hisselerinin 1991 yılında halka arzı gerçekleştirilmiştir.

Ancak mülkiyeti tamamen devlete ait bu kuruluşların halka arzedilen hisseleri çok küçük orandadır. Dolayısıyla gerçek anlamda bir özelleştirmeyi ifade etmek yerine Borsanın ve halkın özelleştirmeye hazırlanması anlamı taşımaktadır. Bununla birlikte halka arz uygulamalarından toplam gelirlerin yüzde 18,8'ini oluşturan 427,6 milyon dolar gelir elde edilmiştir.

2.5.İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda Satışlar

Özelleştirme uygulamalarında borsada satış işlemi sıklıkla kullanılan bir yöntem olmuştur. 1987 yılından itibaren 25 kuruluşun hisselerinin İMKB'de satışı gerçekleştirilmiş ve bu satışlardan 507,7 milyon dolar gelir elde edilmiştir. Ancak Borsa'da satış işlemi çoğunlukla hisseleri daha önce blok olarak satılan ya da halka arzedilen kuruluşlarda görülmektedir. Sadece beş kuruluşun hisselerinin doğrudan Borsa'da satışı ile özelleştirme uygulaması başlatılmış, bunlardan iki

TABLO : 7 - İSTANBUL MENKUL KIYMETLER BORSASI'NDA YAPILAN SATIŞLAR (30.6.1994)

(TL.)

KURULUŞUN ÜNVANI	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	TOPLAM
Adana Çimento San. T.A.Ş.					57.400.350.000	34.000.000	79.628.987		57.513.978.987
Afyon Çimento San. ve Tic. A.Ş.					2.307.200.000	1.519.500.000		33.957.000.000	37.783.700.000
Arçelik T.A.Ş.			846.850.000	45.758.695.100	151.336.314.950	1.809.064.400	12.612.500		199.763.536.950
Bolu Çimento San. T.A.Ş.				2.535.600.000	24.489.800.000			376.631.866.800	403.657.266.800
Çelik Halat ve Tel San. T.A.Ş.	161.618.220		1.354.885.060	15.854.894.920	8.453.283.600		3.530.512.000		29.355.193.800
Çukurova Elektrik A.Ş.	62.057.880		16.030.899.125	90.076.618.700	30.187.900.000	5.354.000.000	14.615.802.500		156.327.278.205
Ditaş Doğu Yedek Parça İmalat A.Ş.							12.646.540.000		12.646.540.000
Erdemir Ereğli Demir ve Çelik Fab. A.Ş.				237.553.160.870		9.835.000.000		209.400.000.000	456.788.160.870
GİMA-Gıda İht. Mad. T.A.Ş.						123.750.000			123.750.000
Hektaş Ticaret Türk A.Ş.			36.420.000				8.906.135.700		8.942.555.700
Kepez Elektrik T.A.Ş.		226.848.800		4.786.416.400	3.407.870.000	2.613.000.000			11.034.135.200
Konya Çimento San. A.Ş.					29.768.200.000		18.050.000		29.786.250.000
Mardin Çimento San. T.A.Ş.					31.034.200.000		100.499.500		31.134.699.500
Migros Türk T.A.Ş.					3.338.560.000		28.512.000		3.367.072.000
NETAŞ-Northern Electric Tel.T.A.Ş.							962.880.210.759		962.880.210.759
Niğde Çimento San. T.A.Ş.							31.900.000		31.900.000
Petkim Holding A.Ş.				25.000.000	100.000		4.425.000.000	14.000.000.000	18.450.100.000
POAŞ-Petrol Ofisi A.Ş.						14.824.200.000	41.250.000.000	411.892.500.000	467.966.700.000
T.Sınai Kalkınma Bankası					1.194.830.000		64.146.277.125		65.341.107.125
TELETAŞ-Telekomünikasyon End. T.A.Ş.		584.520.473	1.034.482.032	3.027.353.470	1.825.230.000		4.305.600		6.475.911.575
Tofaş Oto Ticaret A.Ş.					1.735.150.000	5.694.500.000	52.984.000.000	11.250.225.000	71.663.875.000
Tofaş Türk Oto Fab. A.Ş.					4.099.800.000	5.369.000.000	257.501.500.000		266.970.300.000
TÜPRAŞ						26.056.100.000	87.750.000.000	199.770.000.000	313.576.100.000
THY A.O.								180.900.000.000	180.900.000.000
Ünye Çimento San. T.A.Ş.					15.872.575.000		192.916.292.800		208.788.867.800
TOPLAM	223.676.100	584.520.473	19.530.385.017	399.617.739.460	366.451.383.550	73.232.114.400	1.703.827.779.471	1.437.801.591.800	4.001.269.190.271

TABLO : 8 - İSTANBUL MENKUL KIYMETLER BORSASINDA YAPILAN SATIŞLAR (30.6.1994) (Devamı)

(US Dolar)

KURULUŞUN ÜNVANI	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	TOPLAM
Adana Çimento San. T.A.Ş.					17.118.807	5.301	8.251		17.132.359
Afyon Çimento San. ve Tic. A.Ş.					580.159	286.288		2.296.473	3.162.920
Arçelik T.A.Ş.			399.311	17.613.296	42.146.915	282.060	1.307		60.442.889
Bolu Çimento San. T.A.Ş.				1.009.337	7.239.101			25.322.871	33.571.309
Çelik Halat ve Tel San. T.A.Ş.	188.875		638.862	6.694.152	2.553.185		288.312		10.363.386
Çukurova Elektrik A.Ş.	72.524		7.558.964	38.539.822	8.570.128	1.008.744	1.200.574		56.950.756
Ditaş Doğu Yedek Parça İmalat A.Ş.							1.209.588		1.209.588
Erdemir Ereğli Demir ve Çelik Fab. A.Ş.				97.914.532		1.838.923		5.851.685	105.605.140
GİMA-Gıda İht. Mad. T.A.Ş.						20.313			20.313
Hektaş Ticaret Türk A.Ş.			17.173				724.879		742.052
Kepez Elektrik T.A.Ş.			106.965	1.990.125	1.018.353	409.192			3.524.635
Konya Çimento San. A.Ş.					9.516.363		1.863		9.518.226
Mardin Çimento San. T.A.Ş.					10.361.007		10.406		10.371.413
Migros Türk T.A.Ş.					980.068		2.943		983.011
NETAŞ-Northern Electric Tel.T.A.Ş.							73.733.372		73.733.372
Niğde Çimento San. T.A.Ş.							3.262		3.262
Petkim Holding A.Ş.				9.391	33		362.037	409.041	780.502
POAŞ-Petrol Ofisi A.Ş.						2.519.709	3.388.480	18.178.088	24.086.277
T.Sınai Kalkınma Bankası					338.256		5.561.070		5.899.326
TELETAŞ-Telekomünikasyon End. T.A.Ş.		411.414	487.784	1.300.114	453.372		343		2.653.027
Tofaş Oto Ticaret A.Ş.					396.774	915.503	5.334.937	328.700	6.975.914
Tofaş Türk Oto Fab. A.Ş.					937.496	844.964	25.810.375		27.592.835
TÜPRAŞ						4.485.960	7.190.471	8.055.443	19.731.874
THY A.O.								5.726.731	5.726.731
Ünye Çimento San. T.A.Ş.					4.722.504		16.534.862		21.257.366
TOPLAM	261.399	411.414	9.209.059	165.070.769	106.932.521	12.616.957	141.367.332	66.169.032	502.038.483

tanisinin kamuya ait hisselerinin tamamı Borsa'da satılmış, diğerlerinin ise Borsada satış işleminden sonra kamuda kalan diğer hisseleri halka arz veya blok satış yöntemiyle satılmıştır.

Borsa'da satış işlemi tek başına bir özelleştirme yöntemi olmaktan ziyade, diğer yöntemlerin destekleyicisi olarak düşünülmüştür. diğer taraftan özelleştirmede Borsa'nın araç olarak kullanılması borsanın yeterliliği yanında hisseleri halka arz edilecek şirketin durumu ile yakından ilgilidir. Bu nedenle hisseleri Borsa'da satılan kuruluşların, Borsa şirketi formuna uygun ya da uygun hale getirilmiş olduğu görülmektedir.

1994 yılında ilk kez bir kamu iştiraki olan Tofaş Türk Otomobil Fabrikaları A.Ş.'nin kamuya ait yüzde 16,67 oranındaki hissesi uluslararası piyasalarda aracı kurumlar vasıtasıyla satılmıştır. Bu satıştan 330 milyon dolar gelir elde edilmiştir. Söz konusu şirketin diğer hisse senetlerinin de yurt içinde Halka ve Borsa'ya arz suretiyle satılması sonucu elde edilen toplam gelir 366,5 milyon dolara ulaşmıştır. Tofaş Türk Otomobil Fab. A.Ş.'nin satışından elde edilen gelirler toplam özelleştirme gelirlerinin yüzde 16,3'ünün oluşturmaktadır.

TABLO : 9 - ULUSLARARASI KURUMSAL ARZ YOLUYLA ÖZELLEŞTİRİLEN KURULUŞLAR (30.6.1994)

KURULUŞUN ADI	ARZ	ARZEDİLEN	BEHER	ARZ	SATIŞ BEDELİ	
	TARİHİNDE	KAMU	HİSSE		TARİHİ	Milyon TL
	KAMU	KAMU	BEDELİ			
	PAYI	PAYI	BEDELİ			
	(Yüzde)	(Yüzde)	(\$)			
Tofaş Türk	21,13	16,67	3,3	03.03.1994	6.682.308,6	330.000,0

3.Özelleştirme Uygulamalarının Sonuçları

3.1.Uygulanan Yöntemler

1985 yılından itibaren özelleştirme kapsamına alınan 165 adet kuruluştan 97 adedinde özelleştirme tanımına girebilecek 108 işlem yapılmıştır. İşlem sayısının kuruluş sayısından fazla olmasının nedeni, bazı kuruluşlarda birden fazla özelleştirme yönteminin birlikte kullanılmasıdır. Özelleştirme işlemi tanımına her boyuttaki kuruluş ve tüm hisse senedi satışları dahil edilmektedir.

Özelleştirme işlemlerinden 60'ı blok satış ve halka arz kaydıyla blok satış yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Ayrıca blok satış kapsamında değerlendirilebilecek türden 45 adet tesis ve işletme satış veya devri

gerçekleştirilmiştir. Bu tesislerin 3 tanesi Süt Endüstrisi A.Ş.'ne, 27 tanesi Yemsan A.Ş.'ne aittir. Diğer 15 tane yarım kalmış tesis ve işletme ise 1985-1991 döneminde satılmış veya defter değeri üzerinden devredilmiştir.

TABLO : 10 - ÖZELLEŞTİRME YÖNTEMLERİ (30.6.1994)

YÖNTEMLER	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	TOPLAM
Blok Satış	-	7	1	1	4	-	3	16	12	8	52
Gecikmeli Halka Arz	-	-	-	-	6	-	1	1	-	-	8
Halka Arz	-	-	-	1	-	8	7	-	-	-	16
İMKB'de Satış	-	-	2	-	2	-	1	-	-	-	5
Tesis Satışı/Devri (1)	1	4	2	3	2	2	1	-	20	10	45
TOPLAM	1	11	5	5	14	10	13	17	32	18	126

(1) 1993 yılındaki tesis satışları, TSEK'nun 3 adet, YEMSAN'ın 17 adet tesisinin satışlarıdır. 1994 yılında satılan 10 adet tesis ise YEMSAN'a aittir.

Özelleştirme işlemlerinin başlangıcı itibariyle 16 kuruluşun hisseleri halka arzedilerek, 5 kuruluşun hisseleri ise doğrudan İMKB'nda satılarak özelleştirilmiştir.

Özelleştirme işlemlerinde bazen bir kaç yöntemin birlikte kullanıldığı görülmektedir. 16 kuruluşun özelleştirilmesinde halka arz ve blok satış yöntemi birlikte kullanılmıştır. Ayrıca 7 kuruluşun özelleştirilmesinde halka arz ve blok satış yöntemi yanında İMKB'nda satış yöntemi de kullanılmıştır.

3.2. Özelleştirme Gelirleri

Özelleştirme işlemlerinden 30.6.1994 tarihine kadar elde edilen gelirler toplamı 2,3 milyar dolardır. Bu gelirlere yarım kalmış tesis ve işletme satışlarından elde edilen gelirler dahil, fakat net karın (vergi sonrası kar) bir bölümü (USAŞ'ta 10 yıl süreyle yüzde 21'i, Ordu Soya Fabrikasında 10 yıl süre ile yüzde 80'i) şeklinde elde edilen gelirler hariçtir. Ayrıca tek işletme hakkı devri uygulamasından elde edilen gelirler de dahil edilmemiştir. Zaten bu uygulama gelirin düzenli tahsil edilememesi nedeniyle iptal edilmiş bulunmaktadır.

Yasal çerçevede ciddi bir darboğaz olmamasına karşılık özelleştirmeden 1989 yılına kadar önemli bir gelir elde edilememiştir. Özelleştirmelerden elde edilen gelirlerin yüzde 92'si 1990 yılından sonra gerçekleşmiştir.

1989 yılında halka arzı içeren blok satış yoluyla USAŞ ve bazı çimento fabrikalarının yabancılar satışından, daha önceki yıllarda elde edilen gelirlerin çok üstünde bir gelir sağlanmıştır.

Toplam özelleştirme gelirlerinin yüzde 2,3'ü 1985-1988 yıllarında elde edilmişken, yüzde 5,8'i 1989 yılında elde edilmiştir.

1990 yılında özelleştirme gelirlerinde önemli bir artış görülmektedir. toplam özelleştirme gelirlerinin yüzde 21,4'ü 1990 yılında elde edilmiştir. 1990 yılında dikkat çekici bir diğer özellik ise gelirlerin tamamına yakın kısmının halka arz ve Borsa'da satış işlemleri yoluyla sağlanmış olmasıdır. Bu gelişme büyük ölçüde 1990 yılında yaşanan ekonomik büyüme ve Borsa performansındaki hızlı artış ile açıklanabilir.

Nitekim 1991 yılında yaşanan Körfez Krizi ve ekonomiye etkileri, özelleştirme uygulamalarına da yansımış ve özelleştirme gelirleri reel olarak gerilemiştir. 1991 yılında elde edilen gelirler toplam özelleştirme gelirlerinin yüzde 9,8'ini oluşturmuştur. 1991 yılında toplam gelirlerin yüzde 19,4'ü blok satışlardan, yüzde 80,5'i ise halka arz uygulamalarından ve Borsa'da yapılan satışlardan elde edilmiştir.

1992 yılında özelleştirme gelirleri bir önceki yıla göre büyük ölçüde artmış ve gelirlerin önemli bir bölümü blok satışlardan sağlanmıştır. Toplam özelleştirme gelirlerinin yüzde 18,6'sı 1992 yılında elde edilmiş ve bu gelirlerin yüzde 97'si blok satış ve halka arzı içeren blok satış uygulamalarından sağlanmıştır.

Özelleştirme gelirlerindeki artış eğilimi 1993 yılında da devam etmiştir. 1993 yılında elde edilen gelirler toplam özelleştirme gelirlerinin yüzde 24,1'ini oluşturmaktadır. Bu açıdan 1993 yılı en fazla özelleştirme geliri elde edilen yıl olmuştur. 1993 yılında özelleştirme gelirlerinin yüzde 66,9'u blok satışlardan, yüzde 30,2'si ise halka arz uygulamaları ve Borsa'da yapılan satışlardan elde edilmiştir.

1994 yılının ilk altı aylık döneminde elde edilen özelleştirme gelirlerinin toplam içindeki payı yüzde 18,1 düzeyindedir. Ancak gelirlerdeki bu artışın büyük ölçüde Tofaş Türk Otomobil Fab. A.Ş. hisselerinin uluslararası sermaye piyasalarında satışından kaynaklandığını hemen ifade etmek gerekir. bununla birlikte son yasal düzenlemeler çerçevesinde 1994 yılında özelleştirme gelirlerinin büyük oranda artacağını tahmin etmek mümkündür.

TABLO : 11 - ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ (30.6.1994)**(TL.)**

YÖNTEMLER	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	TOPLAM
Blok Satış		2.346.636.000	98.000.000	22.849.970.000	3.625.000.000		127.942.359.000	2.386.078.106.177	3.525.105.401.871	203.055.010.400	6.271.100.483.448
Gecikmeli Halka Arz					277.322.992.000		42.204.800.000	718.705.050.000			1.038.232.842.000
Halka Arz				15.399.995.000		831.161.302.450	261.066.050.000		272.522.278.000	56.642.400.000	1.436.792.025.450
IMKB'de Satış			223.676.100	584.520.473	19.530.385.017	399.617.739.460	366.451.383.550	73.232.114.400	1.703.827.779.471	1.437.801.591.800	4.001.269.190.271
Uluslararası Borsalarda Arz										6.682.308.600.000	6.682.308.600.000
Tesis Satışı/Devri	3.000.000.000	3.915.300.000	8.775.000.000	496.600.000	1.756.100.000	1.010.600.000	381.700.000		208.946.863.498	151.624.300.000	379.906.463.498
TOPLAM	3.000.000.000	6.261.936.000	9.096.676.100	39.331.085.473	302.234.477.017	1.231.789.641.910	798.046.292.550	3.178.015.270.577	5.710.402.322.840	8.531.431.902.200	19.809.609.604.667

TABLO : 12 - ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ (30.6.1994)**(US Dolar)**

YÖNTEMLER	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Toplam
Blok Satış		1.546.409	131.279	13.588.168	1.747.123		30.302.065	317.664.948	365.922.266	6.850.919	737.753.177
Gecikmeli Halka Arz							119.450.000	13.070.000	92.600.000		225.120.000
Halka Arz				13.090.225		320.579.994	72.773.310		23.929.494	2.824.239	433.197.262
IMKB'de Satış			261.399	411.414	9.209.059	165.070.769	106.932.521	12.616.957	141.367.332	66.169.032	502.038.483
Uluslararası Borsalarda Arz										330.000.000	330.000.000
Tesis Satışı/Devri	6.703.162	5.787.438	10.039.309	355.311	781.437	361.424	82.838		16.142.649	4.613.731	44.867.299
TOPLAM	6.703.162	7.333.847	10.431.987	27.445.118	131.187.619	486.012.187	223.160.734	422.881.905	547.361.741	410.457.921	2.272.976.221

TABLO : 13 - ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ (30.6.1994)**(Yüzde Dağılım, Dolar Bazında)**

YÖNTEMLER	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Toplam
Blok Satış		21,09	1,26	49,51	1,33		13,58	75,12	66,85	1,67	32,46
Gecikmeli Halka Arz					91,05		5,86	21,90	0,00	0,00	9,90
Halka Arz				47,70		65,96	32,61		4,37	0,69	19,06
IMKB'de Satış			2,51	1,50	7,02	33,96	47,92	2,98	25,83	16,12	22,09
Uluslararası Borsalarda Arz										80,40	14,52
Tesis Satışı/Devri	100,00	78,91	96,24	1,29	0,60	0,07	0,04		2,95	1,12	1,97
TOPLAM	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
TOPLAM	0,29	0,32	0,46	1,21	5,77	21,38	9,82	18,60	24,08	18,06	100,00

TABLO : 14 - ÖZELLEŞTİRME GELİR VE GİDERLERİ (1)

	(TL.)			
	1985-1992	1993	1994	TOPLAM
Brüt Özelleştirme Gelirleri	5.567.775.379.627	5.710.402.322.840	8.531.431.902.200	19.809.609.604.667
Blok Satış	2.542.940.071.177	3.525.105.401.871	203.055.010.400	6.271.100.483.448
Gecikmeli Halka Arz	1.038.232.842.000			1.038.232.842.000
Halka Arz	1.107.627.347.450	272.522.278.000	56.642.400.000	1.436.792.025.450
İMKB’de Satış	859.639.819.000	1.703.827.779.471	1.437.801.591.800	4.001.269.190.271
Uluslararası Borsalarda Arz	0		6.682.308.600.000	6.682.308.600.000
Tesis Satış/Devri	19.335.300.000	208.946.863.498	151.624.300.000	379.906.463.498
İMKB’de Alımlar	-307.010.542.975		-318.968.204.400	-625.978.747.375
Net Özelleştirme Gelirleri	5.260.764.836.652	5.710.402.322.840	8.212.463.697.800	19.183.630.857.292
Özelleştirme Giderleri	-1.761.093.688.916	-551.896.450.500	-478.668.294.000	-2.791.658.433.416
İlgili Kuruluşlara Ödeme	-1.641.136.659.253	-502.882.923.500	-409.508.712.000	-2.553.528.294.753
Denetim- Danışmanlık Hizmetleri	-49.688.589.989	-4.745.742.000	-18.605.197.000	-73.039.528.989
İlan ve Reklam Giderleri	-70.268.439.674	-44.267.785.000	-50.554.385.000	-165.090.609.674
Özelleştirme Gelir-Gider Farkı	3.499.671.147.736	5.158.505.872.340	7.733.795.403.800	16.391.972.423.876
Temettü Gelirleri	2.276.254.707.589	1.293.928.534.838	674.914.840.587	4.245.098.083.014
Sermaye İştirakleri	-4.478.783.612.855	-5.102.803.889.505	-1.891.561.693.000	-11.473.149.195.360
Hazine’ye Aktarma	-1.210.175.988.000	-1.478.502.718.839	-556.764.777.750	-3.245.443.484.589
Özelleştirme Hesabı Dengesi	86.966.254.470	-128.872.201.166	5.960.383.773.637	5.918.477.826.941

(1) Gelirler 30.6.1994 tarihi itibarıyla, giderler ise 31.5.1994 tarihi itibarıyla.

TABLO : 15 - ÖZELLEŞTİRME GELİR VE GİDERLERİ (1)

	(US Dolar)			
	1985-1992	1993	1994	TOPLAM
Brüt Özelleştirme Gelirleri	1.315.156.559	547.361.741	410.457.921	2.272.976.221
Blok Satış	364.979.992	365.922.266	6.850.919	737.753.177
Gecikmeli Halka Arz	225.120.000			225.120.000
Halka Arz	406.443.529	23.929.494	2.824.239	433.197.262
İMKB’de Satış	294.502.119	141.367.332	66.169.032	502.038.483
Uluslararası Borsalarda Arz	0		330.000.000	330.000.000
Tesis Satış/Devri	24.110.919	16.142.649	4.613.731	44.867.299
İMKB’de Alımlar	-115.728.488		-18.514.735	-134.243.223
Net Özelleştirme Gelirleri	1.199.428.071	547.361.741	391.943.186	2.138.732.998
Özelleştirme Giderleri	-308.853.862	-50.258.814	-23.444.077	-382.556.753
İlgili Kuruluşlara Ödeme	-271.666.640	-45.731.091	-20.968.419	-338.366.150
Denetim- Danışmanlık Hizmetleri	-19.182.033	-393.375	-586.929	-20.162.337
İlan ve Reklam Giderleri	-18.005.189	-4.134.348	-1.888.729	-24.028.266
Özelleştirme Gelir-Gider Farkı	890.574.209	497.102.927	368.499.109	1.756.176.245
Temettü Gelirleri	554.288.462	109.749.543	30.300.376	694.338.381
Sermaye İştirakleri	-1.186.574.664	-429.708.278	-95.823.620	-1.712.106.562
Hazine’ye Aktarma	-214.456.548	-127.133.043	-24.774.225	-366.363.816
Özelleştirme Hesabı Dengesi	43.831.459	50.011.149	278.201.640	372.044.248

(1) Gelirler 30.6.1994 tarihi itibarıyla, giderler ise 31.5.1994 tarihi itibarıyla.

3.3. Özelleştirme Giderleri

Özelleştirmeye hazırlık ve özelleştirme işlemleri KOİ tarafından bir takım harcamaların yapılmasını gerektirmektedir.

Özelleştirme işlemleri için Kamu Ortaklığı İdaresi tarafından 31.5.1994 tarihine kadar denetim ve danışmanlık hizmetleri için 20,2 milyon dolar, ilan ve reklam giderleri için ise 24,0 milyon dolara harcama yapılmıştır. Ayrıca bağlı ortaklık ve iştiraklerin özelleştirilmesinden elde edilen gelirlerden sermaye sahibi kuruluşlara 338,4 milyon dolar ödenmiştir.

Ayrıca, Kamu Ortaklığı İdaresi tarafından, özelleştirme kapsamındaki kuruluşların sermaye artırımlarına iştirak edilmektedir. Rüçhan hakkı kullanmak suretiyle yapılan bu iştiraklerin toplam değeri 30.6.1994 tarihi itibarıyla 1.712,1 milyon dolara ulaşmıştır. Ancak bu miktarın büyük kısmı, henüz özelleştirilmemiş veya kamuya ait sermayesinin çok küçük bir bölümü satılmış KİT ve bağlı ortaklıklarının sermaye artırımlarında kullanılmıştır. Bu nedenle sermaye artırımlarına iştirak şeklinde ödenen tutarın, özelleştirme gelir ve harcamaları ile doğrudan bir ilgisi bulunmamaktadır.

Kamu Ortaklığı İdaresi'nce, daha önce halka arzedilen ve borsada satılan hisse senetlerinin alım-satımı yapılmaktadır. Çoğunlukla spekülasyon davranışları önlemeye yönelik bu işlemler sonucunda, 30.6.1994 tarihi itibarıyla 134,2 milyon dolar tutarında hisse senedi Borsa'dan satın alınmıştır. Ayrıca özelleştirme gelirlerinden Hazine'ye 366,4 milyon dolar aktarılmıştır.

4. Özelleştirme Uygulamalarının Özellikleri

Türkiye'de özelleştirme uygulamaları genellikle iştirak paylarının satışı ile bazı büyük KİT'lerin çok küçük sermaye paylarının satışından ibarettir. Yönetimin de özel kesime devri anlamına gelen ve yüzde 50'den fazla kamuya ait hisselerin satışı şeklinde gerçekleştirilen özelleştirme uygulamalarının sayısı 24'tür. Bu tür satışlardan elde edilen toplam gelir ise 652,1 milyon dolar düzeyinde olup, toplam özelleştirme gelirleri içindeki payı yüzde 28,7 oranındadır. Bu tür özelleştirmelerin bir diğer özelliği ise, özelleştirilen kuruluşların 16'sının çimento fabrikaları olmalarıdır. Çimento fabrikalarının özelleştirilmesinden elde edilen gelirler, yüzde 50'den fazla kamu payının devri suretiyle elde edilen özelleştirme

gelirlerinin yüzde 90'ını oluşturmaktadır. Ayrıca, bu kuruluşlarda kamuya ait hisselerin tamamı satılmıştır. Bu anlamda sözkonusu satışlar gerçek bir özelleştirme niteliği taşımaktadır.

TABLO : 16 - YÜZDE 50'DEN FAZLA KAMU PAYI SATILARAK ÖZELLEŞTİRİLEN KURULUŞLAR (30.6.1994)

KURULUŞUN ADI	SATILAN KAMU PAYI (Yüzde)	SATIŞ YILI	SATIŞ BEDELİ (Bin Dolar)		
			HALKA ARZ	BLOK SATIŞ (1)	İMKB'de SATIŞ
TOPLAM					
1 . Ordu Soya Fab. A.Ş. (2)	100,00	1986		322,8	322,8
2 . Bursa Soğuk Depo	52,00	1986		107,1	107,1
3 . ANSAN-MEDA	88,33	1988		13.588,2	13.588,2
4 . USAŞ	100,00	1989	15.205,9	14.450,0	29.655,9
5 . Afyon Çimento San. A.Ş.	95,48	1989	8.422,7	13.000,0	22.289,1
6 . Balıkesir Çim. San. A.Ş.	98,30	1989		23.000,0	23.000,0
7 . Trakya Çimento San. A.Ş.	99,90	1989		25.000,0	25.000,0
8 . Ankara Çimento San. A.Ş.	99,30	1989		33.000,0	33.000,0
9 . Söke Çimento San. A.Ş.	99,60	1989		11.000,0	11.000,0
10 . Niğde Çimento San. A.Ş.	99,80	1991,1992	2.647,3	22.500,0	25.150,5
11 . GİMA	50,60	1991,1993	406,9	10.961,5	11.368,4
12 . Adana Kağ. Tor. Sn. A.Ş.	60,00	1991		402,1	402,1
13 . Denizli Çim.o San. A.Ş.	100,00	1992		70.100,0	70.100,0
14 . Gaziantep Çim. San. A.Ş.	100,00	1992		52.695,9	52.695,9
15 . İskenderun Çim. San. A.Ş.	100,00	1992		61.500,0	61.500,0
16 . Trabzon Çim. San. A.Ş.	100,00	1992		32.551,0	32.551,0
17 . Çorum Çimento San. A.Ş.	100,00	1992		35.000,0	35.000,0
18 . Sivas Çimento San. A.Ş.	100,00	1992		29.400,0	29.400,0
19 . Meysu	96,10	1992		1.229,9	1.229,9
20 . TOE	81,35	1993		8.000,0	8.000,0
21 . Ladik Çimento	100,00	1993		57.598,7	57.598,7
22 . Şanlıurfa Çimento	100,00	1993		57.405,9	57.405,9
23 . Bartın Çimento	99,78	1993		20.568,7	20.568,7
24 . Aşkale Çimento	100,00	1993		31.158,0	31.158,0
Toplam			26.682,8	624.539,7	869.709

Kaynak : KOİ

- (1) Blok satış gelirlerine halka arzı içeren blok satış uygulamalarından elde edilen gelirler dahildir.
(2) 10 yıl süre ile net karın yüzde 80'i karşılığında satılmıştır.

Özelleştirme gelirlerinin yüzde 60,8'i kamuya ait iştirak paylarının satışından, yüzde 8'i KİT statüsündeki kuruluşların küçük oranlı paylarının satışından, yüzde 30,1'i ise bağlı ortaklıklardaki kamu paylarının satışından elde edilmiştir.

Özelleştirme gelirlerinin büyüklüğü açısından bakıldığında ise toplam özelleştirme gelirlerinin yüzde 50'sinin 7 kuruluşta özelleştirme işlemlerinden sağlanmış olduğu görülmektedir. 100 milyon doların üzerinde özelleştirme geliri sağlanan kuruluş sayısı ise 5'tir.

Türkiye'deki özelleştirme uygulamalarında çimento sektörü önemli bir yer tutmaktadır. Türkiye Çimento ve Toprak Sanayi A.Ş. (ÇİTOSAN)'nin 16 bağlı ortaklığı (Adana Kağıt Torba Sanayi A.Ş. dahil) ve 5 iştirakteki hisseleri özelleştirilmiştir. Çimento fabrikalarının özelleştirilmesinden elde edilen gelirler 717,9 milyon dolar düzeyinde olup, toplam özelleştirme geliri içindeki payı yüzde 31,6 oranındadır.

TABLO : 17 - ÇİMENTO FABRİKALARINDA ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARI (30.6.1994)

KURULUŞUN ADI	SATILAN KAMU PAYI		SATIŞ BEDELİ (Bin Dolar)			
	(Yüzde)	YILI	SATIŞ ARZ	HALKA SATIŞ	BLOK SATIŞ	İMKB'de TOPLAM
I.BAĞLI ORTAKLIKLAR						
1.Afyon Çimento San. A.Ş.	95,50	1989	8.422,7	13.000,0	866,4	22.289,1
2.Balıkesir Çimento San. A.Ş.	98,30	1989		23.000,0		23.000,0
3.Trakya Çimento San. A.Ş.	99,30	1989		25.000,0		25.000,0
4.Ankara Çimento San. A.Ş.	99,30	1989		33.000,0		33.000,0
5.Söke Çimento San. A.Ş.	99,60	1989		11.000,0		11.000,0
6.Niğde Çimento San. A.Ş.	99,80	1991,1992	2.647,3	22.500,0	3,3	25.150,5
7.Denizli Çimento San. A.Ş.	100,00	1992		70.100,0		70.100,0
8.Gaziantep Çim. San. A.Ş.	99,70	1992		52.695,9		52.695,9
9.İskenderun Çim. San. A.Ş.	100,00	1992		61.500,0		61.500,0
10.Trabzon Çimento San. A.Ş.	100,00	1992		32.551,0		32.551,0
11.Çorum Çimento San. A.Ş.	100,00	1992		35.000,0		35.000,0
12.Sivas Çimento San. A.Ş.	100,00	1992		29.400,0		29.400,0
13.Ladik Çimento	100,00	1993		57.598,7		57.598,7
14.Şanlıurfa Çimento	100,00	1993		57.406,0		57.406,0
15.Bartın Çimento	99,78	1993		20.568,7		20.568,7
16.Aşkale Çimento	100,00	1993		31.158,0		31.158,0
Bağlı Ortaklıklar Toplamı			11.070,0	575.478,2	869,7	587.417,9
II.İŞTİRAKLER						
1.Bolu Çimento San. A.Ş.	18,48	1990	8.268,2		8.248,4	16.516,6
2.Konya Çimento San. A.Ş.	39,86	1990	17.664,0		9.518,2	27.182,2
3.Ünye Çimento San. A.Ş.	13,04	1990	927,2		21.257,4	22.184,5
4.Mardin Çimento San. A.Ş.	46,21	1990	9.161,5		10.371,4	19.532,9
5.Adana Çimento San. A.Ş.	47,30	1990,1991	27.958,5		17.132,4	45.090,8
İştirakler Toplamı			63.979,3		66.527,8	130.507,1
Toplam			75.049,2	575.478,2	67.397,5	717.925,0

Kaynak : KOİ

Not : Blok satış gelirlerine halka arzı içeren blok satış uygulamalarından elde edilen gelirler dahildir.

Çimento sektöründe özelleştirmenin yoğun olarak gerçekleştirilmesinin nedeni, bu sektörde büyük ölçüde özel kesimin belirleyici olmasından kaynaklanmaktadır. Ayrıca, ÇİTOSAN'ın örgütlenme yapısı dolayısıyla (anonim şirket statüsünde kurulmuş olan) fabrikalarının ayrı ayrı özelleştirmeye elverişli olması, sektördeki özelleştirme uygulamalarını kolaylaştırmıştır. Diğer taraftan,

genellikle karlı ve kuruluş yeri açısından avantajlı durumdaki çimento fabrikalarının özelleştirme kapsamına alınmış olması da özel yatırımcılar açısından cazip bulunmuştur. İlâveten çimento fabrikalarının satış değerleri özel yatırımcıların sermaye birikimi açısından ulaşılabilir büyüklükte olmuştur.

Nitekim, sermayesinin tamamına yakın kısmı ÇİTOSAN'a ait bağlı ortaklıkların kamuya ait hisseleri, blok satış ve/veya halka arzı içeren blok satış yoluyla özelleştirilmiştir. İştirak statüsündeki çimento fabrikalarının kamuya ait hisseleri ise halka ve borsaya arz edilerek satılmıştır.

Özelleştirme uygulamaları sonucunda Türkiye Çimento ve Toprak Sanayii T.A.Ş.'nin (ÇİTOSAN) bünyesinde bağlı ortaklıkları olarak 6 çimento fabrikası, 2 tuğla fabrikası, 1 seramik fabrikası ve 1 porselen fabrikası kalmıştır. ÇİTOSAN bünyesindeki çimento fabrikalarının tamamı, geri kalmış yörelerde bulunmaktadır. Bunlar Elazığ, Ergani, Gümüşhane, Kars, Kurtalan ve Van Çimento fabrikalarıdır.

Ek Tablo: I –Özelleştirme İle İlgili Mevzuat Listesi

Sıra No.	Kabul Tarihi	Kanun No.	Kanunun Ad	R.G. Tarihi	R.G. Sayısı
1	29/2/1984	2983	Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun	17/3/1984	18344
2	8/6/1984	KH K/233	Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	18/6/1984	18435
3	4/12/1984	3092	Çay Kanunu	19/12/1984	18610
4	4/12/1984	3096	Türkiye Elektrik Kurumu Çındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, Dağıtımı ve Ticareti İle Görevlendirilmesi Hakkında Kanun	19/12/1984	18610
5	1/5/1985	3188	2983 Sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkındaki Kanunun Baz Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun	8/5/1984	18748
6	28/5/1986	3291	1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, 3182 Sayılı Bankalar Kanunu, 2983 Sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun, 2985 Sayılı Toplu Konut Kanunu, 7/11/1985 Tarihli ve 3238 Sayılı Kanun, 2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ve 1177 Sayılı Tütün Tekeli Kanununun Baz Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılması ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanun	3/6/1986	19126
7	28/12/1987	KH K/304	Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında 223 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname	3/6/1986	19681
8	9/4/1990	KHK/412	Toplu Konut Kanununa Bazı Maddeler Eklenmesi ve 190 Şayi Kanun Hükmünde Kararname Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname	10/4/1990	20488
9	9/4/1990	KH K/414	Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun İle 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname Eki Cetvellerde ve 223 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname	10/4/1990	20488
10	6/3/1991	3701	Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun	22/3/1991	20822
11	17/7/1991	KH K/437	Devlet Planlama Teşkilatı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	14/8/1991	20960
12	20/12/1991	KH K/473	Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname	6/12/1992	21103
13	20/8/1993	KH K/509	Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	14/9/1993	21698

14	13/8/1993	KHK/513	1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Kanunu, 3182 Sayılı Bankalar Kanunu, 2983 Sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun, 2985 Sayılı Toplu Konut Kanunu, 7/11/1985 Tarihli ve 3238 Sayılı Kanun, 2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ve 1177 Sayılı Tütün Tekeli Kanununun Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılması ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanuna Ek Maddeler Eklenmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname	13/9/1993	21697
15	22/2/1994	3974	1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Kanunu, 3182 Sayılı Bankalar Kanunu, 2983 Sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun, 2985 Sayılı Toplu Konut Kanunu, 7/11/1985 Tarihli ve 3238 Sayılı Kanun, 2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ve 1177 Sayılı Tütün Tekeli Kanununun Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılması ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanuna Ek Maddeler Eklenmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun	1/3/1994	21864
16	5/5/1994	3987	Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesi ile Özelleştirme Sonucunda Doğabilecek İstihdamla İlgili Sorunların Çözümlemesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnameler Çıkarılması Amacıyla Yetki Verilmesine Dair Kanun	11/5/1994	21931
17	30/5/1994	KH K/530	Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname	6/6/1994	21952
18	30/5/1994	KHK/531	28/5/1986 Tarihli ve 3291 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname	6/6/1994	21952
19	30/5/1994	KH K/53	Özelleştirmeye Bağlı İş Kaybı Tazminatı ve Yeni Bir İş Bulma, Meslek Gelştirme, Edindirme ve Yetiştirme Eğitimi ile İlgili Hizmetlerin Verilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	6/6/1994	21952
20	8/6/1994	3996	Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanun	13/6/1994	21959
21	10/6/1994	4000	Telgraf ve Telefon Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun	18/6/1944	21964
22	13/6/1994	KH K/546	5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu, 29/2/1984 Tarihli ve 2983 Sayılı, 28/5/1986 Tarihli ve 3291 Sayılı Kanunlar ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması ve 30/5/1994 Tarihli ve 531 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname	7/7/1994	21983

EK TABLO : 2 - ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARI ÖZETİ (1)

KURULUŞUN ÜNVANI	KARARI ALAN ORGAN	KARARIN		KAMU PAYI (Yüzde)			ELDE EDİLEN GELİR	
		TARİHİ	SAYISI	DEVREDİLEN	SATILAN	MEVCUT	TL.	US DOLAR
I. KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ							971.024.025.998	182.856.961
1. Petkim Holding A.Ş. (2)	BK	11.9.1987	87/12184	99,60	3,57	96,03	415.627.612.500	151.397.685
2. Sümer Holding A.Ş. (3)	BK	11.9.1987	87/12184	100,00		100,00		
3. Denizcilik Bankası T.A.Ş. (4)	YPK	17.7.1989	Öz.- 89/15	100,00				
4. Etibank Bankacılık A.Ş. (5)	YPK	17.7.1989	Öz.- 89/17	100,00				
5. THY A.O.	BK	22.8.1990	90/822	99,90	1,70	98,20	194.825.250.000	10.702.896
6. Et ve Balık Kurumu (6)	BK	20.5.1992	92/3088	100,00		100,00		
7. Yem Sanayii T.A.Ş. (7)	BK	20.5.1992	92/3088	100,00		100,00	358.939.913.498	20.596.441
8. T.Süt Endüstrisi Kurumu (8)	BK	20.5.1992	92/3088	100,00		100,00	1.631.250.000	159.939
9. Orman Ürünleri San. Kurumu (9)	BK	20.5.1992	92/3088	100,00		100,00		
10. T. Denizcilik İşl.	BK	10.8.1993	93/4693	100,00		100,00		
11. T. Gemi Sanayii A.Ş.	BK	10.8.1993	93/4693	100,00		100,00		
II. BAĞLI ORTAKLIKLAR							5.523.696.464.277	684.443.784
1. Bursa Soğuk Depo Ltd. Şti.	EİYKK	19.2.1986	86/4	52,00	52,00		80.136.000	107.050
2. Ordu Soya San. A.Ş.	EİYKK	18.3.1986	86/5	100,00	100,00		1.500.000.000	322.762
3. Söke Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	99,60	99,60		25.699.335.760	11.000.000
4. Afyon Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	99,60	95,48	4,12	98.054.738.560	24.585.618
5. Balıkesir Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	98,30	98,30		53.733.682.800	23.000.000
6. Trakya Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	99,00	99,00		58.406.750.720	25.000.000
7. Ankara Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	99,30	99,30		77.096.992.160	33.000.000
8. USAŞ Uçak Servisi A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	100,00	100,00		224.014.810.000	29.655.871
9. Boğaziçi Hava Taşımacılığı A.Ş. (10)	TKKOK	30.4.1987	K-54	100,00				

1-30.6.1994 tarihine kadar özelleştirilmesine karar verilen kuruluşlar ile bu dönemde gerçekleştirilen özelleştirme uygulamaları yer almaktadır.

2-Kuruluştaki Emekli Sandığı'na ait hisseler YPK'nun 7.6.1993 tarih ve Özelleştirme-93/13 sayılı Kararı ile Emekli Sandığı'na iade edilmiştir.

3-Kuruluşun Bankacılık Birimi YPK'nun 16.7.1993 tarih ve Özelleştirme-93/17 Sayılı Kararı ile ayrılarak A.O. haline getirilmiştir.

4-Denizcilik Bankası T.A.Ş. tüm aktif ve pasifleriyle birlikte 17.11.1992 tarih ve 92/3744 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'ne devredilmiş ve özelleştirme kapsamından çıkartılmıştır.

5-Etibank'ın Bankacılık Kesimi Bakanlar kurulu'nun 7.7.1993 tarih ve 93/4611 sayılı Kararı ile Etibank Genel Müdürlüğü'ne bağlı ayrı bir anonim ortaklık haline getirilmiştir. Dolayısıyla özelleştirme kapsamından çıkarılmıştır. Daha sonra YPK'nun 5.5.1994 tarih ve Özelleştirme-94/2 sayılı Kararı ile Etibank yeniden özelleştirme kapsamına alınmıştır.

6-Kuruluşun adı YPK'nun 22.1.1993 tarih ve Özelleştirme-93/2 sayılı Kararı ile Et ve Balık Ürünleri A.Ş. olarak değiştirilmiştir.

7-Kuruluşun adı YPK'nun 22.1.1993 tarih ve Özelleştirme-93/2 sayılı Kararı ile Yem Sanayii ve Ticaret A.Ş. olarak değiştirilmiştir.

8-Kuruluşun adı YPK'nun 22.1.1993 tarih ve Özelleştirme-93/2 sayılı Kararı ile SEK Süt Endüstrisi A.Ş. olarak değiştirilmiştir.

9-Kuruluşun adı YPK'nun 22.1.1993 tarih ve Özelleştirme-93/2 sayılı Kararı ile ORÜS Orman Ürünleri Sanayii A.Ş. olarak değiştirilmiştir.

10-YPK'nun 1.5.1989 tarih ve Özelleştirme-89/6 sayılı Kararı ile kuruluşun tasfiyesine ve bu amaçla THY A.O.'na devrine karar verilmiştir.

EK TABLO : 2 - ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARI ÖZETİ (Devamı)

KURULUŞUN ÜNVANI	KARARI ALAN ORGAN	KARARIN		KAMU PAYI (Yüzde)		MEVCUT	ELDE EDİLEN GELİR	
		TARİHİ	SAYISI	DEVREDİLEN	SATILAN		TL.	US DOLAR
10. TURBAN Turizm A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	100,00		100,00		
11. Niğde Çimento San. T.A.Ş.	YPK	30.3.1989	Öz.- 89/4	99,80	99,80		149.854.450.000	25.150.548
12. Adana Kağıt Torba A.Ş.	YPK	30.3.1989	Öz.- 89/4	60,00	60,00		1.400.000.000	402.065
13. TESTAŞ-T.Elektromekanik San.T.A.Ş. (11)	YPK	30.3.1989	Öz.- 89/4	99,62		99,62		
14. TÜPRAŞ	KOİB	10.7.1990	90/3	100,00	2,73	97,27	337.854.900.000	25.768.463
15. POAŞ-Petrol Ofisi A.Ş.	KOİB	5.9.1990	90/7	97,10	3,09	94,01	525.829.900.000	38.473.165
16. PETLAS A.Ş. (12)	YPK	4.4.1990	Öz.- 90/10	99,92		99,92		
17. Adıyaman Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00		100,00		
18. Aşkale Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00	100,00		328.436.478.000	31.158.000
19. Bartın Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	99,78	99,78		200.544.522.750	20.568.669
20. Çorum Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00	100,00		296.730.000.000	35.000.000
21. Denizli Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00	100,00		579.376.500.000	70.100.000
22. Gaziantep Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00	100,00		434.266.895.418	52.695.898
23. İskenderun Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00	100,00		509.035.500.000	61.500.000
24. Ladik Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00	100,00		553.062.592.574	57.598.687
25. Sivas Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00	100,00		249.253.200.000	29.400.000
26. Şanlıurfa Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00	100,00		551.212.296.776	57.405.988
27. Trabzon Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00	100,00		268.252.782.759	32.551.000
28. KÜMAŞ-Kütahya Manyezit İşl. A.Ş.	YPK	20.5.1992	Öz.- 92/3	99,28		99,28		
29. D.B. Deniz Nak. T.A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	99,92		99,92		
30. HAVAŞ Havaalanları Yer Hiz. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	51,00		51,00		
31. DİTAŞ-Deniz Taşımacılığı A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	50,96		50,96		
32. ÇİNKUR-Çinko Kurşun Madenleri A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	98,41		98,41		
33. KBİ-Karadeniz Bakır İşl. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	99,94		99,94		
34. TÜDEMSAŞ-T.Demiryolu Mak. A.Ş. (13)	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	100,00		100,00		
35. TÜLOMSAŞ-T.Lokomotif San. A.Ş. (13)	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	100,00		100,00		
36. TÜVASAŞ-T.Vagon San. A.Ş. (13)	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	100,00		100,00		
III. İŞTİRAKLER							13.295.553.814.392	1.381.564.557
1. Bingöl Yem Süt Bes. A.Ş.	EİYKK	18.3.1985	85/11	47,50	47,50		479.500.000	715.085
2. Yemta-Tariş Yem San. A.Ş.	EİYKK	22.10.1985	85/27	20,00	20,00		60.000.000	80.187
3. Biga Yem Fab. A.Ş.	EİYKK	22.10.1985	85/27	40,00	40,00		112.000.000	149.683
4. Isparta Yem Fab. A.Ş.	EİYKK	22.10.1985	85/27	15,70	15,70		65.000.000	97.015
5. Manisa Yem Fab. A.Ş.	EİYKK	22.10.1985	85/27	15,00	15,00		50.000.000	74.627

11-Kuruluşun ASOK'ait yüzde 99,45 oranındaki hissesi YPK'nun 30.3.1989 tarih ve Özelleştirme-89/4 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsamına alınmıştır. Bilahare TEK'na ait hisseler de YPK'nun 25/11/1993 tarih ve Özelleştirme-93/32 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsamına alınarak toplam KOİ hissesi yüzde 99,62'ye ulaşmıştır.

12-Kuruluşun DMO'ne ait yüzde 0,355 oranındaki hissesi YPK'nun 26.4.1993 tarih ve Özelleştirme-91/5 sayılı Kararı ile Özelleştirme kapsamına alınmıştır.

13- Kuruluş YPK'nun 26.1.1994 tarih ve Özelleştirme-94/2 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsamından çıkarılmıştır.

EK TABLO : 2 - ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARI ÖZETİ (Devamı)

KURULUŞUN ÜNVANI	KARARI ALAN ORGAN	KARARIN		KAMU PAYI (Yüzde)			ELDE EDİLEN GELİR	
		TARİHİ	SAYISI	DEVREDİLEN	SATILAN	MEVCUT	TL.	US DOLAR
6. Samaş San. Madenleri A.Ş.	EİYKK	2.12.1985	85/29	36,29	36,29		98.000.000	131.279
7. AEG-ETİ Elektrik A.Ş. (14)	EİYKK	18.12.1985	85/32	47,85	38,96		212.590.707.000	8.070.872
8. Keban Hol. ve Ort. Demir-Çelik San. A.Ş.	EİYKK	19.2.1986	86/4	49,00				
9. Turhal Yem Süt A.Ş.	EİYKK	19.2.1986	86/4	2,60				
10. Çestaş-Çukurova Elektrik A.Ş.	EİYKK	26.5.1986	86/13	2,29	2,29		250.000.000	8.059
11. Maksan A.Ş.	EİYKK	26.5.1986	86/13	47,50	45,00	2,50		
12. AKMOSAN-Aksaray Motor San. ve Tic. A.Ş.	EİYKK	26.5.1986	86/13					
13. NETAŞ-Northern Electric Tel.T.A.Ş.	TKKOK	28.10.1986	K-36	49,00	49,00		1.298.912.994.574	110.273.442
14. TELETAS-Telekomünikasyon End. T.A.Ş.	TKKOK	28.10.1986	K-36	40,00	40,00		267.330.955.375	36.745.652
15. Güney San.ve Tic. İŞl. A.Ş. (15)	TKKOK	30.4.1987	K-54	10,00	8,67	1,33		
16. Ditaş Doğu Yedek Parça İmalat A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	14,50	14,50		13.511.040.000	1.428.999
17. ANSAN - MEDA .A.Ş. (16)	TKKOK	30.4.1987	K-54	88,33	88,33		22.849.970.000	13.588.168
18. Arçelik T.A.Ş. (17)	TKKOK	30.4.1987	K-54	9,20	9,20		249.925.616.950	80.333.085
19. Bolu Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	25,00	8,90	16,10	424.509.126.800	41.839.459
20. Çelik Halat ve Tel San. T.A.Ş. (18)	TKKOK	30.4.1987	K-54	45,66	45,66		48.900.757.250	18.113.565
21. Çukurova Elektrik A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	18,65	18,65		993.655.339.986	176.876.956
22. Erdemir-Ereğli Demir ve Çelik Fab. A.Ş. (19)	TKKOK	30.4.1987	K-54	48,60	22,71	25,89	589.180.698.370	158.710.851
23. Kepez Elektrik T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	42,05	42,05		337.199.560.652	46.073.982
24. Hektaş Ticaret Türk A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	5,36	5,36		8.942.555.700	742.052
25. Aroma Bursa Meyva Suyu Gıda A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	43,70	34,53	9,17		
26. Çanakkale Seramik Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	9,60	1,23	8,37		
27. Gübre Fab. A.Ş. (20)	TKKOK	30.4.1987	K-54					
28. Toros Gübre ve Kimya End. A.Ş. (21)	TKKOK	30.4.1987	K-54	17,74	3,26	14,48		

14-AEG-ETİ Elk. End. A.Ş.'nin TEK'na ait yüzde 47,853 oranındaki hissesinin EİYKK'nun 18.12.1985 tarih ve 85/32 sayılı Kararı ile TKKOİ'ne devri kararlaştırılmış, ancak fiilen yüzde 20 oranındaki hissenin devri gerçekleştirilmiştir. Daha sonra rüçhan hakkı kullanımına bağlı olarak kuruluştaki KOİ hissesi 11,11'e gerilemiştir. Bilahare YPK'nun 25/11/1993 tarih ve Özelleştirme-93/32 sayılı Kararı ile TEK'nda kalan yüzde 27,85 oranındaki hisse KOİ'ne devredilmiştir.

15-Bu kuruluşta, Sümerbank'a ait iken 30.4.1987 tarih K-54 sayılı TKKOK Kararı ile KOİ'ne devredilen, yüzde 0,66 oranındaki hisse YPK'nun 22.1.1993 tarih ve Özelleştirme-93/3 sayılı Kararı ile Sümerbank'a iade edilmiştir. Kamu hisseleri oranındaki diğer değişiklikler rüçhan hakkı kullanımına bağlıdır.

16-ANSAN A.Ş.'nin pazarlama şirketi MEDA A.Ş.'deki yüzde 88 oranındaki hissesi YPK'nun 23.8.1988 tarih ve Özelleştirme-88/6 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsamına alınmış ve her iki kuruluştaki kamu hisseleri YPK'nun 28.10.1988 tarih ve 88/10 sayılı Kararı ile 13 milyon dolar bedelle Atlantic Ind. Ltd. Şti.'ne satılmıştır.

17-Arçelik T.A.Ş.'nin DMO'ne ait yüzde 15 oranındaki hissesi daha önce EİYKK'nun 14.4.1986 tarih ve 86/9 sayılı Kararı ile TKKOİ'ne devredilmiştir.

18-Çelik Halat ve Tel San. A.Ş.'nin TEK'na ait yüzde 29,56 oranındaki hissesi daha önce EİYKK'nun 26.5.1986 tarih ve 86/13 sayılı Kararı ile TKKOİ'ne devredilmiştir.

19-Bu kuruluşta, Sümerbank'a ait iken 30.4.1987 tarih K-54 sayılı TKKOK Kararı ile KOİ'ne devredilen, yüzde 25,76 oranındaki hisse YPK'nun 22.1.1993 tarih ve Özelleştirme-93/3 sayılı Kararı ile Sümerbank'a iade edilmiştir. Kuruluştaki Özelleştirme İdaresi'ne ait hisseler borsa işlemlerine bağlı olarak değişmektedir.

20-Kuruluşa ait TKKOİ hisseleri daha sonra YPK'nun 24.4.1989 tarih ve Özelleştirme-89/5-2 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsamından çıkarılarak T.C. Ziraat Bankasına iade edilmiştir.

21-Kuruluşa ait hisselerin, YPK'nun 24.4.1989 tarih ve Özelleştirme-89/5-2 sayılı Kararı ile özelleştirme kapsamına alınan Toros Gübre ve Zirai İlaç Pazarlama A.Ş. hisseleri ile birlikte mütâala edilerek özelleştirilmesine karar verilmiştir.

EK TABLO : 2 - ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARI ÖZETİ (Devamı)

KURULUŞUN ÜNVANI	KARARI ALAN ORGAN	KARARIN		KAMU PAYI (Yüzde)			ELDE EDİLEN GELİR	
		TARİHİ	SAYISI	DEVREDİLEN	SATILAN	MEVCUT	TL.	US DOLAR
29. Adana Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	47,30	47,30		145.434.978.987	45.090.829
30. Fruko-Tamek Meyva Suyu San. A.Ş. (22)	TKKOK	30.4.1987	K-54	36,00		15,66		
31. GİMA-Gıda İht. Mad. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	50,60	50,60		202.784.650.000	22.214.628
32. İpragaz A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	49,30	49,30		350.000.000.000	64.066.776
33. Konya Çimento San. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	39,90	39,90		78.406.000.000	27.182.205
34. Mardin Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	46,20	46,20		56.598.449.500	19.532.914
35. Migros Turk T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	42,20	42,20		21.566.272.000	6.592.257
36. Tamek Gıda San. T.A.Ş. (22)	TKKOK	30.4.1987	K-54	31,00		5,54		
37. Tofaş Oto Ticaret A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	39,00	20,52	18,48	117.943.875.000	21.012.162
38. Tofaş Türk Oto Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	23,10	18,77	4,33	7.031.730.900.000	366.536.646
39. Türk Kablo A.O.	TKKOK	30.4.1987	K-54	38,00	38,00		44.605.000.000	11.000.000
40. Ünye Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	49,20	49,20		211.359.367.800	22.184.528
41. Bandırma Yem Fab. Ltd. Şti.	TKKOK	30.4.1987	K-54	24,62	24,62		5.000.000.000	374.721
42. Kars Yem Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	37,07	37,07		1.138.900.000	85.080
43. Sivas Yem Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	4,00	3,57		11.250.000	361
44. Aksaray Yem Fab.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	40,00	40,00		950.000.000	457.867
45. Çorum Yem Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	30,00	30,00		250.000.000	120.491
46. Eskişehir Yem Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	45,00	45,00		2.250.000.000	1.084.421
47. Kayseri Yem Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	13,30	13,30		175.000.000	84.344
48. Toros Ziraî Ilac Paz. A.Ş.	YPK	24.4.1989	Öz.- 89/5-2	25,00	25,00		2.000.000.000	64.668
49. Töbank (23)	YPK	17.7.1989	Öz.- 89/14	99,60				
50. Çaybank	YPK	17.7.1989	Öz.- 89/16	49,00	49,00		13.500.000.000	2.465.290
51. Çamsan Ağaç San. T.A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	26,83	26,83		8.000.000.000	1.387.817
52. Gönen Gıda San. A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	49,00		49,00		
53. Polinas Plastik Sn A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	30,00	30,00		45.000.000.000	6.767.253
54. Türk Traktör ve Ziraî Makina A.Ş. (24)	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	44,90	33,73		56.750.000.000	7.683.247
55. Trakmak Traktör-Ziraî Makina A.Ş. (24)	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	45,00	45,00		29.250.000.000	3.960.088
56. İstanbul Demir Çelik A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	40,00	40,00		2.285.075.923	164.345
57. Ankara Halk Ekmek A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	6,63	6,63		600.000.000	84.072
58. Köytaş Tarım Makina A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	33,50		67,94		
59. T.Sinai Kalkınma Bankası	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	11,94	11,94		65.341.107.125	5.899.326

22-Rüçhan hakkı kullanımına bağlı olarak sermaye payı değişmiştir.

23-Türkiye Öğretmenler Bankası A.Ş. tüm aktif ve pasifleriyle birlikte 21.5.1992 tarih ve 92/3067 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye Halk Bankası A.Ş.'ne devredilmiş ve özelleştirme kapsamından çıkartılmıştır.

24-Bu kuruluşlardaki MKEK'na ait hisseler de YPK'nun 26.4.1991 tarih ve Özelleştirme-91/16 sayılı Kararı ile KOİ'ne devredilmiştir.

EK TABLO : 2 - ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARI ÖZETİ (Devamı)

KURULUŞUN ÜNVANI	KARARI ALAN ORGAN	KARARIN		KAMU PAYI (Yüzde)			ELDE EDİLEN GELİR	
		TARİHİ	SAYISI	DEVREDİLEN	SATILAN	MEVCUT	TL.	US DOLAR
60. Aksaray Azmi Milli T.A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	30,44		30,44		
61. İmsa İst. Meş. San. A.Ş. (22)	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	2,35		1,01		
62. Metal Kapak San. A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	18,66		18,66		
63. Niğde Meyva Suyu A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	92,67		92,67		
64. Hascan Gıda End. A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	17,00	3,40	5,10	200.000.000	6.531
65. Mekta Tic. A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	28,00		28,00		
66. Meysu A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	96,15	96,15		8.500.000.000	1.229.897
67. Meybuz A.Ş. (22)	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	98,54		99,46		
68. Güneysu A.Ş. (25)	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	67,31	67,31		6.000.000.000	333.058
69. Pınar Entegre Et A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	5,76		5,76		
70. Güneş Sigorta A.Ş.	YPK	12.4.1991	91/T-33	30,70	30,70		81.937.359.000	18.900.000
71. Konya Şeker Fab. A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	24,00		24,00		
72. Layne Bowler Dik.Trb.Pom. A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	25,00	4,17		250.000.000	6.912
73. Pancar Motor San. A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	16,00		16,00		
74. Şekerbank T.A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	10,00	10,00		31.823.000.000	3.505.195
75. Şeker Sigorta A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	13,37	13,37		6.500.000.000	918.621
76. Tat Konserve San. A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	17,27	17,27		41.439.728.000	7.578.534
77. Pan Tohum İslah ve Üretme A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	43,93		43,93		
78. Tümaş Türk Müh.Müş. ve Müt. A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	49,00		49,00		
79. BASF Sümerbank Kimya San. A.Ş. (26)	YPK	10.6.1991	Öz.- 91/26	40,00				
80. TOE Türk Otomotiv End. A.Ş.	YPK	10.9.1991	Öz.- 91/37	81,35	81,35		75.952.000.000	8.000.000
81. RAY Sigorta A.Ş.	YPK	10.9.1991	Öz.- 91/37	49,70	49,70		69.000.000.000	10.376.455
82. ALTEK-Elk.Sant. Tes. İşl. ve Tic. A.Ş.	YPK	21.6.1993	Öz.- 93/16	30,00	30,00		12.397.078.400	560.000
83. SOYTEK-Elk. Sant. Tes. İşl. ve Tic. A.Ş.	YPK	21.6.1993	Öz.- 93/16	30,00		30,00		
84. SUNTEK-Ağır Isı San. A.Ş.	YPK	21.6.1993	Öz.- 93/16	39,00		39,00		
85. NURTEK-Elk. Sant. Tes. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	30,00		30,00		
86. Kayseri ve Civarı Elk. T.A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	20,00		20,00		
87. TGT Elk Sant. Tes. İşl. ve Tic. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	30,00		30,00		
88. MİTAŞ Madeni İnş. İşl. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	49,96		49,96		
89. ETİTAŞ Elk Tec. İmal Tes. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	46,64		46,64		
90. AKTAŞ Elektrik Tic. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	15,00		15,00		
91. Sivas Demir ve Çelik A.Ş.	YPK	26.1.1994	Öz.- 94/3	1,50		1,50		

25-Kuruluştaki KOİ hisseleri YPK'nun 5.10.1993 tarih ve Özelleştirme-93/26 sayılı Kararı ile Sümerbank'a devredilmiştir.

26-Bu kuruluştaki KOİ hisseleri 22.1.1993 tarih ve Öz.-93/3 sayılı YPK Kararı ile özelleştirme kapsamından çıkarılarak Sümerbank'a iade edilmiştir.

EK TABLO : 2 - ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARI ÖZETİ (Devamı)

KURULUŞUN ÜNVANI	KARARI ALAN ORGAN	KARARIN		KAMU PAYI (Yüzde)			ELDE EDİLEN GELİR	
		TARİHİ	SAYISI	DEVREDİLEN	SATILAN	MEVCUT	TL.	US DOLAR
IV. İŞLETME VE TESİSLER							19.335.300.000	24.110.919
1. İğdir Pamuklu Tesisi	EİYKK	3.1.1985	85/1				3.000.000.000	6.703.162
2. Kelkit Ayakkabı Tesisi	EİYKK	18.3.1985	85/11				156.100.000	72.682
3. Yalvaç Hazır Giyim Tesisi	EİYKK	18.3.1985	85/11				13.000.000	17.374
4. Tortum Yünlü San. Tes.	EİYKK	18.3.1985	85/11				3.000.000.000	4.424.452
5. Gercüş Ayakkabı Tesisi	EİYKK	18.3.1985	85/11				381.700.000	82.838
6. Sungurlu Hazır Giyim Tesisi	EİYKK	18.3.1985	85/11					
7. Gaziantep Tekstil Makinaları Fab.	EİYKK	18.3.1985	85/11				152.300.000	227.127
8. İspir Ayakkabı Fabrikası	EİYKK	18.3.1985	85/11				750.000.000	1.118.485
9. Boyabat Ayakkabı Fabrikası (27)	EİYKK	18.3.1985	85/11					
10. Bingöl Et Kombinası	EİYKK	18.3.1985	85/11					
11. Pasinler Sigara Fabrikası	EİYKK	5.8.1985	85/20				8.500.000.000	9.733.753
12. Adıyaman Yem Fabrikası (28)	EİYKK	14.8.1985	85/21					
13. Kars Süt Mamulleri (29)	EİYKK	14.8.1985	85/21					
14. Sincan Et İşl. Tes.	EİYKK	19.2.1986	86/4					
15. Güneydoğu San. ve Tic. İşl. (Günaş Tes.)	EİYKK	14.4.1986	86/9				900.000.000	318.996
16. Sorgun Amonyak Tesisi	EİYKK	29.7.1986	86/19				110.600.000	42.428
17. Kütahya Seramik Fabrikası	EİYKK	29.7.1986	86/19					
18. Darende Çimento Tesisi	TKKOK	30.5.1986	K-21					
19. Dumlu Yün Tesisi (30)	TKKOK	30.5.1986	K-21					
20. Kemah Et Kombinası	TKKOK	26.5.1987	K-60/1				275.000.000	305.556
21. Siirt Peynir Fabrikası	TKKOK	28.7.1987	K-69				90.000.000	64.394
22. Yozgat Yerköy Tesisi	TKKOK	28.7.1987	K-71				36.600.000	26.187
23. Bayburt Süt Mam. Tes.	TKKOK	6.10.1987	K-76					
24. Diyarbakır Sigara Fabrikası (31)	TKKOK	6.10.1987	K-76					
25. Erzurum Süt Mam. Tes.	TKKOK	6.10.1987	K-76					
26. Keskin Kalıp Fabrikası	YPK	8.7.1988	88/3				370.000.000	264.730
27. K.Maraş Süt Mamulleri İşl.	YPK	9.10.1989	Öz.-89/27				1.600.000.000	708.755
TOPLAM							19.809.609.604.667	2.272.976.221

27-Tesis YPK'nun 16.8.1990 tarih ve Özelleştirme-90/15 sayılı Kararı ile defter değeri üzerinden Çocuk Esirgeme Kurumu'na devredilmiştir.

28-Adıyaman Yem Fabrikasının satış bedeli diğer yem fabrikalarının satışlarından elde edilen gelirlerle birlikte YEMSAN A.Ş.'nin özelleştirme gelirleri içinde yer almaktadır.

29-Tesis KOYK'nun 1.4.1992 tarih ve Özelleştirme-92/9 sayılı Kararı ile TSEK'na iade edilmiştir.

30-Tesis YPK'nun 10.9.1991 tarih ve Özelleştirme-91/38 sayılı Kararı ile geri alınarak Sümerbank'ın bağlı ortaklığı T.Yapağı ve Tiftik A.Ş.'ne iade edilmiştir.

31-Tesis YPK'nun 10.9.1991 tarih ve Özelleştirme-91/38 sayılı Kararı ile TEKEL Genel Müdürlüğü'ne iade edilmiştir.

Kaynak: Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı, DPT, Yüksek Planlama Kurulu Sekreteryası

NOT : BK: Bakanlar Kurulu, EİYKK: Ekonomik İşler Yüksek Koordinasyon Kurulu, YPK: Yüksek Planlama Kurulu, TKKOK: Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Kurulu, KOİB: Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'dır.

EK TABLO : 3 - ÖZELLEŞTİRME KAPSAMINDAKİ KURULUŞLAR (30.6.1994)

KURULUŞUN ÜNVANI	KARARI ALAN ORGAN	KARARIN		KAMU PAYI (Yüzde)		
		TARİHİ	SAYISI	DEVREDİLEN	SATILAN	MEVCUT
I. KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ						
1. Petkim Holding A.Ş.	BK	11.9.1987	87/12184	99,60	3,76	95,84
2. Sümerbank Holding A.Ş.	BK	11.9.1987	87/12184	100,00		100,00
5. THY A.O.	BK	22.8.1990	90/822	99,90	0,66	99,24
6. Et ve Balık Kurumu	BK	20.5.1992	92/3088	100,00		100,00
7. Yem Sanayii T.A.Ş.	BK	20.5.1992	92/3088	100,00		100,00
8. T.Süt Endüstrisi Kurumu	BK	20.5.1992	92/3088	100,00		100,00
9. Orman Ürünleri San. Kurumu	BK	20.5.1992	92/3088	100,00		100,00
10. T. Denizcilik İşl.	BK	10.8.1993	93/4693	100,00		100,00
11. T. Gemi Sanayii A.Ş.	BK	10.8.1993	93/4693	100,00		100,00
II. BAĞLI ORTAKLIKLAR						
1. Afyon Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	99,60	95,48	4,12
2. TURBAN Turizm A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	100,00		100,00
3. TESTAŞ-T.Elektromekanik San.T.A.Ş.	YPK	30.3.1989	Öz.- 89/4	99,53		99,53
4. TÜPRAŞ	KOİB	10.7.1990	90/3	100,00	2,57	97,43
5. POAŞ-Petrol Ofisi A.Ş.	KOİB	5.9.1990	90/7	97,10	1,30	95,80
6. PETLAS A.Ş.	YPK	4.4.1990	Öz.- 90/10	99,89		99,89
7. Adıyaman Çimento San. T.A.Ş.	YPK	15.8.1991	Öz.- 91/34	100,00		100,00
8. KÜMAŞ-Kütahya Manyezit İşl. A.Ş.	YPK	20.5.1992	Öz.- 92/3	99,28		99,28
9. D.B. Deniz Nak. T.A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	100,00		100,00
10. HAVAŞ Havaalanları Yer Hiz. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	100,00		100,00
11. DİTAŞ-Deniz Taşımacılığı A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	100,00		100,00
12. ÇİNKUR-Çinko Kurşun Madenleri A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	100,00		100,00
13. KBl-Karadeniz Bakır İşl. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/35	99,94		99,94
III. İŞTİRAKLER						
1. Maksan A.Ş.	EİYYK	26.5.1986	86/13	47,50	45,00	2,50
2. Bolu Çimento San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	25,00	8,90	16,10
3. Erdemir-Ereğli Demir ve Çelik Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	48,60	28,03	20,57
4. Aroma Bursa Meyva Suyu Gıda A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	43,70	34,53	9,17
5. Çanakkale Seramik Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	9,60	1,23	8,37
6. Toros Gübre ve Kimya End. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	17,74	3,26	14,48
7. Fruko-Tamek Meyva Suyu San. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	36,00		15,66
8. Tamek Gıda San. T.A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	31,00		5,54
9. Tofaş Oto Ticaret A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	39,00	20,52	18,48
10. Tofaş Türk Oto Fab. A.Ş.	TKKOK	30.4.1987	K-54	23,10	18,77	4,33
11. Gönen Gıda San. A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	49,00		49,00
12. Köytaş Tarım Makina A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	33,50		67,94
13. Aksaray Azmi Milli T.A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	30,44		30,44
14. İmsa İst. Meş. San. A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	2,35		1,01
15. Metal Kapak San. A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	18,66		18,66
16. Niğde Meyva Suyu A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	92,67		92,67
17. Hascan Gıda End. A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	17,00	3,40	5,10
18. Mekta Tic. A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	28,00		28,00
19. Meybuz A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	98,54		99,46
20. Pınar Entegre Et A.Ş.	YPK	20.3.1990	Öz.- 90/6	5,76		5,76
21. Konya Şeker Fab. A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	24,00		24,00
22. Pancar Motor San. A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	16,00		16,00
23. Tohum İslah ve Üretme A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	43,93		43,93
24. Tümaş Türk Müh.Müş. ve Müt. A.Ş.	YPK	10.5.1991	Öz.- 91/24	49,00		49,00
25. SOYTEK-Elk. Sant. Tes. İşl. ve Tic. A.Ş.	YPK	21.6.1993	Öz.- 93/16	30,00		30,00
26. SUNTEK-Ağır Isı San. A.Ş.	YPK	21.6.1993	Öz.- 93/16	39,00		39,00
27. NURTEK-Elk. Sant. Tes. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	30,00		30,00
28. Kayseri ve Cıvırı Elk. T.A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	20,00		20,00
29. TGT Elk Sant. Tes. İşl. ve Tic. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	30,00		30,00
30. MİTAŞ Madeni İnş. İşl. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	49,96		49,96
31. ETİTAŞ Elk Tec. İmal Tes. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	46,64		46,64
32. AKTAŞ Elektrik Tic. A.Ş.	YPK	25.11.1993	Öz.- 93/32	15,00		15,00
33. Sivas Demir ve Çelik A.Ş.	YPK	26.1.1994	Öz.- 94/3	1,50		1,50

EK TABLO : 4 - ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ (30.6.1994)

KURULUŞUN ÜNVANI	1985-1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Toplam
Adana Çimento San. T.A.Ş.						145.321.350.000	34.000.000	79.628.987		145.434.978.987
Adana Kağıt Torba A.Ş.						1.400.000.000				1.400.000.000
AEG-ETİ Elektrik End. A.Ş.								30.644.025.000	181.946.682.000	212.590.707.000
Afyon Çimento San. T.A.Ş.				30.371.388.560		32.206.850.000	1.519.500.000		33.957.000.000	98.054.738.560
Aksaray Yem Fab.A.Ş.				950.000.000						950.000.000
Altek									12.397.078.400	12.397.078.400
Ankara Çimento San. T.A.Ş.				77.096.992.160						77.096.992.160
Ankara Halk Ekmek A.Ş.							600.000.000			600.000.000
ANSAN T.A.Ş.			22.849.970.000							22.849.970.000
Arçelik T.A.Ş.				846.850.000	95.920.775.100	151.336.314.950	1.809.064.400	12.612.500		249.925.616.950
Aşkale Çimento San. T.A.Ş.								328.436.478.000		328.436.478.000
Balıkesir Çimento San. T.A.Ş.				53.733.682.800						53.733.682.800
Bandırma Yem Fab Ltd. Şti.								5.000.000.000		5.000.000.000
Bartın Çimento San. T.A.Ş.								200.544.522.750		200.544.522.750
Biga Yem Fab. A.Ş.	112.000.000									112.000.000
Bingöl Yem Süt Bes. A.Ş.	479.500.000									479.500.000
Bolu Çimento San. T.A.Ş.					23.387.460.000	24.489.800.000			376.631.866.800	424.509.126.800
Bursa Soğuk Depo Ltd. Şti.	80.136.000									80.136.000
Çamsan Ağaç San. T.A.Ş.							8.000.000.000			8.000.000.000
Çaybank							13.500.000.000			13.500.000.000
Çelik Halat ve Tel San. T.A.Ş.		161.618.220		1.354.885.060	35.400.458.370	8.453.283.600		3.530.512.000		48.900.757.250
Çestaş									250.000.000	250.000.000
Çorum Çimento San. T.A.Ş.							296.730.000.000			296.730.000.000
Çorum Yem Fab. A.Ş.				250.000.000						250.000.000
Çukurova Elektrik A.Ş.		62.057.880		16.030.899.125	187.072.093.700	30.187.900.000	5.354.000.000	754.948.389.281		993.655.339.986
Denizli Çimento San. T.A.Ş.							579.376.500.000			579.376.500.000
Ditaş Doğu Yedek Parça İmalat A.Ş.						864.500.000		12.646.540.000		13.511.040.000
Erdemir Ereğli Demir ve Çelik Fab. A.Ş.					369.945.698.370		9.835.000.000		209.400.000.000	589.180.698.370
Eskişehir Yem Fab. A.Ş.				2.250.000.000						2.250.000.000
Gaziantep Çimento San. T.A.Ş.							434.266.895.418			434.266.895.418
GLMA-Gıda İht. Mad. T.A.Ş.						1.660.900.000	123.750.000	201.000.000.000		202.784.650.000
Güneş Sigorta A.Ş.						81.937.359.000				81.937.359.000
Güneysu									6.000.000.000	6.000.000.000
Hascan									200.000.000	200.000.000
Hektaş Ticaret Türk A.Ş.				36.420.000				8.906.135.700		8.942.555.700
Isparta Yem Fab. A.Ş.	65.000.000									65.000.000
İstanbul Demir Çelik A.Ş.								2.285.075.923		2.285.075.923
İPRAGAZ							350.000.000.000			350.000.000.000
İskenderun Çimento San. T.A.Ş.							509.035.500.000			509.035.500.000
Kars Yem Fab Ltd. Şti.								1.138.900.000		1.138.900.000
Kayseri Yem Fab. A.Ş.				175.000.000						175.000.000
Kepez Elektrik T.A.Ş.				226.848.800	28.243.440.400	3.407.870.000	2.613.000.000	302.708.401.452		337.199.560.652
Konya Çimento San. A.Ş.					48.619.750.000	29.768.200.000		18.050.000		78.406.000.000
Ladik Çimento San. T.A.Ş.								553.062.592.574		553.062.592.574
Layne Bowler									250.000.000	250.000.000
Manisa Yem Fab. A.Ş.	50.000.000									50.000.000
Mardin Çimento San. T.A.Ş.					25.463.750.000	31.034.200.000		100.499.500		56.598.449.500
Meysu A.Ş.							8.500.000.000			8.500.000.000
Migros Turk T.A.Ş.						21.537.760.000		28.512.000		21.566.272.000
NETAŞ-Northern Electric Tel.T.A.Ş.								1.298.912.994.574		1.298.912.994.574
Niğde Çimento San. T.A.Ş.						10.494.000.000	139.328.550.000	31.900.000		149.854.450.000
Ordu Soya San. A.Ş.						1.500.000.000				1.500.000.000
Petkim Holding A.Ş.					397.202.512.500	100.000		4.425.000.000	14.000.000.000	415.627.612.500
POAŞ-Petrol Ofisi A.Ş.						57.863.200.000	14.824.200.000	41.250.000.000	411.892.500.000	525.829.900.000
Pınarhisar Çimento				58.406.750.720						58.406.750.720
Polinas							45.000.000.000			45.000.000.000
RAY Sigorta A.Ş.							69.000.000.000			69.000.000.000

EK TABLO : 4 - ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ (30.6.1994)

KURULUŞUN ÜNVANI	1985-1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Toplam
Samaş San. Madenleri A.Ş.		98.000.000								98.000.000
SEK-Tire Süt Toplama								505.000.000		505.000.000
SEK-Çatalca Süt Toplama								675.250.000		675.250.000
SEK-Acıpayam Süt Toplama								451.000.000		451.000.000
Sivas Çimento San. T.A.Ş.							249.253.200.000			249.253.200.000
Sivas Yem									11.250.000	11.250.000
Söke Çimento San. T.A.Ş.				25.699.335.760						25.699.335.760
Şanlıurfa Çimento San. T.A.Ş.								551.212.296.776		551.212.296.776
Şeker Sigorta A.Ş.							6.500.000.000			6.500.000.000
Şekerbank T.A.Ş.								31.823.000.000		31.823.000.000
T.Sınai Kalkınma Bankası						1.194.830.000		64.146.277.125		65.341.107.125
Tat Konserve San. A.Ş.							41.439.728.000			41.439.728.000
TELETAŞ-Telekomünikasyon End. T.A.Ş.			15.984.515.473	1.034.482.032	3.027.353.470	1.825.250.000		245.459.354.400		267.330.955.375
THY A.O.					13.925.250.000				180.900.000.000	194.825.250.000
TOE Türk Otomotiv End. A.Ş.								75.952.000.000		75.952.000.000
Tofaş Oto Ticaret A.Ş.						48.015.150.000	5.694.500.000	52.984.000.000	11.250.225.000	117.943.875.000
Tofaş Türk Oto Fab. A.Ş.						29.909.400.000	5.369.000.000	257.501.500.000	6.738.951.000.000	7.031.730.900.000
Toros Zirai İlaç Paza.									2.000.000.000	2.000.000.000
Trabzon Çimento San. T.A.Ş.							268.252.782.759			268.252.782.759
Trakmak Traktor-Zirai Makina A.Ş.							29.250.000.000			29.250.000.000
TÜPRAŞ A.Ş.						24.278.800.000	26.056.100.000	87.750.000.000	199.770.000.000	337.854.900.000
Türk Kablo A.O.							44.605.000.000			44.605.000.000
Türk Traktor ve Zirai Makina A.Ş.							56.750.000.000			56.750.000.000
USAŞ Uçak Servisi A.Ş.				32.014.842.000				191.999.968.000		224.014.810.000
Ünye Çimento San. T.A.Ş.					2.570.500.000	15.872.575.000		192.916.292.800		211.359.367.800
Yem-Adapazarı									3.081.300.000	3.081.300.000
Yem-Balıksan								191.000.000		191.000.000
Yem-Çaycuma								12.771.500.000		12.771.500.000
Yem-Çukoyem								65.000.000		65.000.000
Yem-Diyarbakır									9.364.000.000	9.364.000.000
Yem-Erzurum								6.615.500.000		6.615.500.000
Yem-İstanbul									115.000.000.000	115.000.000.000
Yem-Kızıltepe									1.500.000.000	1.500.000.000
Yem-Tavşanlı Yem								155.000.000		155.000.000
Yem-Adıyaman Fab.								6.200.000.000		6.200.000.000
Yem-Korkuteli								12.000.000.000		12.000.000.000
Yem-Samsun								42.000.000.000		42.000.000.000
Yem-Acıpayam								10.500.000.000		10.500.000.000
Yem -Bursa								27.000.000.000		27.000.000.000
Yem-Çankırı								11.500.000.000		11.500.000.000
Yem-Devrekani								6.298.080.000		6.298.080.000
Yem-Elazığ								13.635.033.498		13.635.033.498
Yem-Göksun								12.000.000.000		12.000.000.000
Yem-Yatağan								18.000.000.000		18.000.000.000
Yem-Konya I								5.000.000.000		5.000.000.000
Yem-Konya-II								21.000.000.000		21.000.000.000
Yem-Uşak Yem								9.000.000.000		9.000.000.000
Yem-Malatya Arsası									13.500.000	13.500.000
Yem-Siirt Fab.									1.000.000.000	1.000.000.000
Yem-Tatvan									3.250.000.000	3.250.000.000
Yem-Tunceli									2.000.000.000	2.000.000.000
Yem-Van									9.800.000.000	9.800.000.000
Yemta	60.000.000									60.000.000
Toplam	846.636.000	321.676.100	38.834.485.473	300.478.377.017	1.230.779.041.910	799.164.592.550	3.178.015.270.577	5.710.402.322.840	8.531.431.902.200	19.790.274.304.667
Yarım Kalmış Tes. ve Fab. Satışları	6.915.300.000	8.775.000.000	496.600.000	1.756.100.000	1.010.600.000	381.700.000				19.335.300.000
Toplam	7.761.936.000	9.096.676.100	39.331.085.473	302.234.477.017	1.231.789.641.910	799.546.292.550	3.178.015.270.577	5.710.402.322.840	8.531.431.902.200	19.809.609.604.667

EK TABLO : 5 - ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ (30.6.1994)

KURULUSUN ÜNVANI	1985-1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Totlam
Adana Çimento San. T.A.Ş.						45.077.277	5.301	8.250		45.090.828
Adana Kağıt Torba A.Ş.						402.065				402.065
AEG-ETİ Elektrik End. A.Ş.								2.199.542	5.871.330	8.070.872
Afyon Çimento San. T.A.Ş.				13.000.000		9.002.857	286.288		2.296.473	24.585.618
Aksaray Yem Fab.A.Ş.				457.867						457.867
Altek									560.000	560.000
Ankara Çimento San. T.A.Ş.				33.000.000						33.000.000
Ankara Halk Ekmek A.Ş.							84.072			84.072
ANSAN T.A.Ş.			13.588.168							13.588.168
Arçelik T.A.Ş.				399.311	37.503.492	42.146.915	282.060	1.307		80.333.085
Aşkale Çimento San. T.A.Ş.								31.158.000		31.158.000
Balıkesir Çimento San. T.A.Ş.				23.000.000						23.000.000
Bandırma Yem Fab. Ltd. Şti.								374.721		374.721
Bartın Çimento San. T.A.Ş.								20.568.669		20.568.669
Biga Yem Fab. A.Ş.	149.683									149.683
Bingöl Yem Süt Bes. A.Ş.	715.085									715.085
Bolu Çimento San. T.A.Ş.					9.277.487	7.239.101			25.322.871	41.839.459
Bursa Soğuk Depo Ltd. Şti.	107.050									107.050
Camsan Ağaç San. T.A.Ş.							1.387.817			1.387.817
Çaybank							2.465.290			2.465.290
Çelik Halat ve Tel San. T.A.Ş.		188.875		638.862	14.444.331	2.553.185		288.312		18.113.565
Çestaş									8.059	8.059
Çorum Çimento San. T.A.Ş.							35.000.000			35.000.000
Çorum Yem Fab. A.Ş.				120.491						120.491
Çukurova Elektrik A.Ş.		72.524		7.558.964	77.369.231	8.570.128	1.008.744	82.297.365		176.876.956
Denizli Çimento San. T.A.Ş.							70.100.000			70.100.000
Ditaş Doğu Yedek Parça İmalat A.Ş.						219.411		1.209.588		1.428.999
Erdemir Ereğli Demir ve Çelik Fab. A.Ş.					151.020.243		1.838.923		5.851.685	158.710.851
Eskişehir Yem Fab. A.Ş.				1.084.421						1.084.421
Gaziantep Çimento San. T.A.Ş.							52.695.898			52.695.898
GİMA-Gıda İht. Mad. T.A.Ş.						406.902	20.313	21.787.413		22.214.628
Güneş Sigorta A.Ş.						18.900.000				18.900.000
Güneysu									333.058	333.058
Hascan									6.531	6.531
Hektaş Ticaret Türk A.Ş.				17.173				724.879		742.052
Isparta Yem Fab. A.Ş.	97.015									97.015
Istanbul Demir Çelik A.Ş.								164.345		164.345
İPRAGAZ							64.066.776			64.066.776
İskenderun Çimento San. T.A.Ş.							61.500.000			61.500.000
Kars Yem Fab Ltd. Şti.								85.080		85.080
Kayseri Yem Fab. A.Ş.				84.344						84.344
Kepez Elektrik T.A.Ş.				106.965	11.380.484	1.018.353	409.192	33.158.988		46.073.982
Konya Çimento San. A.Ş.					17.663.979	9.516.363		1.863		27.182.205
Ladik Çimento San. T.A.Ş.								57.598.687		57.598.687
Layne Bowler									6.912	6.912
Manisa Yem Fab. A.Ş.	74.627									74.627
Mardin Çimento San. T.A.Ş.					9.161.501	10.361.007		10.406		19.532.914
Meysu A.Ş.							1.229.897			1.229.897
Migros Turk T.A.Ş.						6.589.314		2.943		6.592.257
NETAŞ-Northern Electric Tel.T.A.Ş.								110.273.442		110.273.442
Niğde Çimento San. T.A.Ş.						2.647.286	22.500.000	3.262		25.150.548
Ordu Soya San. A.Ş.						322.762				322.762
Petkim Holding A.Ş.					150.626.574	33		362.037	409.041	151.397.685
POAŞ-Petrol Ofisi A.Ş.						14.386.888	2.519.709	3.388.480	18.178.088	38.473.165
Pınarhisar Çimento				25.000.000						25.000.000
Polinas							6.767.253			6.767.253
RAY Sigorta A.Ş.							10.376.455			10.376.455

EK TABLO : 5 - ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ (Devamı)

KURULUŞUN ÜNVANI	(US Dolar)									
	1985-1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	Toplam
Samaş San. Madenleri A.Ş.		131.279								131.279
SEK-Tire Süt Toplama								51.750		51.750
SEK-Çatalca Süt Toplama								67.912		67.912
SEK-Acıpayam Süt Toplama								40.277		40.277
Sivas Çimento San. T.A.Ş.							29.400.000			29.400.000
SivasYem									361	361
Söke Çimento San. T.A.Ş.				11.000.000						11.000.000
Şanlıurfa Çimento San. T.A.Ş.								57.405.988		57.405.988
Şeker Sigorta A.Ş.							918.621			918.621
Şekerbank T.A.Ş.								3.505.195		3.505.195
T. Sınai Kalkınma Bankası						338.256		5.561.070		5.899.326
Tat Konserve San. A.Ş.							7.578.534			7.578.534
TELETAŞ-Telekomünikasyon End. T.A.Ş.		13.501.639		487.784	1.300.114	453.372		21.002.743		36.745.652
THY A.O.					4.976.165				5.726.731	10.702.896
TOE Türk Otomotiv End. A.Ş.								8.000.000		8.000.000
Tofaş Oto Ticaret A.Ş.							14.433.022	915.503	328.700	21.012.162
Tofaş Türk Oto Fab. A.Ş.							7.057.068	844.964	332.824.239	366.536.646
Toros Zırai İlaç Paz.									64.668	64.668
Trabzon Çimento San. T.A.Ş.							32.551.000			32.551.000
Trakmak Traktor-Zırai Makina A.Ş.							3.960.088			3.960.088
TÜPRAŞ A.Ş.						6.036.589	4.485.960	7.190.471	8.055.443	25.768.463
Türk Kablo A.O.						11.000.000				11.000.000
Türk Traktor ve Zırai Makina A.Ş.							7.683.247			7.683.247
USAŞ Uçak Servisi A.Ş.				14.450.000				15.205.871		29.655.871
Ünye Çimento San. T.A.Ş.					927.162	4.722.504		16.534.862		22.184.528
Yem-Adapazarı									100.000	100.000
Yem-Balıksan								20.158		20.158
Yem-Çaycuma								1.133.088		1.133.088
Yem-Çukoyem								6.834		6.834
Yem-Diyarbakır									315.886	315.886
Yem-Erzurum									215.129	215.129
Yem-İstanbul									3.438.894	3.438.894
Yem-Kızıltepe									47.485	47.485
Yem-Tavşanlı Yem								16.359		16.359
Yem-Adıyaman Fab.								478.136		478.136
Yem-Korkuteli								919.762		919.762
Yem-Samsun								3.219.168		3.219.168
Yem-Acıpayam								801.847		801.847
Yem -Bursa								2.061.893		2.061.893
Yem-Çankırı								878.214		878.214
Yem-Devrekani								480.000		480.000
Yem-Elazığ								1.039.176		1.039.176
Yem-Göksun								916.397		916.397
Yem-Yatağan								1.374.596		1.374.596
Yem-Konya I								377.119		377.119
Yem-Konya-II								1.583.898		1.583.898
Yem-Uşak Yem								676.065		676.065
Yem-Malatya Arsası									385	385
Yem-Siirt Fab.									32.519	32.519
Yem-Tatvan Fab.									109.636	109.636
Yem-Uşak Fab.									67.468	67.468
Yem-Van Fab.									286.329	286.329
Yemta	80.187									80.187
Toplam	1.223.647	392.678	27.089.807	130.406.182	485.650.763	223.400.658	422.881.905	547.361.740	410.457.921	2.248.865.301
Yarım Kalmış Tes. ve Fab. Satışları	12.490.600	10.039.309	355.311	781.437	361.424	82.838				24.110.919
Toplam	13.714.247	10.431.987	27.445.118	131.187.619	486.012.187	223.483.496	422.881.905	547.361.740	410.457.921	2.272.976.220

EK TABLO : 6 - ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ (Büyük Sırasına Göre)

KURULUŞUN ÜNVANI	Gelir US Dolar	Yüzde Pay	Kümülatif
			Yüzde Pay
1. Tofaş Türk Oto Fab. A.Ş.	366.536.646	16,13	16,13
2. Çukurova Elektrik A.Ş.	176.876.956	7,78	23,91
3. Erdemir-Ereğli Demir ve Çelik Fab. A.Ş. (19)	158.710.851	6,98	30,89
4. Petkim Holding A.Ş. (2)	151.397.685	6,66	37,55
5. NETAŞ-Northern Electric Tel.T.A.Ş.	110.273.442	4,85	42,40
6. Arçelik T.A.Ş. (17)	80.333.085	3,53	45,94
7. Denizli Çimento San. T.A.Ş.	70.100.000	3,08	49,02
8. İpragaz A.Ş.	64.066.776	2,82	51,84
9. İskenderun Çimento San. T.A.Ş.	61.500.000	2,71	54,55
10. Ladik Çimento San. T.A.Ş.	57.598.687	2,53	57,08
11. Şanlıurfa Çimento San. T.A.Ş.	57.405.988	2,53	59,60
12. Gaziantep Çimento San. T.A.Ş.	52.695.898	2,32	61,92
13. Kepez Elektrik T.A.Ş.	46.073.982	2,03	63,95
14. Adana Çimento San. T.A.Ş.	45.090.829	1,98	65,93
15. Bolu Çimento San. T.A.Ş.	41.839.459	1,84	67,77
16. POAŞ-Petrol Ofisi A.Ş.	38.473.165	1,69	69,47
17. TELETAŞ-Telekomünikasyon End. T.A.Ş.	36.745.652	1,62	71,08
18. Çorum Çimento San. T.A.Ş.	35.000.000	1,54	72,62
19. Ankara Çimento San. T.A.Ş.	33.000.000	1,45	74,08
20. Trabzon Çimento San. T.A.Ş.	32.551.000	1,43	75,51
21. Aşkale Çimento San. T.A.Ş.	31.158.000	1,37	76,88
22. USAŞ Uçak Servisi A.Ş.	29.655.871	1,30	78,18
23. Sivas Çimento San. T.A.Ş.	29.400.000	1,29	79,48
24. Konya Çimento San. A.Ş.	27.182.205	1,20	80,67
25. TÜPRAŞ	25.768.463	1,13	81,81
26. Niğde Çimento San. T.A.Ş.	25.150.548	1,11	82,91
27. Trakya Çimento San. T.A.Ş.	25.000.000	1,10	84,01
28. Afyon Çimento San. T.A.Ş.	24.585.618	1,08	85,09
29. Balıkesir Çimento San. T.A.Ş.	23.000.000	1,01	86,11
30. GİMA-Gıda İht. Mad. T.A.Ş.	22.214.628	0,98	87,08
31. Ünye Çimento San. T.A.Ş.	22.184.528	0,98	88,06
32. Tofaş Oto Ticaret A.Ş.	21.012.162	0,92	88,98
33. Yem Sanayii T.A.Ş. (7)	20.596.441	0,91	89,89
34. Bartın Çimento San. T.A.Ş.	20.568.669	0,90	90,79
35. Mardin Çimento San. T.A.Ş.	19.532.914	0,86	91,65
36. Güneş Sigorta A.Ş.	18.900.000	0,83	92,49
37. Çelik Halat ve Tel San. T.A.Ş. (18)	18.113.565	0,80	93,28
38. ANSAN - MEDA A.Ş. (16)	13.588.168	0,60	93,88
39. Söke Çimento San. T.A.Ş.	11.000.000	0,48	94,36
40. Türk Kablo A.O.	11.000.000	0,48	94,85
41. THY A.O.	10.702.896	0,47	95,32
42. RAY Sigorta A.Ş.	10.376.455	0,46	95,78
43. Pasinler Sigara Fabrikası	9.733.753	0,43	96,20
44. AEG-ETİ Elektrik A.Ş. (14)	8.070.872	0,36	96,56
45. TOE Türk Otomotiv End. A.Ş.	8.000.000	0,35	96,91
46. Türk Traktör ve Zirai Makina A.Ş. (24)	7.683.247	0,34	97,25
47. Tat Konserve San. A.Ş.	7.578.534	0,33	97,58
48. Polinas Plastik Sn A.Ş.	6.767.253	0,30	97,88
49. Iğdır Pamuklu Tesisi	6.703.162	0,29	98,18

EK TABLO : 6 - ÖZELLEŞTİRME GELİRLERİ (Büyük Sırasına Göre)

KURULUŞUN ÜNVANI	Gelir US Dolar	Yüzde Pay	Kümülatif
			Yüzde Pay
49. Migros Turk T.A.Ş.	6.592.257	0,29	98,47
50. T.Sinai Kalkınma Bankası	5.899.326	0,26	98,72
51. Tortum Yünlü San. Tes.	4.424.452	0,19	98,92
52. Trakmak Traktör-Zirai Makina A.Ş. (24)	3.960.088	0,17	99,09
53. Şekerbank T.A.Ş.	3.505.195	0,15	99,25
54. Çaybank	2.465.290	0,11	99,36
55. Ditaş Doğu Yedek Parça İmalat A.Ş.	1.428.999	0,06	99,42
56. Çamsan Ağaç San. T.A.Ş.	1.387.817	0,06	99,48
57. Meysu A.Ş.	1.229.897	0,05	99,53
58. İspir Ayakkabı Fabrikası	1.118.485	0,05	99,58
59. Eskişehir Yem Fab. A.Ş.	1.084.421	0,05	99,63
60. Şeker Sigorta A.Ş.	918.621	0,04	99,67
61. Hektaş Ticaret Türk A.Ş.	742.052	0,03	99,70
62. Bingöl Yem Süt Bes. A.Ş.	715.085	0,03	99,74
63. K.Maraş Süt Mamülleri İşl.	708.755	0,03	99,77
64. ALTEK-Elk.Sant. Tes. İşl. ve Tic. A.Ş.	560.000	0,02	99,79
65. Aksaray Yem Fab.A.Ş.	457.867	0,02	99,81
66. Adana Kağıt Torba A.Ş.	402.065	0,02	99,83
67. Bandırma Yem Fab. Ltd. Şti.	374.721	0,02	99,85
68. Güneysu A.Ş. (25)	333.058	0,01	99,86
69. Ordu Soya San. A.Ş.	322.762	0,01	99,87
70. Güneydoğu San. ve Tic. İşl. (Günaş Tes.)	318.996	0,01	99,89
71. Kemah Et Kombinasi	305.556	0,01	99,90
72. Keskin Kalıp Fabrikası	264.730	0,01	99,91
73. Gaziantep Tekstil Makinaları Fab.	227.127	0,01	99,92
74. İstanbul Demir Çelik A.Ş.	164.345	0,01	99,93
75. T.Süt Endüstrisi Kurumu (8)	159.939	0,01	99,94
76. Biga Yem Fab. A.Ş.	149.683	0,01	99,94
77. Samsan San. Madenleri A.Ş.	131.279	0,01	99,95
78. Çorum Yem Fab. A.Ş.	120.491	0,01	99,96
79. Bursa Soğuk Depo Ltd. Şti.	107.050	0,00	99,96
80. Isparta Yem Fab. A.Ş.	97.015	0,00	99,96
81. Kars Yem Fab. A.Ş.	85.080	0,00	99,97
82. Kayseri Yem Fab. A.Ş.	84.344	0,00	99,97
83. Ankara Halk Ekmek A.Ş.	84.072	0,00	99,98
84. Gercüş Ayakkabı Tesisi	82.838	0,00	99,98
85. Yemta-Tariş Yem San. A.Ş.	80.187	0,00	99,98
86. Manisa Yem Fab. A.Ş.	74.627	0,00	99,99
87. Kelkit Ayakkabı Tesisi	72.682	0,00	99,99
88. Toros Zirai İlaç Paz. A.Ş.	64.668	0,00	99,99
89. Siirt Peynir Fabrikası	64.394	0,00	100,00
90. Sorgun Amonyak Tesisi	42.428	0,00	100,00
91. Yozgat Yerköy Tesisi	26.187	0,00	100,00
92. Yalvaç Hazır Giyim Tesisi	17.374	0,00	100,00
93. Çeştaş-Çukurova Elektrik A.Ş.	8.059	0,00	100,00
94. Layne Bowler Dik.Trb.Pom. A.Ş.	6.912	0,00	100,00
95. Hascan Gıda End. A.Ş.	6.531	0,00	100,00
96. Sivas Yem Fab. A.Ş.	361	0,00	100,00
Toplam	2.272.976.221	100	